

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОПШТИНА БОГАТИЋ
ОПШТИНСКА УПРАВА

**ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ
ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ИЗРАДЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ
БОГАТИЋ**

КЊИГА 4

Шабац, децембар 2025.год.

**ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ
ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ
ИЗРАДЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ
БОГАТИЋ**

Наручилац:

Општинска управа општине Богатић

Извршилац:

„СЕТ“ д.о.о. Шабац

директор: Миленца Срећковић, дипл.инж.гра.

Сарадници на изради Извештаја:

Весна Мијаиловић-Филиповић, дипл. инж. техн.

лиценца број: 371 L 218 12

Миланка Гајчански. Дипл.инж.техн.

лиценца број: 371 6802 04

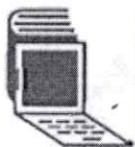
Миленца Срећковић, дипл.инж.грађ.

лиценца број: 203 0078 03 : 314 1802 03

Шабац, децембар 2025.год.

ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА

5000237298428

**ИЗВОД О
РЕГИСТРАЦИЈИ
ПРИВРЕДНОГ
СУБЈЕКТА**Република Србија
Агенција за привредне регистре**ОСНОВНИ ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТАК**Матични / Регистарски
број

17526529

СТАТУСИ

Статус привредног субјекта

Активан

Са статусом социјалног
предузетништва

Не

ПРАВНА ФОРМА

Правна форма

Друштво са ограниченом одговорношћу

ПОСЛОВНО ИМЕ

Пословно име

PREDUZEĆE ZA INŽENJERING KONSALTING PROJEKTOVANJE
I IZGRADNJU SET DOO ŠABAC

Скраћено пословно име

SET DOO ŠABAC

ПОДАЦИ О АДРЕСАМА

Адреса седишта

Општина

ШАБАЦ

Место

ШАБАЦ

Улица

Браће Недић

Број и слово

1

Спрат, број стана и
слово

/ /

Адреса за пријем електронске поште	
Е- пошта	office@set.rs

ПОСЛОВНИ ПОДАЦИ

Подаци оснивања	
Датум оснивања	04.11.2003
Време трајања	
Време трајања привредног субјекта	Неограничено
Претежна делатност	
Шифра делатности	7112
Назив делатности	Инжењерске делатности и техничко саветовање
Остали идентификациони подаци	
Порески Идентификациони Број (ПИБ)	103109358
Подаци од значаја за правни промет	
Текући рачуни	
	325-9500500156539-59 170-0030022702050-33 105-0578129000007-55 205-0070100401027-87 145-0070100035403-67 220-0000000054445-08 220-7030200002620-52 170-0030022702320-96 265-1000000023344-53 145-0000000026076-26 155-0070100140843-02 160-6000000746239-92 340-0000010008186-73 340-0000010011527-41 265-6210310004803-54 205-0070100553439-12 340-0000011011173-52 340-0000011009676-81 205-0000000510028-82 160-6000000757482-22

	170-0030022702000-86 105-0578120000003-20 155-0000000036264-52 265-6210310003538-66 205-0000000164967-81 105-0578801000014-19 205-0000000511381-97 160-6000000761805-51 205-0000000160276-89 265-1000000867231-92 160-0000000399784-32 165-0000000006398-57	
Контакт подаци		
Телефон 1	+381 15 355 588	
Интернет адреса	www.set.rs	
Подаци о статусу / оснивачком акту		
Не постоји обавеза овере измена оснивачког акта	Датум важећег статута	
	Датум важећег оснивачког акта	20.02.2025

Законски (статутарни) заступници			
Физичка лица			
1.	Име	Миленца	Презиме Срећковић
	ЈМБГ	1507959777072	
	Функција	Директор	
	Ограничење супотписом	не постоји ограничење супотписом	
Остали заступници			
Физичка лица			
1.	Име	Живко	Презиме Срећковић
	ЈМБГ	1606957880044	

	Ограничење супотписом
	не постоји ограничење супотписом

Чланови / Сувласници

Подаци о члану

Име и
презиме

Живко Срећковић

ЈМБГ

1606957880044

Подаци о капиталу

Новчани

износ

датум

Уписан: 153,612,792.95 RSD

износ

датум

Уплаћен: 153,612,792.95 RSD

21.06.2024

Неновчани

вредност

датум

опис

Уписан: 98,369.93 RSD

вредност

датум

опис

Унет: 98,369.93 RSD

04.11.2003

	износ(%)
Удео	95.00000000000000

Подаци о члану

Име и
презиме

Миленца Срећковић

ЈМБГ

1507959777072

Подаци о капиталу

Новчани

износ

датум

Уписан: 8,084,883.84 RSD

износ

датум

Уплаћен: 8,084,883.84 RSD

21.06.2024

Неновчани

вредност

датум

опис

Уписан: 5,177.36 RSD

вредност

датум

опис

Унет: 5,177.36 RSD

04.11.2003

Удео

износ(%)

5.000000000000

Основни капитал друштва

Новчани

износ

датум

Уписан: 161,697,676.79 RSD

износ

датум

Уплаћен: 161,697,676.79 RSD

21.06.2024

Неновчани

вредност

датум

опис

Уписан: 1,550.00 EUR, у противвредности од 103,547.29 RSD

вредност	датум	опис
Унет: 1,550.00 EUR, у противвредности од 103,547.29 RSD	04.11.2003	у стварима

Регистратор, Миладин Маглов

Електронски примерак овог документа потписан је квалификованим електронским сертификатом регистратора.
Дана 23.07.2025. године у 10:52:16 часова

С Дигитално потписано
Maglov Miladin
издавалац сертификата:
Javno preduzeće Pošta Srbije
23.07.2025. 10:55:27

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА,
САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ
Број: 000669646 2025 14810 006 000 000 001
Датум: 03.03.2025.г.
Немањина 22-26, Београд

На основу члана 23. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010, 99/2014, 47/2018 и 30/2018-др.закон), члана 25. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС“ бр. 55/2005, 71/2005-испр, 101/2007, 65/2008, 16/2011, 68/2012-Одлука УС, 72/2012, 7/2014-Одлука УС, 44/2014 и 30/2018 - др. закон), одлуке председника Владе Републике Србије број 119-00-00117/2024-01, од 25.11.2024. године и члана 36. став 5. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 – одлука УС, 50/13 – одлука УС, 98/13 – одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – други закон, 9/20, 52/21 и 62/23), поступајући по захтеву SET DOO ŠABAC из Шабца, ул. Браће Недића бр. 1, министар за јавна улагања, доноси:

РЕШЕЊЕ

- I „SET DOO ŠABAC“, из Шабца, улица Браће Недића број 1, матични број: 17526529, ПИБ: 103109358, **ИСПУЊАВА УСЛОВЕ** за обављање стручних послова израде просторних и урбанистичких планова.
- II „SET DOO ŠABAC“, из Шабца, улица Браће Недића број 1, матични број: 17526529, ПИБ: 103109358 **СЕ УПИСУЈЕ у Регистар правних лица и предузетника за обављање послова израде просторних и урбанистичких планова.**
- III **ИЗДАЈЕ СЕ** привредном субјекту именованом у ставу I диспозитива, лиценца - „Б категорија“, број лиценце: 007Б02/25 за израду просторног плана подручја посебне намене, просторног плана јединице локалне самоуправе, генералног урбанистичког плана, плана генералне регулације, плана детаљне регулације и урбанистичко-техничких докумената.
- IV Трошкове поступка у износу од 816.481,00 динара сноси „SET DOO ŠABAC“.
- V Ово Решење је коначно даном достављања и важи две године од дана издавања.

Образложење

Чланом 23. Закона о државној управи („Службени гласник РС“, бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010, 99/2014, 47/2018 и 30/2018-др.закон) прописано је да министар представља министарство, доноси прописе и решења у управним и другим појединачним стварима и одлучује о другим питањима из делокруга министарства.

Одредбом члана 25. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС“ бр. 55/2005, 71/2005-испр, 101/2007, 65/2008, 16/2011, 68/2012-Одлука УС, 72/2012, 7/2014-Одлука УС, 44/2014 и 30/2018 - др. закон) прописано је да овлашћења министра коме је престао мандат врши члан Владе кога председник Владе овласти.

Дана 25.11.2024. године председник Владе Републике Србије донео је Одлуку број 119-00-00117/2024-01, којом је министра за јавна улагања овластио да врши функцију министра грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

Привредни субјект „**SET DOO ŠABAC**“, из Шабца, улица Браће Недића број 1, матични број: 17526529, ПИБ: 103109358, поднео је, дана 26.09.2024. године, Агенцији за просторно планирање и урбанизам Републике Србије, захтев за издавање лиценце за израду докумената просторног и урбанистичког планирања - „Б категорија“, а потом и допуну захтева дана 11.02.2025. године.

Чланом 36. став. 4. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 – одлука УС, 50/13 – одлука УС, 98/13 – одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – други закон, 9/20, 52/21 и 62/23) прописано је да министар надлежан за послове планирања и изградње образује комисију за утврђивање испуњености услова за обављање стручних послова израде просторних и/или урбанистичких планова, а ставом 5. да министар надлежан за послове планирања и изградње доноси решење о испуњености услова за обављање стручних послова израде просторних и/или урбанистичких планова и упису у Регистар правних лица и предузетника за обављање послова израде просторних и урбанистичких планова.

Решењем број 000110356 2025 14810 006 000 012 002 од 24.01.2025. године образована је Комисија за утврђивање испуњености услова за обављање стручних послова израде просторних и урбанистичких планова (у даљем тексту: Комисија).

Комисија је на седници одржаној дана 21.02.2025. године утврдила да је подносилац захтева уз захтев приложио:

1. Фотокопију извода о регистрацији привредног субјекта Агенције за привредне регистре Републике Србије,
2. Списак запослених односно радно ангажованих лица (**172 лица**),
3. Списак лица која имају личне лиценце (**6 лица**),
4. Доказ о радном статусу за **11** запослених/радно ангажованих лица (фотокопија одговарајућег М обрасца и Уговора о раду),
5. Фотокопију личне лиценце издате од Инжењерске коморе Србије/Решења о издавању лиценце и фотокопију Потврде о важењу лиценце за свако лице са активном личном лиценцом просторног планера, лиценцом архитекте урбанисте или лиценцом урбанисте,
6. Доказ о уплати Тарифе стварних трошкова за услуге издавања лиценци за лица која испуњавају услове за израду докумената просторног и урбанистичког планирања - „Б категорија“, и
7. Изјаву којом се подносилац захтева изричито изјашњава да ли ће сам прибавити податке о чињеницама о којима се води службена евиденција.

На основу достављене документације и увидом у јавно доступне податке Комисија је утврдила да је:

1. „**SET DOO ŠABAC**“, из Шабца, улица Браће Недића број 1 уписан у регистар привредних субјеката Агенције за привредне регистре Републике Србије, матични број: 17526529, ПИБ: 103109358, шифра и назив делатности: 7112- Инжењерске делатности и техничко саветовање;
2. Код подносиоца захтева запослено и радно ангажовано:
 - **11 лица са стеченим високим образовањем** на нивоу еквивалентном академским студијама, односно струковним студијама обима од најмање 300 ESPB, **одговарајуће струке** (инжењери архитектуре, грађевинарства, саобраћаја и електротехнике), и
 - **6 лица са личном лиценцом**, од којих **1 лице** са активном лиценцом просторног планера ознаке **ПП 01-01** и активном лиценцом одговорног урбанисте ознаке **УП 02**, **2 лица** са активном лиценцом архитекте урбанисте ознаке **УП 02**, **1 лице** са активном лиценцом одговорног урбанисте ознаке **УП 02**, **1 лице** са активном лиценцом урбанисте ознаке **УП 02-02** и **1 лице** са активном лиценцом одговорног урбанисте ознаке **УП 02-02**;
3. Подносилац захтева извршио уплату износа од **816.481,00 динара (РСД)** на рачун Агенције за просторно планирање и урбанизам Републике Србије, а у складу са Одлуком о утврђивању

Тарифе стварних трошкова за услуге издавања лиценци за лица која испуњавају услове за израду докумената просторног и урбанистичког планирања број 3475/2024-01 од 17.09.2024. године, на коју је Влада Републике Србије дала сагласност Решењем 05 број 350-9984/2024 од 24.10.2024. године и која је ступила на снагу објављивањем у „Службеном гласнику РС“ број 88/2024 од 07.11.2024. године.

Налазећи да је подносилац захтева поднео сву потребну документацију и доказе предвиђене одредбама Закона о планирању и изградњи и одредбама Правилника о критеријумима за израду докумената просторног и урбанистичког планирања, врстама лиценци за правна лица, као и начину и поступку издавања и одузимања лиценци („Службени гласник РС“, бр. 37/2024), Комисија је на основу увида, анализе и провере истих сачинила налаз у коме је констатовала да су испуњени услови за издавање лиценце и предложила доношење Решења о испуњености услова за обављање стручних послова израде просторних и/или урбанистичких планова и издавање лиценце - „Б категорија“ подносиоцу захтева „**SET DOO ŠABAC**“, из Шабца, улица Браће Недића број 1, матични број: 17526529, ПИБ: 103109358.

На основу достављеног налаза Комисије и свега напред наведеног, одлучено је као у диспозитиву.

Упутство о правном средству: Ово решење је коначно у управном поступку и против њега се не може изјавити жалба, али се може покренути управни спор тужбом код Управног суда Србије у року од 30 дана од дана достављања.

По Одлуци председника Владе
да врши овлашћења министра
грађевинарства, саобраћаја и
инфраструктуре
Број 119-00-00117/2024-01
од 25.11.2024. године

МИНИСТАР ЗА ЈАВНА УЛАГАЊА

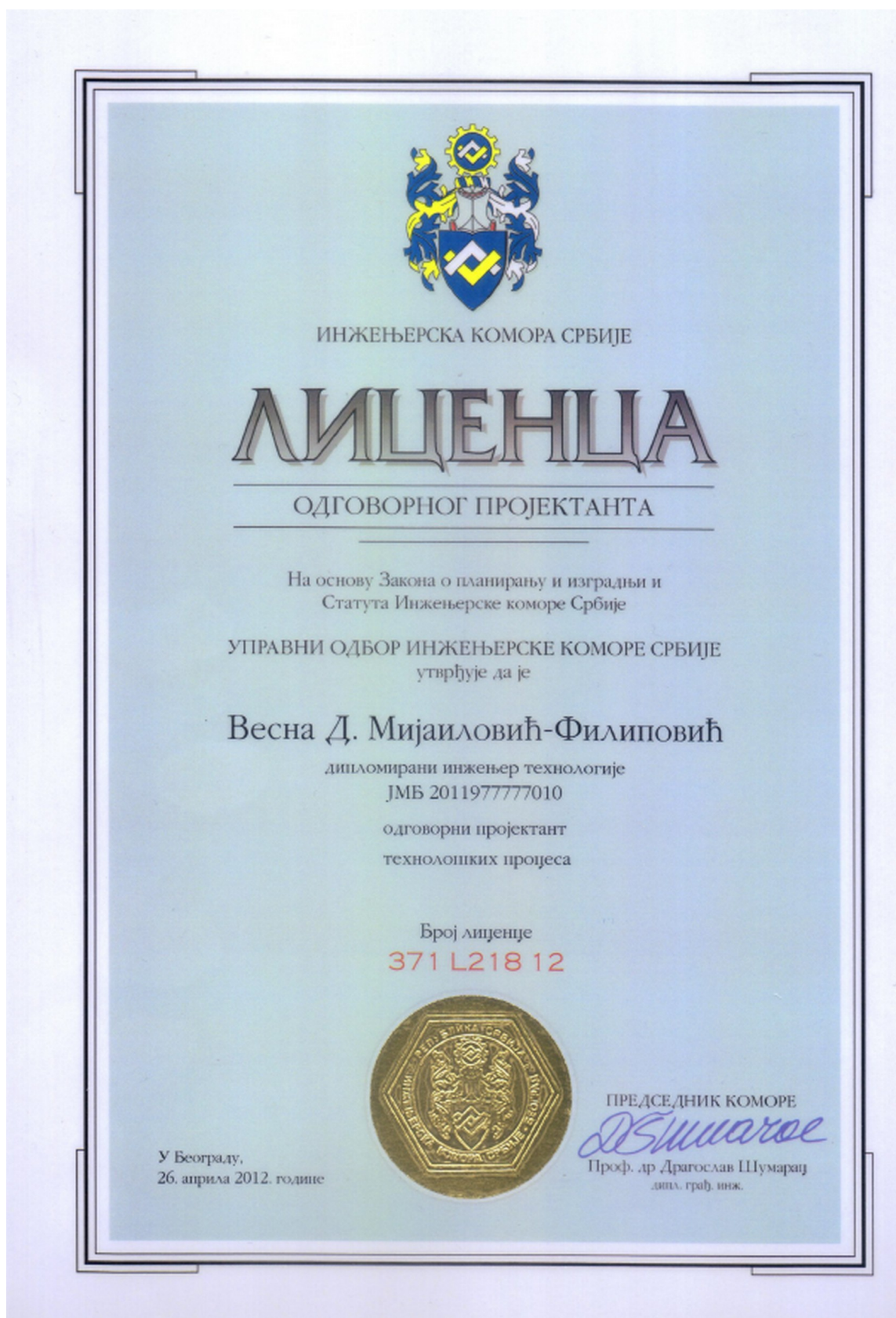

Достављено:

- подносиоцу захтева;
- Агенцији за просторно планирање и урбанизам Републике Србије;
- надлежној инспекцији;
- архиви.

ЛИЦЕНЦЕ

ИНЖЕЊЕРСКА КОМОРА СРБИЈЕ

ЛИЦЕНЦА

ОДГОВОРНОГ ПРОЈЕКТАНТА

На основу Закона о планирању и изградњи и
Статута Инжењерске коморе Србије

УПРАВНИ ОДБОР ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ
утврђује да је

Миланка С. Гајчански

дипломирани инжењер технологије
ЈМБ 1312955777013

одговорни пројектант
технолошких процеса

Број лиценце

371 6802 04

У Београду,
29. јануара 2004. године

ПРЕДСЕДНИК КОМОРЕ

Милош Лазовић

Проф. др Милош Лазовић
дипл. грађ. инж.

Садржај

УВОД.....	10
1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ.....	12
1.1. Кратак преглед садржаја и циљева плана и програма и односа са другим плановима и програмима;.....	13
1.2. Преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју плана.....	15
Обухват и опис границе подручја просторног плана.....	15
1.3. Карактеристике чиниоца животне средине у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају.....	16
1.4. Разматрана питања и проблеми заштите животне средине у плану или програму који су од значаја за процену непосредних и посредних утицаја спровођења плана и програма.....	21
1.4.1. Разматрана питања и проблеми заштите животне средине.....	22
1.4.2. Разлози за изостављање одређених питања из поступка процене.....	24
1.5. Приказ информација и података раније спроведених стратешких процена планова и програма.....	25
1.6. Преглед утврђених и процењених значајних могућих утицаја на спровођење плана и програма;.....	26
1.7. Приказ варијантних решења која се односе на заштиту животне средине у плану и програму.....	26
1.8. Резултати претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама битних за процену могућих утицаја плана и програма.....	28
2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА.....	29
2.1. Општи циљеви.....	29
2.2. Посебни циљеви стратешке процене утицаја.....	32
2.3. Избор индикатора стратешке процене.....	33
3. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА И ПРОГРАМА.....	35
3.1. Детаљан опис, вредновање и процена значајних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине;.....	36
3.2. Приказ значајних утицаја разумних варијантних решења плана и програма.....	37
3.3. Поређење разумних варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења са становишта циља, сврхе, географског обухвата плана и програма и процењених утицаја на животну средину;.....	38
3.4. Начин на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине.....	42
3.4.1. Мере заштите становништва и здравља људи.....	42
3.4.2. Подручја и друга природна добра заштићена посебним прописом којим се уређује заштита природе.....	43
3.4.3. Заштита земљишта и вода.....	45
3.4.5. Заштита од буке и вибрација.....	46
3.4.6. Начин на који су при процени утицаја анализирани археолошко и архитектонско културно наслеђе и археолошка налазишта.....	46
3.5. Начин на који су при процени узете у обзир карактеристике утицаја.....	46
3.6. Приказ методологије и тешкоће, техничких немогућности или недостатка одређених знања са којима се орган надлежан за примену плана и програма сусрео како ни спровео процену разумних варијантних решења.....	49
4. ПРЕДЛОГ МЕРА ПРЕДВИЂЕНИХ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И/ИЛИ СМАЊЕЊЕ ПРОЦЕЊЕНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	49
4.1. Праћење квалитета ваздуха.....	50

4.2. Праћење квалитета вода.....	51
4.3. Мониторинг земљишта.....	51
4.4. Мониторинг буке.....	52
4.5. Јонизујућа зрачења.....	52
4.6. Процена ризика.....	52
5. ОДЛУКА НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА.....	53
6. СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ.....	53
7. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА И ПРОГРАМА (МОНИТОРИНГ).....	57
8. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ.....	58
9. ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА.....	59
10. НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ И ЗАКЉУЧЦИ ДО КОЈИХ СЕ ДОШЛО ТОКОМ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ.....	61
11. ДРУГИ ПОДАЦИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА СТРАТЕШКУ ПРОЦЕНУ.....	63
ЗАКЉУЧАК.....	66
ГРАФИЧКИ И ОСТАЛИ ПРИЛОЗИ.....	68

УВОД

Стратешка процена утицаја на животну средину (CEA) је облик процене животне средине примењена у плановима, политикама и програмима, а не у пројектима.

На основу Одлуке о изради Просторног плана општине Богатић ("Сл лист Града Шапца и општина: Богатић, Владимирци и Коцељева", број 4/23), на седници одржаној 17.03.2023.год. приступило се изради Просторног плана општине Богатић 2025-2035. На истој седници је донета и Одлука о изради Стратешке процене утицаја Просторног плана општине Богатић на животну средину 2025-2035. год. под бројем: I-R.158/2023-09.

Разлог вршења стратешке процене утицаја на животну средину и израде Извештаја о стратешкој процени је да се утврди: могући утицај планских решења на квалитет ваздуха, глобалну промену климе, квалитет вода, квалитет земљишта, биљни и животињски свет, природна станишта и биодиверзитет, заштитљена природна добра, становништво и здравље становништва, развој пољопривреде, енергетике, инфраструктуре, индустријске и друге објекте, културно-историјску баштину као и значај Просторног плана за заштиту животне средине и одрживи развој планског подручја.

Извештај о стратешкој процени је документ који је саставни део планске документације која се прилаже уз план или програм и садржи идентификацију, опис, вредновање и процену могућих непосредних, посредних, секундарних, кумулативних, прекограничних, краткорочних, средњорочних и дугорочних, трајних и привремених, позитивних и негативних значајних утицаја на животну средину спровођења плана и програма, као и разумне варијанте које је орган надлежан за припрему плана и програма разматрао у односу на циљеве и географски обухват плана или програма чије доношење предлага;

Основна начела стратешке процене јесу:

1) Начело одрживог развоја - одрживи развој јесте усклађен систем техничко-технолошких, економских и друштвених активности у укупном развоју у коме се на принципима економичности и разумности користе природне и створене вредности са циљем да се сачува и унапреди квалитет животне средине за садашње и будуће генерације.

Разматрањем и укључивањем битних аспеката животне средине у припрему и усвајање одређених планова и програма и утврђивањем услова за очување вредности природних ресурса и добара, предела, биолошке разноврсности, дивљих биљних и животињских врста и аутохтоних екосистема, односно рационалним коришћењем природних ресурса доприноси се циљевима одрживог развоја.

2) Начело интегралности - политика заштите животне средине која се реализује доношењем планова и програма заснива се на укључивању услова заштите животне средине, односно очувања и одрживог коришћења биолошке разноврсности у одговарајуће секторске и међусекторске програме и планове.

3) Начело предострожности - свака активност мора бити спроведена на начин да се спрече или смање негативни утицаји одређених планова и програма на животну средину пре њиховог усвајања, обезбеди рационално коришћење природних ресурса и сведе на минимум ризик по здравље људи, животну средину и материјална добра.

4) Начело хијерархије и координације - процена утицаја планова и програма врши се на различитим хијерархијским нивоима на којима се доносе планови и програми.

У поступку стратешке процене планова и програма повећани степен транспарентности у одлучивању обезбеђује се узајамном координацијом надлежних и заинтересованих органа у поступку давања сагласности на стратешку процену, кроз консултације, односно обавештавања и давања мишљења на план или програм.

5) начело избегавања двоструке процене - релевантни подаци о утицајима који су изведени у раније спроведеним поступцима стратешке процене утицаја могу се користити за потребе процене значајних утицаја планова и програма који припадају истој хијерархијској структури у циљу избегавања двоструке процене већ довољно утврђених значајних утицаја на одређене чиниоце животне средине. Подаци из раније спроведених стратешких процене морају

да буду ажурни, поуздани и приказани на начин да на основу њих могу поуздано да се утврде, опишу и процене одређени постојећи утицаји планова и програма на чиниоце животне средине;

6) Начело јавности - у циљу информисања јавности о одређеним плановима и програмима и о њиховом могућем утицају на животну средину, као и у циљу обезбеђења пуне отворености поступка припреме и доношења или усвајања планова и програма, јавност мора, пре доношења било какве одлуке, као и после усвајања плана и програма, имати приступ информацијама које се односе на те планове и програме или њихове измене.

Основни циљ стратешке процене је да се обезбеди рано упозорење на широку скалу кумулативних ефеката резултираних акцијама нижег хијерархијског нивоа, који би били занемарени у процесу процене утицаја.

Стратешка процена утицаја је систематски процес за вредновање последица на животну средину предложене политике, плана или програма како би се осигурало да су оне у потпуности укључене и на одговарајући начин обрађене у најранијем могућем стадијуму доношења одлука, равноправно са економским и социјалним разматрањима.

Стратешком проценом утицаја предвиђена је мера обавезне примене еколошких критеријума при утврђивању намене земљишта у урбанистичким плановима. Таква мера је од суштинске важности за остваривање утврђених циљева заштите животне средине и полазна основа стратешке процене утицаја на животну средину.

Фазе у поступку стратешке процене утицаја пројекта на животну средину су следеће:

1. Припремна фаза која обухвата:

- одлучивање о изради стратешке процене
- избор носиоца израде извештаја о стратешкој процени
- учешће заинтересованих органа и организација
- сагласност на предлог одлуке да се не спроводи поступак стратешке процене;

2. Извештај о стратешкој процени

3. Поступак одлучивања који обухвата:

- мишљења органа надлежног за заштиту животне средине,
- учешће заинтересованих органа и организација
- учешће јавности
- прекограничних консултација,
- извештај о резултатима учешћа заинтересованих органа и организација и јавности
- оцену извештаја о стратешкој процени
- сагласност на извештај о стратешкој процени

Извештај о стратешкој процени је документ којим се утврђују, описују, вреднују и процењују значајни утицаји на чиниоце животне средине до којих може да дође спровођењем плана и програма, разумне варијанте које је орган надлежан за припрему плана и програма разматрао узимајући у обзир циљеве и географски обухват плана и програма и одређују мере за спречавање и/или смањење процењених негативних утицаја на животну средину.

Извештај о стратешкој процени за планове и програме који самостално или заједно са другим плановима и програмима, пројектима, радовима или активностима, могу да имају утицаја на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже, поред ставки наведених у чл. 14. Закона о процени утицаја, обавезно обухвата посебно издвојене информације о подручју еколошке мреже, мерама спречавања и ублажавања негативних утицаја плана и програма на еколошку мрежу.

Правни основ за израду стратешке процене утицаја је:

- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС“ бр. 94/2024)
- Закон о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018 и 95/2018 - др. закон и 94/2024 - др. закон)
- Одлуке о изради Просторног плана општине Богатић ("Сл лист Града Шапца и општина: Богатић, Владимирци и Коцељева", број 4/23) и Одлука о изради Стратешке процене

утицаја Просторног плана општине Богатић на животну средину ("Сл лист Града Шапца и општина: Богатић, Владимирци и Коцељева", број 4/23).

- Закон о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/09 и 81/09 - исправка, 64/10 - Одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - Одлука УС, 50/13 - Одлука УС, 98/13 - Одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/18, 31/2019, 37/2019- др. закон, 9/2020, 52/21, 62/23 и 91/2025);
- Правилника о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања ("Сл. гласник РС", бр. 32/19 и 47/25),
- Правилник о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу ("Сл. гласник РС", бр. 22/15);
- Правилник о класификацији намене земљишта и планских симбола у документима просторног и урбанистичког планирања ("Сл. гласник РС", бр. 105/20);

Плански основ

Плански основ за израду ППО садржан је у одредбама:

- Закона о просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020.г («Сл. гласник РС», бр. 88/10),
- Регионалног просторног плана за подручје Колубарског и Мачванског округа ("Сл. гласник РС", 11/15),
- Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда бр. 21 Нови Сад – Рума – Шабац и државног пута I реда бр. 19 Шабац – Лозница (Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора државног пута I реда бр.21 Нови Сад-Рума-Шабац и државног пута I реда бр. 19 Шабац- Лозница, „Службени гласник РС“, број 40/11, 39/19 и 88/20),
- ППППН Специјалног резервата природе "Засавица", ("Сл. Гласник РС", бр. 66/11),
- Измене и допуне ППППН транснационалног гасовода "Јужни ток", ("Сл. Гласник РС", бр. 66/11),

Планска документа од значаја за израду ППО Богатић:

- Измена и допуна ПГР за насељено место Богатић („Сл. лист општине Богатић“, бр. 03/18),
- ПДР ДП 1Б реда Шабац – Лозница у општини Богатић и ДП I.Б реда Слемевић – гранични прелаз Бадовинци (Павловића мост), („Сл. лист општине Богатић“, бр. 23/19);
- ПДР граничног прелаза „Бадовинци“, („Сл. лист општине Богатић“, бр. 18/14);
- ПДР „Извориште пијаће воде“ у Богатићу („Сл. лист општине Богатић“, бр. 5/15);
- ПДР „Радна зона Дубље“ у Дубљу, („Сл. лист општине Богатић“, бр. 13/17);
- ПДР изградње силоса за смештај житарица у Клењу („Сл. лист општине Богатић“, бр. 15/14);
- ПДР за изградњу ППОВ „Салаш Црнобарски“ у општини Богатић, („Сл. лист општине Богатић“, бр. 30/21);
- ПДР за изградњу изворишта „Црна Бара“ у општини Богатић, („Сл. лист општине Богатић“, бр. 4/23);
- ПДР за ППОВ Богатић – прва фаза, на КО Црна Бара у општини Богатић, („Сл. лист општине Богатић“, бр.19/21).
- Други документи који су коришћени у изради ППО:
- "Богатић", Профил, август 2023. године, Србија DevInfo (devinfo.stat.gov.rs)

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Повод за израду Стратешке процене утицаја на животну средину је израда Просторног плана општине Богатић.

Основни циљ израде Просторног плана општине (у даљем тексту ППО или план) је преиспитивање важећих планског решења и редеофинисање граница грађевинског подручја сваког појединачног насеља, површина јавне намене, услова уређења и правила грађења за планиране

намене, инфраструктурно опремање грађевинског земљишта утврђивањем траса, коридора и капацитета за саобраћајну, енергетску и комуналну инфраструктуру.

Основни циљ израде Стратешке процене утицаја је **одрживи економски развој**.

Локална управа треба својим заједницама да осигура стабилан економски развој на подручју свих насеља у смислу подизања стандарда становања, развоја делатности и опремљености инфраструктурним мрежама и објектима.

Циљ израде Стратешке процене је и подстицај развоју пољопривреде на територији сеоских насеља у складу са стратегијом развоја пољопривреде, увођења услова за подстицај развоја урбане пољопривреде (стакленичка и пластеничка производња, иновативне и савремене производње здраве хране, и сл.). како би се остварила веза између економског и друштвеног развоја.

Доношењем овог просторног плана ствара се основ за уређење и изградњу грађевинског земљишта у грађевинском подручју насеља: Бадовинци, Баново Поље, Белотић, Глоговац, Глушци, Дубље, Клење, Метковић, Очаге, Салаш Црнобарски, Совљак, Узвеће и Црна Бара и грађевинског земљишта ван грађевинског подручја насеља, као и услови за даљу разраду планом обухваћеног простора, а све у складу са важећом законском регулативом. Просторни план је основа како за директно спровођење, тако и за даљу урбанистичку разраду.

Општина Богатић свој развој примарно жели да базира на:

--развоју пољопривреде и прерађивачких активности на преради пољопривредних производа,

--развоју туризма уз коришћење потенцијала реке Дрине, Специјалног резервоата природе „Засавица“, бањског туризма, и етно туризма,

--развоју и коришћењу потенцијала геотермалне енергије којима ће се унапредити постављени циљеви.

1.1. Кратак преглед садржаја и циљева плана и програма и односа са другим плановима и програмима;

Основни циљ израде Просторног плана општине Богатић је стварање планског основа за утврђивање стратегије организованог просторног развоја, заштиту, уређење и наменско коришћење простора, планирање нових зона развоја-припрема локација за инвестирање у инфраструктурне објекте и друге привредне садржаје, а све у циљу осигурања квалитета живљења, међусобног повезивања различитих функција живота и рада у сеоским насељима, у циљу побољшања квалитета животне средине.

Један од циљева израде плана је заустављање даље деградације, превентивна заштита од свих планираних активности које могу угрозити постојећи квалитет природне и животне средине, уз санацију и ревитализацију угрожених подручја .

Подручја од интереса за општину Богатић: подручје угрожене животне средине (локалитети са повременим прекорачењем граничних вредности, сеоска и викенд насеља, подручја експлоатације минералних сировина, државни путеви I и II реда, велике фарме, зоне интензивне пољопривреде) са мањим утицајима на човека, живи свет и квалитет живота. За ова подручја треба спречити даљу деградацију и обезбедити побољшање постојећег стања, како би се умањила деградираност животне средине као ограничавајућег фактора развоја.

Пољопривредно земљиште: Циљ: Очување еко системских, економских, социо културних и других важних функција земљишта као интегралног природног ресурса, упоредо са унапређењем просторно хетерогених услова за повећање конкурентности у производњи квалитетних и здравствено безбедних пољопривредно прехранбених производа, с једне стране и континуалним побољшавањем материјалних и социјалних услова живљења на селу, с друге. Планска решења: Равничарско-долински, сточарско ратарски рејон. Плански приоритети: заустављање стихијског заузимања обрадивих површина у грађевинске сврхе, повећање продуктивности примарне пољопривредне производње, интензивирање сточарске производње уз примену мера и директива заштите животне средине, подршка подизању прерађивачких капацитета, изградња система за наводњавање, појачана стручна помоћ. Спречавање негативних утицаја пољопривредне производње на животну средину.

Шуме, шумско земљиште и ловна подручја: Циљ: Управљање и коришћење шума и шумског земљишта на начин да се очува биодиверзитет, а продуктивност, обнављање, виталност и потенцијал шума да се доведу на ниво којим би се задовољиле одговарајуће еколошке, економске и социјалне потребе на локалном и на националном нивоу. Планска решења: Повећање шумовитости, унапређење стања шума и заштита.

Воде: Циљ: Трајно обезбеђење квалитета свих водотока према захтевима из Уредбе о утврђивању Водопривредне основе РС што подразумева да река Дрина одржава у IIа класи квалитета а само у екстремно маловодним ситуацијама се може допустити IIб класа. Планска решења: Заштита изворишта регионалних система за снабдевање водом и алувиона Подриња, Мачве и Посавине у I и I/II класи квалитета, као и свих локалних изворишта.

Геолошки ресурси: Циљ: Планско и одрживо коришћење геолошких ресурса уз предузимање свих мера заштите животне средине и окружења, За општину Богатић су карактеристичне одредбе коришћења подземних вода као фактора привредног развоја и планско коришћење хидро геотермалног потенцијала. Планска решења: Избегавање инсталирања нових прерадних капацитета (флотације, топионице и слично) металичних руда у близини заштићених подручја природних вредности и непокретних културних добара и изворишта водоснабдевања. Истражна и експлоатациона поља подземних вода: Е-51, Извориште термалне ривијере, термоминерална вода, експлоатационо поље, Термална ривијера д.о.о; Е-02 лист 471, Извориште у Дубљу, бунар ИЕБСЗ-1/2002, термална вода, експлоатационо поље, ОД Еол Ивањица; Е-01 лист 473, Извориште термалне ривијере, термална вода, експлоатационо поље, бунар ББ-2, Бељиште, Ла Вердура д.о.о.

Привреда: Циљ: Привредни опоравак, повећање конкурентности привредних сектора (посебно индустрије и пољопривреде). Планска решења: Концепт подразумева валоризацију и активирање територијалног капитала у мање развијеном подручју и стварање квалитетне привредне и социјалне инфраструктуре ради неравномерности у нивоу развијености, заостајања у развоју, сиромаштва, изолованости и слабе приступачности подручја. Пољопривреда, прерада пољопривредних производа, засновани на ефикасној примарној производњи, изградњи мини фарми и малих погона за прераду меса, млека, воћа, поврћа, рибе, развоју сточарства, повртарства, воћарства, повећању величине поседа, брендирању поседа, удруживање произвођача и др. Интензивније коришћење хидроенергије и обновљивих извора енергије. Предвиђа се коришћење геотермалних вода.

Водна инфраструктура: Циљ: Интегрално коришћење, уређење и заштита водних ресурса што подразумева два регионална система за снабдевање водом насеља (Колубарског и Мачванског) и три речна система за коришћење, уређење и заштиту вода (Дринског, Колубарског и Савско-сремског). Осим водоснабдевања и санитације свих насеља, посебан циљ је и стварање услова за развој система наводњавања у Мачви. Планска решења: Мачвански регионални систем за снабдевање водом: Ослања се на богата изворишта подземних вода у алувиону Мачве. Омогућавају да се из њих потпуно подмире потребе за водом Шапца, Лознице и Богатића са вишковима који се могу усмерити према Срему. Уредбом о утврђивању водопривредне основе Србије, предвиђа се могућност да се вода усмерава према београдском конзумном подручју како би се спојили Савско-београдски и Мачвански систем. Речни систем Дрине и речни систем Сава-Срем се посматрају као једна функционална целина јер су водни режими површинских и подземних вода тесно повезани заштитним системима на подручју Мачве. Четири каскаде на доњој Дрини се предвиђају у близини ушћа Дрине у Саву, унутар насипа, у кориту за велику воду. Саставни део речног система јесте и каналска мрежа као и објекти за одбрану од поплава. Као приоритет у реализацији одбране од поплава је наведено насеље Бадовинци. Планирана ППОВ у свим насељима са више од 5000 еквивалентних становника а развој локалних, групних и индивидуалних система и начин пречишћавања се утврђује ПП ЈЛС.

Туризам: Циљ: Остваривање концепта одрживог развоја туризма, уз развој међуопштинске, међурегионалне, прекограничне и међународне сарадње. Планска решења: Боље и одрживо коришћење расположивих потенцијала. Подрињско мачванска дестинација, претежно у оквиру општине Богатић, у склопу Дрине као националног транзитно пловног и турно туристичког правца са примарним ресурсима речне обале и секундарним туристичким простором у залеђу. Обухвата општински центар Богатић са перспективним акватичким центром на бази геотермалних вода, планирани наутички камп са Марином на ушћу Дрине у Саву, мале планиране риболовне и рекреативне пунктове на Дрини и делу Засавице, као и гравитирајућа села и салаше,

риболовне ревири, ловишта и друго. Предвиђен је развој туристичких производа: водног, сеоског и туризма специјалних интереса.

Становништво: Циљ: Смањење интра регионалних диспаритета и равномернији територијални размештај становништва у полицентричном систему насеља. Планска решења: Хитно спровођење мера за подстицање рађања и побољшање квалитета живота подстицањем запошљавања и материјалног положаја становништва. Задржавање стационарне популације. Омогућити пуну интеграцију и партиципацију старијих лица у заједници. Стварање услова за задржавање и наставак интеграције интерно расељених лица.

Енергетика и енергетска инфраструктура: Циљ: Одрживи развој енергетике усклађен са енергетским, економским, просторним, развојем животне средине и другим регионалним специфичностима. Планска решења: Могуће остварити производњу еколошки прихватљивих облика енергије из обновљивих извора и то: Геотермалне енергије, енергије биомасе и сунчеве енергије. Започињање активности на реализацији каскадног истема проточних ХЕ у зони доње Дрине, израдом одговарајуће инвестиционо техничке документације којом ће се проверити потенцијали. Изградња гасовода “Јужни ток”.

Комунална инфраструктура: Циљ: Организовано сакупљање отпада у насељима и туристичким просторима, као и организовано уређење и одржавање објеката комуналне инфраструктуре у урбаним и руралним насељима. Планска решења: Затварање, санација и рекултивација постојећих депонија и формирање регионалних депонија. Тенденције су да се трансфер станице лоцирају на земљишту некадашњих локалних депонија.

Заштита животне средине: Циљ: Заштита, очување и унапређење квалитета животне средине на целој територији региона, унапређењем свих параметара животне средине заснованом на процени и мониторингу утицаја постојећих активности. Планска решења: Зона интензивне пољопривреде у Мачви спада у подручје средњег степена загађености. Дефинисане су мере заштите земљишта, воде, ваздуха, јавног здравља и од екстремних ситуација.

Заштита природе и природних вредности: Циљ: Очување и унапређење биолошке и геолошке разноврсности, лепоте и разноликости природних и културних предела, објеката и феномена геонаслеђа и одрживо коришћење и презентација природних вредности. Планска решења: Споменик природе Стабло липе “Мира” и Специјални резерват природе “Засавица”. Објекти геонаслеђа: флувијални рељеф “Стари ток и рукавац Дрине”, Засавица у Мачви. Међународно значајна подручја: ИВА (Засавица и Доње Подриње), IPA, РВА, Рамсарско и Емералд подручје (све Засавица).

Планска решења базирају се на просторним могућностима и рационалном и наменском уређењу простора. Неопходно је створити повољне услове за ефикасну реализацију планираних садржаја у планском подручју.

1.2. Преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју плана

Обухват и опис границе подручја просторног плана

Просторним планом општине Богатић обухваћена је целокупна територија општине Богатић, коју, према закону о територијалној организацији Републике Србије и локалној самоуправи (“Сл.гласник РС”, бр. 129/07, 18/16, 47/18 и 9/20-др.закон) чине сва насељена места, односно, подручја свих катастарских општина, која улазе у састав ове територијалне јединице: Бадовинци, Баново Поље, Белотић, Богатић, Глоговац, Глушци, Дубље, Клење, Метковић, Очаге, Салаш Црнобарски, Совљак, Узвеће и Црна Бара.

Укупна површина подручја општине Богатић износи: 384.31km². На овом подручју се налази 14 катастарских општина и 14 насеља.

Подручје општинског центра, насеља Богатић је обухваћено границом плана генералне регулације који се примењује у целини, без измене.

Површине 13 катастарских општина сеоских насеља су обухваћене урбанистичким уређајним основама које су саставни део овог плана.

1.3. Карактеристике чиниоца животне средине у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају

Концепција уређења подручја обухвата просторног плана подразумева дефинисање основне намене површина и начина њеног уређења и заштите, основне инфраструктурне коридоре и њихове заштитне коридоре, услове заштите и презентације природних и створених вредности, као и дефинисање подручја које би могла да позитивно или негативно утичу на дефинисану намену.

У подручју обухвата заступљено је пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште, воде и водно земљиште, грађевинско земљиште и минералне сировине.

Основу привредног развоја општине Богатић чини пољопривреда, и у наредном периоду највећи акценат је на развоју те гране. Носиоци развоја прерађивачке и производне делатности су мала и средња предузећа и пољопривредна газдинства. Основно стратешко опредељење општине Богатић представља ревитализација читавог подручја општине путем динамичнијег и складнијег развоја привреде, привредне и друштвене инфраструктуре и подизања укупног друштвеног стандарда.

Генерално, територија општине Богатић, има врло квалитетан педолошки профил, који омогућава врхунску пољопривредну производњу и тиме изванредне могућности за развој прехранбене индустрије и терцијарних делатности. Повећање површина под системима за наводњавање, допринело би значајнијем интензивирању производње висококвалитетних пољопривредних култура узгајаних по начелима органске производње. Постојећи капацитети би могли, уз одговарајућа инфраструктурна улагања, уз савремену опрему и повећану производњу сировина (у условима наводњавања), да релативно брзо ревитализују производњу подручја.

У функцији просторног развоја је и очување и развој сеоских насеља и руралног предела. У зонама доминантне пољопривреде значајно је и јачање шумарства у функцији заштите пољопривредног земљишта.

Мачва је богата површинским и подземним водама. Најзначајнији водотоци на подручју општине Богатић су реке Дрина и Сава. Мањи водотоци, који делом протичу територијом општине су Засавица, Јерез, Батар и Битва. Површинска хидрографија Мачве је значајно измењена мелиорацијама.

1.3.1. Пољопривредно земљиште

У општини Богатић земљиште представља најзначајнији природни потенцијал, а пољопривреда основну привредну делатност. Мачва представља посебан педогеографски микрорејон, где су аридна клима и алувијални седименти и лес, као најчешћа литолошка подлога пресудно утицали на структуру педолошког покривача. На територији општине Богатић образовао се већи број типова земљишта. Најзаступљенија су аутоморфна земљишта (56,3%) и то гајњача (23,5%), а од хидроморфних земљишта најзаступљенији је алувијум (19,5%).

Чернозем: Биолошке особине чернозема (4,5%) условљене су неутралном реакцијом и садржајем хумуса. Ова врста чернозема је погодна за пољопривреду и уз примену агротехничких мера постижу се високи приноси.

Деградирани чернозем: Деградирани чернозем (13%) је заступљен је у деловима катастарских општина: Богатић, Дубље, Метковић, Глушци и Узвеће. Деградирани чернозем има добру водопропустљивост, која је резултат његове структуре и песковите подлоге, као и изражену способност капиларног пењања воде, што је од посебног значаја за наводњавање. Производна способност му је прилично велика, а за гајење воћа је погоднији од нормалног и излуженог чернозема.

Гајњача и гајњача у лесивирању: Обухвата делове катастарских општина: Бадовинци, Салаш Црнобарски, Глоговац, Совљак, Богатић, Дубље и Клење. У зони гајњаче среће се и чернозем у катастарским општинама Клење и Богатић и ливадско земљиште у катастарским општинама Богатић и Глоговац. Гајњача у лесивирању је заступљена у северозападном (Црна Бара и Баново Поље) и јужном делу општине (Бадовинци, Очаге и Клење). Према производним својствима спада

у ред земљишта слабијих продуктивних особина. Оподзољивање се може спречити мелиоративним и агротехничким мерама.

Алувијум: Највеће површине под алувијумом се налазе у западном и северозападном делу општине, поред Дрине и Саве у атарима села: Бадовинци, С. Црнобарски и С. Бара. Мање површине се налазе поред реке Засавице. Пољопривредна вредност алувијалног земљишта је велика. Његове морфолошке, физичке и хемијске особине пружају повољне услове за пољопривредне културе, посебно поврће али за шуме и ливаде. Алувијална земљишта се убрајају у најплоднија, али низ околности умањује њихову вредност, као што су поплаве и бујични наноси. Ова врста земљишта је погодна за гајење интензивних ратарских култура.

Ливадско земљиште/ минерално-барско земљиште (Семиглеј): Ово земљиште се често описује као минерално- барско. У општини Богатић је заступљено на 16,4% површине и то у С. Бари, Б. Пољу, Богатићу, Глушцима, Метковићу, Узвећу, Богатићу и Белотићу. Минерално барска земљишта имају нешто слабије физичке особине. На њој добро успевају окопавине, крмно биље и поврће, слабије стрна жита.

Смоница хидрогена: Смоница спада у групу нешто тежих ритских црница. У општини Богатић је заступљена хидрогена смоница, на малим површинама у делу КО Белотић и Богатић. Агротехничке мелиорације захтевају калцификацију, хумизацију и гајење вишегодишњих трава (луцерке). На смоницама добро успевају окопавине, крмно биље и воће, а слабије жито.

Параподзол (псеудоглеј): У општини Богатић се појављује на два локалитета: у делу КО Глушци, Богатић и Баново Поље, у северном и КО Дубље у јужном делу општине. Заузима 6,8% укупне територије Општине.

Подручје општине Богатић се одликује земљиштем изузетно добрих бонитетних класа.

1.3.2. Шуме и шумско земљиште

Шумске биљне заједнице развијале у зависности од надморске висине и климатогених земљишта, од барске иве, до храста лужњака и граба. Садашњу аутохтону шумску вегетацију карактеришу различите фитоценозе. У северном делу су заступљене шуме топола и врба, у централном лужњака и граба, а у јужном делу Мачве храстова сладуна и цера и шуме лужњака и жутиловке.

На подводним теренима Мачве дуж речних токова Дрине и Саве заступљена је састојина меких лишћара (топољаци и врбаци) коју граде следеће фитоценозе: шуме барске иве, дуж Засавице и у забареним стаништима; шуме бадемасте врбе, које смењују претходне на простору северне, северозападне и североисточне Мачве; шуме црвене врбе; шуме беле врбе, које су заступљене поред Саве, Дрине и око других река и мочвара; шуме сиве врбе, у појасу поред Дрине; шуме црне тополе; шуме беле тополе, дуж Саве и Дрине и по микродепресијама у Мачви; шуме црне јове, које су заступљене поред Дрине; шуме сиве јове, које су заступљене само на радној ади тј. напуштеном рукавцу Дрине.

На речним терасама у долинама Дрине и Саве и њихових притока у Мачви, пре привођења ових терена култури, расла је шума храста лужњака, представљена већим бројем варијетета од влажних до сувих. Шуме лужњака су се очувале у Мачви на малим површинама, углавном у малим забранима. Шуме лужњака и граба су заступљене на нешто већој висини од претходних, а шуме лужњака и цера на гредама и узвишењима која нису водоплавна. У саставу наведених типова шума заступљене су следеће врсте: багрем, брест, бели јасен, липа, пољски јасен, бели граб, клен, бели глог, трњина и друге. Ове шумске врсте расту на алувијуму са дубљом подземном водом, на ливадском земљишту, смоници и гајњачи, који се срећу на нижим оцедитијим теренима. Наведене врсте не чине непрекидне шумске комплексе, већ се појављују у виду букета праћени пузавицама и густим травним покривачем. На влажним теренима у овим шумским комплексима расту местимично топола јова и врба.

„Ове алувијалне шуме уз водотокове припадају шумама приоритетних Natura 2000 станишта са кодом 91E0 који обухвата алувијалне шуме са црном јовом (*Alnus glutinosa*) и јасеном (*Fraxinus angustifolia*) тј. припадају свежи Alno-Padion; Alnion incanae, Salicion albae. Свакако је ове шуме потребно сачувати и неговати у складу са еколошким захтевима и њеном фитогеографском припадношћу.“

„Ови преостали фрагменти храстових шума представљају и међународно важна и значајна станишта према Habitat директиви. Ове шуме према Добретић и др. (2012) сврстане су у Natura код 91F0 што значи да припадају низијским шумама лужњака (*Quercus robur*), бреста веза (*Ulmus laevis*), пољски брест (*Ulmus minor*), бели или пољски јасен (*Fraxinus excelsior* или *F. angustifolia*) крај великих река, односно ове шуме припадају свези *Ulmion minoris*. Ова шумска станишта су битна за очување многих Међународно битних приоритетних Natura 2000 врста који се налазе на граници свог ареала. Нестанак ових станишта би драстично утицао на биодиверзитет подручја а индиректно би се у дужем временском периоду осетио утицај и на економију, и на становништво. Ово су свакако највредније шума подручја и потребно их је максимално сачувати и неговати у складу са еколошким захтевима ових шума и њеном фитогеографском припадношћу.“

Шумовитост општине је ниска и износи 8,65% територије (3324,7ha¹). Највишу шумовитост имају насеља: Црна Бара (17,05), Салаш Црнобарски (14,58) и Глушци (12,37). Најнижу шумовитост територије имају насеља: Очаге (1,11%), Клење (3,02%) и Совљак (4,71%). Како је шумовитост на територији општине ниска, неопходно је унапређење стања шума и коришћење шума у складу са одрживим развојем и еколошким принципима као и повећање површина под шумама.

Подаци о шумском земљишту су добијени од Републичког геодетског завода и нанети су на све графичке прилоге плана. Подаци добијени од РГЗ се односе само на земљиште изван грађевинских подручја насеља.

1.3.3. Воде и водно земљиште

Мачва је богата површинским и подземним водама. Најзначајнији водотоци на подручју општине Богатић су реке Дрина у Сава. Мањи водотоци, који делом протичу територијом општине су Засавица, Јерез, Батар и Битва. Површинска хидрографија Мачве је значајно измењена мелиорацијама.

„Водоток Засавица и део тока Батара су заштићени законом у оквиру Специјалног резервата природе „Засавица“. Преостали део водотока Батар је значајан еколошки коридор за велики број присутних приоритетних врста. Поред Батара у документима се наводе и мањи водотоци попут Јереца и Битве. Поменути водотоци: Јерез, Батар и Битва представљају, како локалне тако и регионалне еколошке коридоре за присутну флору и фауну а од посебног су значаја за кретање приоритетних Natura 2000 врста. Сви ти препознати еколошки коридори у Србији постали су део велике еколошке мреже према Уредби о еколошкој мрежи („Сл. гласник РС“, бр 102/10), која представља алат у заштити природе и очувању биодиверзитета. На овај начин поред заштите самог водотока на земљи, заштићене су и подземне воде као битни резервоари слатке воде.“

Вода и водотоци као добра од општег интереса, под посебном су заштитом и користе се под условима и на начин који одређује Закон о водама. У складу са Законом о водама, воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и животињски свет, природне вредности и непокретна културна добра. Водно земљиште у смислу Закона о водама, јесте земљиште на коме стално или повремено има воде (корито за велику воду и приобално земљиште).

У границама обухвата Просторног плана налазе се водопривредни објекти општег значаја, мелиорациони канали за прихватање и одвођење сувишних унутрашњих вода, као и канали са функцијом доводника воде за системе за наводњавање. Сви постојећи водопривредни објекти задржаће се и у будућим плановима као водно земљиште, како су унети у катастар, с тим да се обезбеди њихова сигурност, заштита и услови за одржавање.

1.3.4. Грађевинско земљиште

Грађевинско земљиште у обухвату Просторног плана чине грађевинска подручја насељених места и грађевинско земљиште изван границе грађевинског подручја насеља.

¹ Максимална површина према доступним подацима. Због стања у приобаљу Дрине, податак највероватније није тачан нити га је могуће утврдити.

У општини Богатић, према графичком читавању, грађевинско земљиште заузима 7.191 ха, односно око 19% територије општине.

1.3.5. Геолошки ресурси

Од минералних сировина су у подручју обухвата просторног плана заступљене подземне воде, подземне термалне воде, као и неметаличне сировине: оверене резерве и експлоатациона поља шљунка и песка, који се користе у грађевинарству.

Општина Богатић је, као и цела Мачва, богата подземним водама изузетног квалитета. На подручју општине постоји више типова изданских вода, са великим резервама, у различитим геолошким срединама. Храњење издани у Мачви врши се инфилтрацијом вода реке Дрине и падавинама.

Термалне воде су откривене у тријаским кречњацима и најнижем делу неогених седимената у истражним бушотинама у катастарским општинама Дубље, Богатић, Белотић и Метковић (D-1 Дубље: 49,2°C; БД-1 Дубље: 50,5°C и нова истражно- експлоатациона бушотина ИЕБСЗ- 1/2002, температуре воде око 29°C, која се користи за загревање стакленика; ББ-1 Богатић: 75,5°C; ББ-2 Бељиште: 78 °C; ББе-1 Белотић: 34°C; БМе-1 Метковић: 63°C; Б2-1 Оглед: 30°C и Б2-2 Оглед: 39°C). Резултати досадашњих, основних геолошких истраживања су показали да су термалне воде доброг квалитета и да их има у довољним количинама. Термалне воде у неогеним седиментима, чија температура се креће од 18-29°C, су откривене на више десетина бушотина, ткз. «артерских» бунара, на неколико локалитета у Богатићу, Белотићу и Клењу.

На бази резултата прелиминарне оцене геотермалних ресурса на подручју Мачве, постоје реални предуслови за интензивну експлоатацију и коришћење термалних вода: у пољопривреди, за загревање стакленика и интензивну производњу поврћа, воћа, цвећа, др. биља; загревање објеката у сточарству; за сушење биљних производа; у топловодним рибањацима за производњу конзумне рибе и рибље млади; за спортско - рекреативне, туристичке и др. сврхе. Истраживања геотермалних ресурса нису завршена, као ни оцена резерви геотермалне енергије, али експлоатација и коришћење може да започне на локацијама индивидуалних потрошача, за потребе интензивне производње хране, цвећа, сушење биљних производа др. сврхе.

Од највишег значаја је дефинисање простора и услова за експлоатацију грађевинских материјала (шљунак и песак). Строга контрола експлоатације шљунка из плавног подручја реке Дрине и њено ограничавање, просторно и по обиму, уз обавезну рекултивацију простора након завршетка активности и усаглашавање са условима заштите природе и вода морају бити један од главних циљева уређења простора и управљањем његовим планским развојем.

У складу са Условима од значаја за израду Просторног плана општине Богатић које је доставило Министарство рударства и енергетике РС (број: 00049425512025, од 26.02.2025. године, Београд), Сектор за геологију и рударство је одобрио:

- Експлоатациона поља, подземних вода,
- Сагласност на пројекат одрживог коришћења природних ресурса подземних вода, (термална ривијера Богатић)
- Истражна поља подземних вода,
- Експлоатациони простор (извориште у Богатићу и извориште у Црној бари),
- и оверене резерве (на 9 локација у Богатићу).

Експлоатациона поља подземних вода							
Број поља	Назив предузећа	Општина	Локалитет	Тип воде	Датум издавања	Y коорд.	X коорд.
Е-02/лист471	ОД Еол Ивањица	Богатић	Извориште у Селу Дубље (бунар ИЕБСЗ-1/2002)	термална вода	3.11.2005.	7.381.860.00	4.959.365.00
						7.381.500.00	4.961.500.00
						7.383.885.00	4.961.280.00
						7.383.740.00	4.959.390.00

Сагласност на пројекат одрживог коришћења природних ресурса подземних вода							
Број поља	Назив предузећа	Општина	Локалитет	Тип воде	Датум издавања	Y коорд.	X коорд.
E-51	Термална Ривијера доо	Богатић	Извориште Термалне Ривијере	термоминерална вода	6.5.2011.	7.381.500.00	4.971.500.00
						7.382.000.00	4.971.500.00
						7.382.000.00	4.969.750.00
						7.381.500.00	4.969.750.00

Истражна поља подземних вода							
Број поља	Назив предузећа	Општина	Локалитет	Тип воде	Период трајања	Y коорд.	X коорд.
V-1456	Mlinomont doo	Богатић	Извориште фабике Млиномонт доо у Светом пољу	термална вода	30.12.2021-30.12.2024.	7.380.800.00	4.968.600.00
						7.381.300.00	4.968.600.00
						7.381.300.00	4.968.100.00
						7.380.800.00	4.968.100.00
V-1522	Monarh Greenhouses doo Bogatić	Богатић	Извориште Белиште	термоминерална вода	3.11.2022-3.11.2024.	7.380.167.00	4.971.164.00
						7.380.135.00	4.970.779.00
						7.380.383.00	4.970.760.00
						7.380.466.00	4.971.146.00
V-1585	Infodin doo Loznica	Богатић	Извориште Инфофин у Богратићу	термоминерална вода	Од 15.10.2023.	7.382.130.00	4.965.850.00
						7.382.130.00	4.964.850.00
						7.381.130.00	4.964.850.00
						7.381.130.00	4.965.850.00

Експлоатациони простор подземних вода							
Број поља	Назив предузећа	Општина	Локалитет	Тип воде	Период трајања	Y коорд.	X коорд.
EPR-21/20	Општина Богатић	Богатић	Извориште у Богатићу	термална вода	14.4.2021-14.4.2026.	7.380.641.00	4.968.788.00
						7.380.633.00	4.968.749.00
						7.380.723.00	4.968.786.00
						7.380.738.00	4.968.794.00
						7.380.770.00	4.968.809.00
						7.380.770.00	4.968.830.00
						7.380.721.00	4.968.814.00
						7.380.684.00	4.968.800.00
EPR-64/23	ЈКП Богатић	Богатић	Извориште Црна бара у Богатићу	питка вода	28.5.2023-28.5.2028.	7.375.080.00	4.972.390.00
						7.374.830.00	4.972.390.00
						7.374.830.00	4.972.050.00
						7.375.080.00	4.972.050.00

Оверене резерве подземних вода					
Назив објекта	Назив предузећа	Локалитет	Извориште	Y коорд.	X коорд.
BB-2	LA-VERDURA DOO BEOGRAD	BOGATIĆ	BELIŠTE	7380366	4970680
B-3	JKP BOGATIĆ	BOGATIĆ	JKP BOGATIĆ	7380373	4964463
B-2	JKP BOGATIĆ	BOGATIĆ	JKP BOGATIĆ	7380409	4964556
B-1	JKP BOGATIĆ	BOGATIĆ	JKP BOGATIĆ	7380445	4964648
BB-4/15	JKP BOGATIĆ	BOGATIĆ	JKP BOGATIĆ	7380527	4964671
BB-1	OPŠTINA BOGATIĆ	BOGATIĆ	BOGATIĆ	7380918	4968651
BT-1	TERMALNA RIVIJERA DOO BOGATIĆ	BOGATIĆ	TERMALNA RIVIJERA	7381589	4970243
IEBSZ-1/2002	EOL DOO IVANJICA	BOGATIĆ	DUBLJE	7382216	4960557
BCB-1	JKP BOGATIĆ	BOGATIĆ	CRNA BARA	7374860	4972125

1.3.6. Потенцијали обновљивих извора енергије

На подручју Просторног плана, као потенцијали обновљивих извора енергије издвајају се: биомаса; биогаз; геотермална енергија; сунчева енергија; енергија ветра; хидроенергија и зелени водоник. С обзиром на то да обухват просторног плана припада пољопривредном подручју, да су истражене геотермалне бушотине, постоје предуслови за коришћење ових потенцијала као извора обновљиве енергије мањих капацитета за производњу топлотне енергије за потребе пољопривредне производње и бањског туризма.

Сунчева енергија, с обзиром на повољну осунчаност, број сунчаних дана у току године овог простора, може се користити као обновљиви извор енергије. Коришћење енергије ветра може бити ограничена како неповољним потенцијалом ветра, тако и забраном подизања ветрогенератора у зонама еколошких и природних коридора.

С обзиром на то да се зелени водоник производи из воде – потенцијали су огромни, али је ограничавајући фактор производња електричне енергије из обновљивих извора. Тренутна производња струје из соларних и ветроелектрана у Србији нема превелик значај за електроенергетски систем Србије, али, како се овај удео буде повећавао рашће и потреба за складиштењем струје и коришћењем зеленог водоника.

Коришћење хидроенергетског потенцијала реке Дрине у склопу уређења њеног доњег тока, у складу са плановима вишег реда, чини се нереалним у овом планском циклусу (недефинисана државна граница, недостатак пројекта итд).

1.4. Разматрана питања и проблеми заштите животне средине у плану или програму који су од значаја за процену непосредних и посредних утицаја спровођења плана и програма

Проблеми који утичу на чиниоце животне средине, укључујући посебно оне који се односе на еколошку мрежу подручја и приказ разлога за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене;

1.4.1. Разматрана питања и проблеми заштите животне средине

Током израде плана и стратешке процене предметног плана на животну средину, која је текала паралелно са израдом плана, разматрана су и питања везана за заштиту животне средине и услови под којима се планиране активности могу реализовати.

Заштита животне средине подразумева поштовање свих општих мера заштите животне средине и природе као и свих техничко-технолошких мера и прописа утврђених законском регулативом и условима надлежних органа.

Мере заштите животне средине дефинисане су у контексту заштите основних чинилаца животне средине (воде, ваздуха и земљишта), што је у фази стратешке процене утицало на избор релевантних показатеља (индикатора).

Критеријуми за утврђивање могућности значајних утицаја на животну средину планова и доношење одлуке о изради стратешке процене садржани су у Прилогу I Закона о Стратешкој процени. Ови критеријуми заснивају се на: карактеристикама Плана и карактеристикама утицаја. Питања која су разматрана у току израде Стратешке процене утицаја као и Просторног плана општине Богатић, дефинисани су Законом о стратешкој процени утицаја плана на животну средину („Службени гласник РС“ бр. 94/2024) и Законом о заштити животне средине (135/04, 36/09, 72/09, 43/2011, 14/2016, 76/2018, 95/2018, и 94/2024).

Наведени Плански документ мора да буде у сагласности са просторним планом Републике Србије, просторним плановима вишег реда и планском документацијом у области вода: Стратегијом управљања водама на територији Републике Србије до 2034.године („Сл. гл. РС“, бр.3/17), Уредбом о утврђивању Водопривредне основе Републике Србије („Службени гласник РС“, бр.11/02), Планом управљања водама на територији Републике Србије („Службени гласник РС“, бр.33/23) са програмом мера, Нацртом плана управљања ризицима од поплава са картама угрожености и картама ризика од поплава, Општим и оперативним планом за одбрану од поплава и др.

Деградација земљишта:

Деградацију земљишта изазивају и неадекватне агротехничке мере које се примењују приликом обраде. Најчешћа оштећења су: ацидификација земљишта, збијање, кварење структуре, стагнација воде, одношење земљишног материјала водом (површинска ерозија), оштећења ораничног слоја хемијским, физичким и биолошким процесима, загађења тешким металима, опасним и штетним материјама, недовољно контролисаном употребом пестицида и сл. Посебну опасност представља нерационална и технолошки неадекватна примена нитрата и нитрита са недозвољеним ефектима на биљни и животињски свет, земљиште и воду, као и не увек довољно контролисана употреба средстава за заштиту пољопривредних култура.

Квалитетно пољопривредно земљиште се све више губи претварањем у грађевинско.

На основу структуре земљишта сасвим је јасно да ратарство представља убедљиво најважнију пољопривредну грану, док је све остало практично споредна активност. Потпуно је извесно да ће ратарство и у будуће представљати основни вид пољопривредне делатности, а житарице, индустријско и крмно биље преовлађујуће културе.

Развој ратарства ће пратити узгој домаћих животиња, пре свега свињарство, као традиционална делатност на овом простору.

Ратарска производња јесте и остаће примарна делатност, не само у оквиру пољопривреде, већ и уопште на подручју општине Богатић, стога је одговоран и домаћински однос према пољопривредном земљишту од непроцењивог значаја. Уз све наведено, од велике важности јесу и мере селективне и контролисане примене пестицида, минералних ђубрива и других хемијских средстава.

Заштита шума

Ради очувања шума, забрањена је сеча стабала заштићених и строго заштићених врста дрвећа, самовољно заузимање шума, уништавање или оштећење шумских засада, ознака и граничних знакова, као и изградња објеката који нису у функцији газдовања шумама. Забрањено је одлагање смећа, отровних супстанци и осталог опасног отпада како на шумском земљишту, тако и 200м од руба шуме, изградња објеката за складиштење, прераду или уништавање смећа,

предузимање других радњи којима се слаби приносна снага шуме или угрожавају функције шуме; одводњавање и извођење других радова којима се водни режим у шуми мењатако да угрожава опстанак или виталност шуме.

Уколико се планом предвиђа промена намене површина дефинисаних планским документом у шумарству, неопходно је у складу са чланом 22 Закона о шумама извршити измене и допуне овог планског документа (Основа газдовања шумама за одговарајућу газдинску јединицу) Трошкове измена и допуна сноси подносилац захтева на чију се иницијативу врше.

Концепција развоја шума и шумског земљишта у оквиру обухвата просторног плана, подразумева повећање површина под шумама, унапређење постојећих шума и њихово коришћење у складу са еколошким принципима и условима заштите природе, уз остваривање заштитних, културно - социјалних и производних функција.

Воде и водно земљиште

У складу са Законом о водама, Водопривредном основом, и овим Просторним планом, уредиће се заштита вода, заштита од штетног дејства вода, коришћење и управљањем водама, као добрима од општег интереса, услови и начин обављања водопривредне делатности, организовање и финансирање водопривредне делатности и надзор над спровођењем одредби.

На подручју општине Богатић, планира се праћење квалитета површинских и подземних вода ради потпунијег увида у квалитет вода и утврђивања потреба за предузимање мера у зависности од степена угрожености и врсте загађења. Елиминацију или редукцију појединих параметара из састава воде за пиће, које не одговарају Правилником о утврђеним граничним вредностима, треба спровести путем објеката и опреме за кондиционирање вода. У садашњем тренутку једине мере кондиционирања су дезинфекција (активна мера) и испирање мреже (пасивна мера).

Приликом коришћења вода не смеју се угрозити прописани водни режими (квалитативне и количинске компоненте), довести у опасност здравље људи, угрозити животињски и биљни свет, природне и културне вредности и добра (естетске вредности вода и околине, археолошки, историјски, биолошки и геолошки ресурси, итд.), као и рационалне потребе низводних корисника и заинтересованих за воде. Код коришћења површинских вода за просторну и временску прераспodelу вода неопходна је изградња одговарајућих акумулација и регионалних система допремања воде, а све у рационалном односу са комплексним системом заштите и коришћења речних вода. Висококвалитетне воде би се користиле првенствено за водоснабдевање становништва, а воде нешто нижег квалитета треба користити за друге намене (снабдевање индустрије, наводњавање, рибарство итд).

Водно земљиште у смислу Закона о водама, јесте земљиште на коме стално или повремено има воде (корито за велику воду и приобално земљиште). Водно земљиште у обухвату просторног плана представља све површинске воде, баре и мочваре, водозащитна подручја и захвати, водне акумулације и ретензије и заштићено је према важећим прописима.

Водно земљиште је заштићено и резервисана зона уз све водотоке. Водно земљиште дуж реке Дрине захвата површину коју обухвата успор од тзв. стогодишње велике воде, увећану за појасеве дуж обе обале ширине по 20 - 50m, зависно од положаја објеката и заштитних система.

Код река које су уређене и насипима, водно земљиште је простор унутар насипа, као и простор од најмање 50m од најудаљеније границе ножице насипа унутар брањене стране, који је резервисан искључиво за дренажне системе, као и за могуће касније доградње и надвишења насипа, уређење приобалног појаса и друге мере заштите. На водном земљишту није дозвољена било каква градња сталних објеката, али се може без ограничења користити за пољопривредну производњу, плантажне засаде (шуме, воћњаци, виногради), спортске и рекреационе површине, али без објеката који би могли да ометају развој система за заштиту од вода и спровођење мера одбране (прилаз грађевинске механизације, проширење постојећих насипа при њиховом надвишењу, реализацију дренажних система). На водном земљишту које је у оквиру природних добара, потребно је активности ускладити са мерама заштите природе.

Концепција развоја природних система и ресурса

Концепција развоја природних система и ресурса се заснива на: заштити и унапређењу заштићених природних добара; заштити природних станишта и аутохтоних биљних и животињских врста; заштити водотока реке Дрине и њене обале од деградације и загађења; очувању природне физиономије обале; обезбеђењу опстанка флоре и фауне на што већој дужини обале предметног простора; валоризацији постојећих зелених површина, делова шума и друге аутохтоне вегетације, дрвореда, групе стабала и појединачних стабала, како би се она вредна заштитила кроз плански акт, адаптирала и просторно и функционално инкорпорирала у планирану концепцију система зеленила.

Саобраћај и положај општине Богатић

С обзиром на положај општине Богатић, Посторни план је заснован на њеном повезивању са другим функционалним подручјима на територији Републике Србије, Републике Српске, као и на бољем међусобном повезивању насеља на територији општине, ради активирања и коришћења ресурса и капацитета појединих области. Такође, значајно је и повезивање са међународним окружењем и успостављање прекограничне и међурегионалне сарадње.

Општина Богатић је погранична општина. Налази се у Западној Србији, у саставу је Мачванског округа и заузима његов северозападни део. Граничи се са Босном и Херцеговином (општина Бијељина), АП Војводином (Град Сремска Митровица) и Градом Шапцем.

Целокупна територија општине географски припада Мачви, која је од Семберије одвојена реком Дрином, а од Срема реком Савом. Река Дрина протиче западним делом Општине, дужином од око 24km. Ерозивним дејством Дрине део земљишта у западном делу Општине нашао се на левој обали реке, због чега река Дрина не представља западну границу општине Богатић. Река Сава представља непосредно после ушћа Дрине, границу према АП Војводина у дужини од око 12km, а највећим делом протиче северно од општине Богатић, подручјем општине Сремска Митровица, којој припада крајњи северни део Мачве. Веза са Семберијом се остварује преко моста на Дрини, код Бадовинаца, а са Сремом преко друмског и пешачког моста код Сремске и Мачванске Митровице.

Општина Богатић заузима периферни положај у централној Србији и у односу на главне осовине развоја Србије. Ова периферност је знатно смањена изградњом моста преко Дрине («Павловића ћуприја»), тако да ово подручје сада има улогу саобраћајне споне између Србије и Републике Српске у БиХ. Примарну инфраструктуру саобраћаја чине:

- коридор државног пута А3, који пролази сремским делом општине Сремска Митровица, и коридора државног пута А8 Рума - Шабац и ІМ3 реда Шабац-Лозница, на подручју општине Шабац са новим мостом преко Саве
- регионална једноколосечна неелектрифицирана железничка пруга Рума – Шабац-Распутница Доња Борина-државна граница-Зворник Нови, која кроз подручје општине Богатић пролази у дужини од 2,43 км, са стајалиштем у Дубљу на стациожи у км 14+300
- пристаништа у Шапцу и С. Митровици.

Саобраћајно-географски положај и планирани развој инфраструктурних система допринеће постизању боље функционалне интегрисаности са суседним подручјима. Основни концепт будућег развоја саобраћаја на простору општине Богатић подразумева интеграцију свих саобраћајних видова и капацитета различитог хијерахијског нивоа који ће омогућити задовољење свих транспортних захтева са високим степеном доступности, комфора и високог нивоа интернасељског повезивања уз омогућавање оптималног опслуживања атара (сировинског залеђа) као значајног извора привредних активности у оквиру општинског простора.

1.4.2. Разлози за изостављање одређених питања из поступка процене

Предметном Стратешком проценом обухваћени су сви чиниоци животне средине. Анализирани су сви могући утицаји предметног плана и дат предлог мера за решавање проблема заштите животне средине.

Обзиром на сам положај општине Богатић, као пограничне општине, јер се граничи са Босном и Херцеговином (општина Бијељина), АП Војводином (Град Сремска Митровица) и Градом Шапцем, то је код планираних будућих нових активности обавезно размотрити и прекограничне утицаје квалитета животне средине.

Овим просторним планом нису предвиђене активности на испитивању бора и литијума. Констатација да би поменутим активностима дошло до значајног загађења како вода тако и земљишта, један је од разлога због којих се овај план није бавио истим у смислу дефинисања услова за њихово истраживање. У овом региону пољопривреда представља основну привредну делатност, па самим тим земљиште представља најзначајнији природни потенцијал, поред потенцијала подземних вода којима цео регион Мачве, тј. Општине Богатић, обилује.

Земљиште и вода представљају основне чиниоце животне средине овог подручја, па је зато очување њиховог квалитета, приоритет. Планско и одрживо коришћење геолошких ресурса, коришћење геотермалних вода, подземних вода, унапређење заштите пољопривредног земљишта, су главни разлози који искључују било каква рударења на овом подручју плана.

Основни циљ овог плана је очување еко системских, економских, социо културних и других важних функција пољопривредног земљишта као интегралног природног ресурса, и заштита подземних вода и водотока реке Дрине и њене обале од деградације и загађења.

1.5. Приказ информација и података раније спроведених стратешких процена планова и програма

Овим планом су разматрани и програми који припадају истој хијерархијској структури у циљу избегавања двоструке процене раније утврђених, описаних и процењених значајних утицаја на живот и здравље становништва и животну средину;

Општина Богатић је, као и цела Мачва, богата подземним водама изузетног квалитета. На подручју општине постоји више типова изданих вода, са великим резервама, у различитим геолошким срединама. Храњење издани у Мачви врши се инфилтрацијом вода реке Дрине и падавинама.

Од минералних сировина на подручју обухвата просторног плана заступљене су подземне воде, подземне термалне воде, као и неметаличне сировине, оверене резерве и експлоатациона поља шљунка и песка.

Резултати досадашњих, основних геолошких истраживања су показали да су термалне воде доброг квалитета и да их има у довољним количинама. Термалне воде у неогеним седиментима, чија температура се креће од 18-29°C, су откривене на више десетина бушотина, тз. «артерских» бунара, на неколико локалитета у Богатићу, Белотићу и Клењу.

На бази резултата прелиминарне оцене геотермалних ресурса на подручју Мачве, постоје реални предуслови за интензивну експлоатацију и коришћење термалних вода: у пољопривреди, за загревање стакленика и интензивну производњу поврћа, воћа, цвећа, др. биља; загревање објеката у сточарству; за сушење биљних производа; у топлотним рибњацима за производњу конзумне рибе и рибље млађи; за спортско - рекреативне, туристичке и др. сврхе. Истраживања геотермалних ресурса нису завршена, као ни оцена резерви геотермалне енергије, али експлоатација и коришћење може да започне на локацијама индивидуалних потрошача, за потребе интензивне производње хране, цвећа, сушење биљних производа др. сврхе.

Имајући у виду да се ради о пољопривредном земљишту највише класе, и да је основна делатност доминантног становништва пољопривреда, као и то да је за подручје предметног просторног плана карактеристично наводњавање и заливање пољопривредних производа, воћа и поврћа, то је квалитет воде која се користи за заливање веома битан.

На подручју општине Богатић, планира се праћење површинских и подземних вода ради потпунијег увида у квалитет вода и утврђивања потреба за предузимање мера у зависности од степена угрожености и врсте загађења. Зато је неопходно редовно праћење појединих параметара из састава воде, која се користи за пиће и заливање пољопривредних производа. Квалитет ових вода је дефинисан Правилником о хигијенској исправности воде за пиће, („Службени лист СРЈ”, бр. 42 од 28. августа 1998, 44 од 25. јуна 1999, 28 од 17. априла 2019.), и важећим Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и

води за наводњавање и методама њиховог испитивања, „Службени гласник РС” број 23 од 18. марта 1994.

Приликом коришћења вода не смеју се угрозити прописани водни режими (квалитативне и количинске компоненте), довести у опасност здравље људи, угрозити животињски и биљни свет, природне и културне вредности и добра (естетске вредности вода и околине, археолошки, историјски, биолошки и геолошки ресурси, итд.), као и рационалне потребе низводних корисника и заинтересованих за воде.

1.6. Преглед утврђених и процењених значајних могућих утицаја на спровођење плана и програма;

Просторни план општине је плански документ на nižем хирерахијском нивоу и не може бити основ за израду планова на вишем хијерархијском нивоу (у овом случају просторног плана подручја посебне намене, регионалног плана или просторног плана РС).

Основни циљ реализације плана је смањење потенцијалних негативних утицаја на животну средину које се односе на заштиту земљишта, воде, ваздуха, буке, вибрација.

Циљ израде Просторног плана општине Богатић је планирање нових зона развоја-припрема локација за инвестирање у инфраструктурне објекте и друге привредне садржаје, у циљу побољшања квалитета живљења, међусобног повезивања различитих функција живота и рада у сеоским насељима.

Локална управа треба својим заједницама да осигура стабилан економски развој на подручју свих насеља у смислу подизања стандарда становања, развоја делатности и опремљености инфраструктурним мрежама и објектима.

Подстицај развоју пољопривреде на територији сеоских насеља у складу са стратегијом развоја пољопривреде, увођење услова за подстицај развоја урбане пољопривреде (иновативне и савремене производње хране).

1.7. Приказ варијантних решења која се односе на заштиту животне средине у плану и програму

Приказ припремљених разумних варијантних решења које је орган надлежан за припрему плана и програма разматрао узимајући у обзир циљ, сврху и географски обухват плана и програма, предложене мере за спречавање и/или смањење процењених значајних негативних утицаја на стање и квалитет чинилаца животне средине и живот и здравље људи;

Приказ варијантних решења подразумева и варијантно решење нереализовања плана и програма и најповољније варијантно решење са становишта заштите животне средине.

Варијантна решења се могу анализирати разматрањем и укључивањем битних чинилаца животне средине током припреме усвајања одређених планова и програма, утврђивањем услова за очување вредности природних ресурса и њиховим рационалним коришћењем кроз две варијанте:

- *ако се план реализује - варијанта одрживог развоја*
- *ако се план не реализује као целина или у неком његовом делу.*

Концепција плана условљена је затеченим стањем на терену, природним карактеристикама терена и потребама грађана да се заштити животна средина од неконтролисаних емисија штетних материја из радне зоне.

Циљ израде Просторног плана општине Богатић је стварање планског основа за утврђивање стратегије организованог просторног развоја, заштиту, уређење и наменско коришћење простора, планирање нових зона развоја-припрема локација за инвестирање у инфраструктурне објекте и друге привредне садржаје, а све у циљу осигурања квалитета живљења, међусобног повезивања различитих функција живота и рада у сеоским насељима, у циљу побољшања квалитета животне средине.

Подручја од интереса за општину Богатић су:

Пољопривредно земљиште: заустављање стихијског заузимања обрадивих површина у грађевинске сврхе, повећање продуктивности примарне пољопривредне производње,

интезивирање сточарске производње уз примену мера и директива заштите животне средине, подршка подизању прерађивачких капацитета, изградња система за наводњавање, појачана стручна помоћ. Спречавање негативних утицаја пољопривредне производње на животну средину.

Шуме, шумско земљиште и ловна подручја: Управљање и коришћење шума и шумског земљишта на начин да се очува биодиверзитет, а продуктивност, обнављање и потенцијал шума да се доведу на ниво којим би се задовољиле одговарајуће еколошке, економске и социјалне потребе на локалном и на националном нивоу.

Воде: Циљ овог плана је трајно обезбеђење квалитета свих водотокова према законској процедури РС, што подразумева да река Дрина одржава у IIа класи квалитета а само у екстремно маловодним ситуацијама се може допустити IIб класа. Заштита изворишта регионалних система за снабдевање водом и алувиона Подриња, Мачве и Посавине у I и I/II класи квалитета, као и свих локалних изворишта.

Геолошки ресурси: Циљ је планско и одрживо коришћење геолошких ресурса уз предузимање свих мера заштите животне средине и окружења, За општину Богатић су карактеристичне одредбе коришћења подземних вода као фактора привредног развоја и планско коришћење хидро геотермалног потенцијала. Избегавање инсталирања нових прерадних капацитета (флотације, топионице и слично) металичних руда у близини заштићених подручја природних вредности и непокретних културних добара и изворишта водоснабдевања. План је да се реализују истражна и експлоатациона поља подземних вода: Е-51, Извориште термалне ривијере, термоминерална вода, експлоатационо поље, Термална ривијера д.о.о; Е-02 лист 471, Извориште у Дубљу, бунар ИЕБС3-1/2002, термална вода, експлоатационо поље, ОД Еол Ивањица; Е-01 лист 473, Извориште термалне ривијере, термална вода, експлоатационо поље, бунар ББ-2, Бељиште, Ла Вердура д.о.о.

Циљ плана је привредни опоравак, повећање конкурентности привредних сектора (посебно индустрије и пољопривреде). Концепт подразумева валоризацију и активирање територијалног капитала у мање развијеном подручју и стварање квалитетне привредне и социјалне инфраструктуре. Унапређење пољопривреде, прерада пољопривредних производа, засновани на ефикасној примарној производњи, изградњи мини фарми и малих погона за прераду меса, млека, воћа, поврћа, рибе, развоју сточарства, повртарства, воћарства, повећању величине поседа, брендирању поседа, удруживање произвођача и др. Интензивније коришћење геотермалних вода.

У обухвату Просторни план општине се налази СРП „Засавица“, подручје очуваних природних целина која представљају станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја. Дивље врсте биљака и животиња на овим локалитетима су заштићене на основу Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, број 5/10). Циљ овог плана је очување овог локалитета и његова заштита.

У оквиру тачке 1.1. Стратешке процене, детаљније су наведени сви циљева плана и програма.

Просторним планом нису предвиђена варијантна решења. Усвојена решења која се на директан и индиректан начин односе на заштиту животне средине, интерпретирана су у Просторни план, и предметним Извештајем о стратешкој процени утврђено је да су у складу са основним принципима одрживог развоја у погледу свих даљих активности на простору обухвата Просторног плана.

У случају Варијанте 2. односно нереализовања планских решења, досадашње негативне тенденције у уређењу и коришћењу простора на територији Просторног плана Општине Богатић, ће се вероватно одвијати према следећем сценарију:

➤ Заузимање површина квалитетног пољопривредног земљишта непланском изградњом, праћено повећањем загађивања земљишта, подземних и површинских вода неконтролисаним испуштањем отпадних вода индустрије и домаћинства, као и неконтролисаним применом хемијских средстава заштите у пољопривредној производњи;

➤ Настављање неконтролисаног одлагања отпада на неуређена одлагалишта отпада, стихијски насталих на више локација, без спровођења санитарних мера заштите и са вероватноћом настајања нових површина;

➤ Стагнација и назадовање у привредном и целокупном развоју простора у обухвату Просторног плана;

➤ Тренд повећања учешћа старијих добних група и погоршања старосне структуре становништва;

- Нереализовањем доградње/модернизације државних путева и општинске путне мреже, изградње железнице и капацитета немоторног саобраћаја наставиће се сценарио угрожавања животне средине и природних вредности предметног простора са изостајањем могућности за примену еколошких видова превоза;
- Деградирање водних ресурса и земљишта услед неадекватног третмана отпадних вода и нереализовања изградње капацитета инфраструктуре за одвођење комуналних и индустријских отпадних вода;
- Изостајање развоја категорије заштитних појасева;
- Изостајање реализације одговарајућих мера и режима заштите природног наслеђа и мера за очување подручја посебне намене СРП Засавица, и др.

Најповољније решење са аспекта заштите животне средине односи се управо на имплементацију планских решења односно на Варијанту 1 - варијанта одрживог развоја у складу са постојећим капацитетом животне средине, што је значајно повољније и има посебно позитиван утицај у областима управљања отпадом, у области коришћења односно фаворизације коришћења природних ресурса (изградња инфраструктурних објеката, планско и одрживо коришћење геолошких ресурса, коришћење геотермалних вода, подземних вода, унапређење заштите пољопривредног земљишта), као и планских решења у области заштите природних ресурса и природног наслеђа.

Одређена планска решења су директно или индиректно условљена стриктном применом мера заштите животне средине што ће довести до смањења притисака од привредних, саобраћајних и других потенцијално негативних утицаја, и тако позитивно утицати на смањење загађења у еколошки угроженим и деградираним подручјима.

Напомена;

Овим просторним планом нису предвиђене активности бора и литијума. Констатација да би поменути активности дошло до значајног загађења како подземних и површинских вода тако и земљишта, један је од разлога због којих се овај план није бавио истим у смислу забране рударења у Мачви. Економски и еколошки бенефити одрживог развоја засновани на пољопривреди, заштити водних ресурса, развоју туризма су приоритет плана.

1.8. Резултати претходних консултација са заинтересованим органима и организацијама битних за процену могућих утицаја плана и програма.

За потребе израде Плана, прибављени су следећи услови за заштиту и уређење простора и изградњу објеката од надлежних органа, организација и јавних предузећа, који су овлашћени да их утврђују;

- Министарство заштите животне средине, Агенција за заштиту животне средине, под бројем 353-00-15/20/2023-02, од 28.12.2023.г.
- Услови Министарства Одбране, Управа граничне полиције, 03.5.8 бр.28-804 123-1, од 15.01.2024. Београд,
- Завод за заштиту природе Србије, 03 бр.021-4409/3 од 25.12.2023.г.
- ЈП „Србијашуме“, број 2125 од 06.02.2024. године. На овом подручју, „Србија шуме“, ШГ „Борања Лозница“, газдују делом ГЈ „Савске аде“,
- НИС а.д. Нови Сад, Департман за спољне везе и односе са државним органима у Србији, бр. нм 444000 /ит—до/007721/2023, од 21.12.2023.г.
- Управа царина, Царинарница Шабац, број 01/1 Д44/3 датум: 05.01.2024,
- Акционарско друштво „Електромрежа Србије“ Београд, бр.130-00-УТД-003-31/2024-003, од 18.01.2024.
- РС, Републички Хидрометеоролошки завод, Београд, бр. 922-2-122/2023 од 12. јануар 2024.
- „Инфраструктура Железнице Србије“ Београд, бр.3/2024-29, од 11.01.2024.
- Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Београд, Број: 000446336 2023 14840 007 000 000 001, датум 11. јануар 2024.
- Водни услови број: 0004928262023 14843 000 000 000 001 оа 28. децембра 2023. год.
- Министарство рударства и енергетике, Београд, Број: 00049425512025, од 26.02.2025. године.
- Министарство заштите животне средине, Завод за заштиту природе Србије, број:0001486342024 14850 00,1000 000 001, од 20.03.2024,год. Решење о условима заштите природе.

- Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Сектор за просторно планирање и урбанизам, Број:000498403 2023 14810 006 000 000 001, датум 23.01.2024, Београд,
- Министарство просвете, Сектор за ученички и студентски стандард и инвестиције, Број: 361 -01 -0007812023-05 датум: 03.01.2024. год. Београд,
- ЈП Путеви Србије, бр. 953-25967 од 19.01.2024.
- Министарство здравља, Сектор за инспекцијске послове, Одсек за санитарни надзор Шабац, Број : 530-3 53 -1012023-10, од 26.12.2023. год.
- Услови ЈП Србија гас, бр.06-01/3964/1, од 18.06.2024.
- Услови ЈКП Богатић, Број : 1705 – 1 / 2023 Дана : 24.06.2024.год.
- Решење Завода за заштиту споменика културе „Ваљево“, бр. 119 од 21.02.2025 године.

Консултације са заинтересованом јавношћу и појединцима обављају се у току јавног увида, а резултати консултација саставни су део Извештаја о Стратешкој процени утицаја Просторног плана на животну средину.

2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Према члану 16. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Сл.гласник РС”, 94/2024), општи и посебни циљеви стратешке процене дефинишу се на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљевима заштите животне средине утврђених на нивоу локалне самоуправе, аутономне покрајине, Републике Србије и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у плану и програму.

На основу дефинисаних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене.

2.1. Општи циљеви

Приликом израде планова, већина општих циљева везана је за планска документа вишег реда и услове који они диктирају, док се посебни циљеви дефинишу према специфичности плана, конкретном разматраном простору, намени површина и др.

Оперативни циљеви просторног развоја по областима:

Становништво:

- На подручју општине, према попису из 2022. године има 8.432 домаћинства. Просечна величина домаћинства се током времена смањивала, и данас износи 2,91. Највеће учешће имају домаћинства са једним и два члана 4206 или 49,9% и затим домаћинства са 3-5 чланова: 3435 или 40.7%. Домаћинства са 6 и више чланова има 791 или 9,4%.
- Старење и одлив становништва посебно угрожавају сеоско становништво општине, у којој се са смањењем радно способног становништва губи способност за одрживо управљање природним добрима.
- Становништво у општини Богатић представља једну од старијих популација у Србији, са старошћу од 44,45 година у време пописа 2022. године (Србија 43,85). Удео младих је низак и опада, док је удео старијих висок и стално расте.

Мрежа насеља и организација јавних служби:

- постизање оптималног нивоа урбаног и руралног живљења у насељима, у зависности од укупних природних и створених потенцијала;
- Циљ је спречавање даљег одлива становништва, обезбеђењем просторних услова за развој стабилне привредне структуре, на тај начин омогућити одрживо коришћење постојећих ресурса и компаративних предности Општине;

Привреда:

- утврђивање стратегије развоја подручја компатибилне са основним циљевима развоја и унапређења природних и створених вредности и контроле утицаја привредних активности на животну средину.

Индустрија, мала и средња предузећа и предузетништво

- повећање конкурентске способности ради оснаживања улоге индустрије као покретача социо-економског раста, запошљавања и стандарда живљења у општини;
- олакшање предузетничке иницијативе и наставак подстицања развоја МСП, унапређење ефикасности пословања, повећање конкурентности, стимулисање и мотивисање инвестирања у МСП.

Пољопривреда:

- Унапредити продуктивност примарне пољопривредне производње, промовисањем технолошког прогреса и оптимизирањем односа између земљишта, материјалних улагања и људског рада;
- повећати економски допринос примарне пољопривредне производње, подизањем прерађивачких капацитета у руралним областима;
- обезбедити подршку организовању пољопривредних газдинстава и других актера руралне економије, ради обезбеђења прихода за уложена средства у развој пољопривредно прехрамбене производње и друге економске активности на селу;
- повећати допринос пољопривреде у циљу задовољавања потреба локалних заједница у области заштите животне средине, развоја руралног туризма, производње обновљивих извора енергије и очувања свеукупних природних и створених вредности простора.

Шуме и шумско земљиште:

- стварање просторних услова за повећање површина под шумама и шумским земљиштем, које ће бити у функцији очувања биодиверзитета и стабилности екосистема;
- газдовање шумама ускладити са одрживим развојем, еколошким принципима и условима заштите природних добара.

Туризам:

- валоризација природних и антропогених вредности на простору општине Богатић;
- дефинисање приоритетних туристичких производа/облика туризма;
- планирати садржаје и активности у циљу повећања туристичког промета и прихода од туризма;
- имплементирати међународно постављене стандарде, развојне планове ЕУ, који се односе на политику, циљеве и средства код планирања одговорног и одрживог развоја туризма.

Инфраструктура:

- стварање услова за развој саобраћајне инфраструктуре како би се подстакло развој руралних подручја и спречила депопулација насеља;
- будућа саобраћајна мрежа општине Богатић треба да буде сегмент саобраћајне мреже Србије на нивоу перспективних интер регионалних повезивања овог простора са окружењем;
- изградња нових саобраћајних капацитета чијом реализацијом ће се остварити нова веза (попречна веза Војводине и Мачве са Републиком Српском) и значајно минимизирати трошкови транспорта.

Водопривреда:

- дефинисање водопривредног развоја и могућности водопривреде као подстицајног или ограничавајућег фактора у оквиру других компонената развоја подручја;
- интегрално, комплексно, рационално и јединствено коришћење водних ресурса, како за водоснабдевање становништва, тако и за подмирење потреба осталих корисника вода (коришћење геотермалних потенцијала);
- осигурање заштите и унапређење квалитета вода за предвиђене намене, као и заштита и унапређење животне средине уопште и побољшање квалитета живљења људи;
- очување и унапређење заштите од поплава, ерозија и подземних вода, као и других видова штетног дејства вода;
- унапређење свих делатности на водама и око њих, како би се успешно могли реализовати други циљеви у области водопривреде;
- заштита и уређење каналских сливова са гледишта развоја водопривредних система и развоја других водопривредних грана;
- ваљано одржавати постојећу мрежу регулисаних корита, сачувати мелиорационе системе, заштитити подземна и површинска изворишта.

Енергетика и енергетска инфраструктура:

- стимулисање примене нових технологија производње енергије, нарочито оних које доприносе рационалном коришћењу, штедни енергије и заштити животне средине, као и коришћењу обновљивих извора енергије;
- сигурно, квалитетно и поуздано снабдевање енергијом и енергентима кроз технолошку модернизацију енергетских објеката;
- смањење негативних утицаја на животну средину подразумева модернизацију енергетских објеката укључујући ревитализацију и технолошко унапређење постројења за заштиту животне средине у циљу достизања стандарда ЕУ и норми дефинисаним међународним споразумима;
- супституција електричне и топлотне енергије, енергијом произведеном из обновљивих извора;
- смањење губитака и подизање нивоа енергетске ефикасности производње, транспорта, преноса, дистрибуције и коришћења енергије на свим нивоима.
- обезбедити квалитетну и сигурну испоруку електричне енергије диктирану потрошњом у наредном периоду за све потрошаче на подручју општине;
- у потпуности ревитализовати преносну мрежу;
- обезбедити коридоре за нову преносну мрежу;
- обезбедити довољан капацитет трафо станица 110/20kV;
- реконструисати постојећу мрежу и изградити нову 20 kV у складу са потребама.
- установљивање зона заштите и спровођење режима у зонама заштите термоенергетске инфраструктуре, са циљем спречавања негативних утицаја на окружење и могућих последица акцидентата на систему;
- максимално очување и мониторинг утицаја на биодиверзитет, природне ресурсе и заштићена природна и непокретна културна добра у коридорима термоенергетске инфраструктуре и његовом непосредном окружењу;
- обезбедити квалитетну и сигурну дистрибуцију и транспорт природног гаса за све потрошаче.

Електронска комуникациона инфраструктура:

- омогућавање доступности савремених електронских комуникационих сервиса на целокупној територији и просторна покривеност поштанским чворовима, уз примену савремених технолошких решења свим грађанима, уз задовољење потреба специфичних друштвених група, укључујући особе са инвалидитетом, старије и социјално угрожене кориснике;
- обезбеђивање међуповезивања електронских комуникационих мрежа и услуга, односно оператора, под равноправним и узајамно прихватљивим условима;
- висок ниво заштите интереса потрошача у односу са оператерима,
- стално унапређење квалитета услуга електронских комуникација;
- обезбеђивање могућности крајњих корисника да, приликом коришћења јавних комуникационих мрежа и услуга, слободно приступају и дистрибуирају информације, као и да користе апликације и услуге по њиховом избору;
- обезбеђивању високог нивоа заштите података о личности и приватности корисника; осигуравању безбедности и интегритета јавних комуникационих мрежа и услуга.

Обновљиви извори енергије (ОИЕ) и енергетска ефикасност:

- супституција електричне и топлотне енергије, енергијом произведеном из неконвенционалних - обновљивих извора;
- развој и организовано коришћење ОИЕ;
- штедна енергије;
- коришћење енергетски ефикасне савремене опреме и уређаја и повећање енергетске ефикасности у свим секторима грађевинарства, индустрије, саобраћаја и комуналних услуга, што је и у економском интересу, од значаја за заштиту животне средине, а у контексту одрживог коришћења и очувања природних ресурса.

Заштита културних добара:

- валоризација, заштита, коришћење и презентација непокретних културних добара као развојног ресурса за потребе истицања локалног идентитета;
- прописивање детаљних услова заштите непокретних културних добара од свих облика неконтролисане промене намене и непримерене реконструкције и изградње;

- коришћење непокретних културних добара у едукативне, културно-уметничке, рекреативне и туристичке сврхе, уз напомену да се интегритет културних и природних вредности морају сачувати;
- усклађивање потреба за оживљавањем и модернизацијом објеката, са једне стране, са принципима очувања културног наслеђа и традиције, са друге стране.

Заштита природних добара:

- унапређење и побољшање општих еколошких услова у заштићеним подручјима, на простору станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и еколошких коридора;
- стварање услова за развој специфичних функција у подручјима која су планирана за заштиту у складу са условима заштите и одрживим развојем;
- очување станишта која су у нестајању и за њих везаних животних заједница и врста.

Заштита животне средине:

- заштита и очување природних ресурса од деградације у складу са основним принципима одрживог развоја планског подручја;
- поштовање ограниченог капацитета животне средине на локалитетима где постоје одређени антропогени притисци на природне ресурсе;
- формирање свих категорија насељског зеленила, посебно заштитног зеленила;
- коришћење природног гаса од стране свих корисника на предметном простору у циљу смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште и фаворизација употребе ОИЕ;
- повећање нивоа комуналне опремљености свих насеља у обухвату Просторног плана;
- обезбеђење услова за снабдевање свих насеља довољном количином воде за пиће одговарајућег квалитета;
- изградња канализационе мреже и уређаја за пречишћавање отпадних вода свих корисника у обухвату просторног плана;
- санација и рекултивација депонија и других деградационих пунктова на територији општине;
- безбедно прикупљање и одвожење комуналног отпада из насеља на регионалну депонију у Сремској Митровици;
- управљање посебним токовима отпада на територији општине;
- контролисана примена хемијских средстава заштите и вештачког ђубрива у пољопривреди;
- безбедно управљање отпадом животињског порекла у складу са стратегијом управљања отпадом и Законом о ветеринарству и подзаконским актима.

На основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине наведеним у плановима и стратегијама дефинисани су општи циљеви стратешке процене:

- управљање квалитетом ваздуха,
- управљање водама,
- заштита и коришћење земљишта,
- заштита од буке,
- управљање отпадом,
- климатске промене,
- управљање природним добрима,
- очување биодиверзитета и унапређење предела,
- јачање институционалне способности за заштиту животне средине.

2.2. Посебни циљеви стратешке процене утицаја

На основу наведених општих циљева плана, планираних намена површина које су дефинисане предметним планом, произилазе следећи **посебни** циљеви стратешке процене:

1. Смањење емисије загађујућих материја у ваздуху
2. Смањење загађења површинских и подземних вода
3. Смањење загађења земљишта
4. Смањење изложености буци и вибрацијама
5. Заштита, очување и унапређење природних ресурса,
6. Инвестирање у заштиту животне средине

Систем праћења стања животне средине (ваздуха, вода, земљиште, опасне, отпадне и штетне материје, бука, јонизујућа зрачења) регулисан је одговарајућом законском регулативом, која је детаљно наведена у поглављу 5.3. Стратешке процене утицаја.

Визија просторног развоја општине Богатић је да територија општине буде демографски стабилна са одрживим економским и социјалним развојем, инфраструктурно опремљена и саобраћајно приступачна, очуваног и заштићеног природног и културног наслеђа, квалитетне животне средине, и функционално интегрисана у окружење, уз јачање сарадње са суседним општинама и Градовима.

Посебни циљеви уређења, развоја и заштите подручја Просторног плана, који ће бити разрађени кроз циљеве развоја по појединим областима, су дати у следећој табели: : Компатибилност циљева Просторног плана и Стратешке процене.

Табела бр.1. Компатибилност циљева Просторног плана и Стратешке процене

ЦИЉЕВИ ПЛАНА	ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА				
ОПШТИ ЦИЉ ПЛАНА	ОПШТИ ЦИЉ СПУ					
- очување и унапређење укупних природних вредности и ресурса; - постизање равнотеже између еколошких, економских и друштвених чинилаца одрживог развоја подручја; - обезбеђивање вишег квалитета живљења ради задржавања локалног становништва и подстицања насељавања подручја; - коришћење ресурса и усмеравање активности у складу са примарном посебном наменом подручја и режимима заштите, кроз развој комплементарних активности примарној посебној намени подручја; окружење повећањем саобраћајне повезаности и јачањем функционалних веза; - успостављање ефикасног система управљања заштитом и развојем подручја.	Одрживо коришћење простора Просторног плана у смислу: - обезбеђења квалитетне животне средине заштитом чинилаца животне средине, -унапређењем система управљања отпадом и - рационално коришћење минералних и енергетских ресурса уз фаворизовање коришћења обновљивих извора енергије са циљем минимизације загађења животне средине и -заштитом здравља становништва.	+				
ОБЛАСТИ У ПЛАНУ ЗА КОЈЕ СУ ДЕФИНИСАНИ ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ	ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СПУ	А	Б	В	Г	Д
	Као посебни циљеви стратешке процене истичу се:					
Природни ресурси	А. Одрживо коришћење и заштита воде, ваздуха и земљишта	+	+	+	+	+
Демографско социјални аспект развоја и мрежа насеља	Б. Интегрална заштита заштићених природних добара, биодиверзитета, геодиверзитета и заштита и унапређење предела	y+	y+	y+	0	+
Природне делатности	В. Унапређење управљања отпадом	y+	y+	y+	0	+
Саобраћај и инфраструктурни систем	Г. Рационална експлоатација минералних сировина и фаворизација коришћења ОИЕ	y+	y+	0	0	+
Заштита подручја	Д. Пропагација и подршка развоју одрживог туризма	+	+	+	+	+

+ - позитивно - компатибилно, 0- неутрално, Y+- условно позитивно, - негативно

2.3. Избор индикатора стратешке процене

На основу дефинисаних општих и посебних циљева плана, врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене.

Индикатори (показатељи, индекси) представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица. Индикатори су средство за изражавање (праћење) извесне променљиве вредности у прошлости и садашњости.

Основни еколошки индикатори за које су критеријуми регулисани и дефинисани законом и на основу којих је могуће утврдити да ли и у којој мери одређене активности имају негативан утицај на животну средину су:

- вода,
- ваздуха,
- земљиште,
- бука.

Да би индикатори били поуздани, применљиви на свим нивоима планирања као и инструмент за поређење, неопходан је усаглашени систем праћења који подразумева:

- јединствене показатеље,
- јединице мерења, метод мерења,
- период праћења,
- начин обраде и приказивање резултата.

Квалитетна животна средина подразумева: чист ваздух; квалитетна вода за пиће, рекреацију и производњу; очувано пољопривредно земљиште, екосистеми и биолошка разноврсност; здравствено безбедна храна; уређена насеља и угодност боравка на радном месту и месту становања;

Рационално коришћење природних ресурса, посебно необновљивих или делимично обновљивих; боље искоришћавање сировина и енергије, смањење отпада и повећање степена рециклирања; безбедно депоновање комуналног, индустријског и опасног отпада; санација еколошких и просторних последица експлоатације сировина, итд; Заустављање даље деградације природне средине (ваздух, вода, земљиште, вегетација и др.);

Заштита, обнова и санација стања живог света; очување природних предела посебне вредности и значаја, угрожених и ретких биљних и животињских врста; очување равнотеже екосистема и обнова оних који су нарушени; одржавање биодиверзитета.

Избор индикатора стратешке процене извршен је на основу Правилника о Националној листи индикатора заштите животне средине (Службени гласник РС, бр. 37/2011) а у складу са дефинисаним циљевима.

Представљају средство за праћење променљивих вредности чинилаца животне средине у односу постојеће стање – планирано стање

Табела бр.2 .- Циљеви СПУ са индикаторима

Област	Циљеви СПУ	Индикатори
Вода	-заштита и очување квалитета површинских и подземних вода -смањење загађења површинских и подземних вода до нивоа да не постоји штетан утицај на квалитет - ублажавање негативног утицаја на хидролошки режим и квалитет вода	- Опремљеност локације комуналном инфраструктуром - квалитет површинских вода - квалитет подземних вода - анализе квалитета површинских и подземних вода -очување термалних вода
Ваздух	- смањење нивоа емисије штетних материја и гасова у ваздух - контролисање количине суспендованих честица у ваздуху - повећање удела сталних зелених површина у циљу побољшања локалне продукције свежег ваздуха - развој и обезбеђивање сталних зелених површина у циљу смањења емисије прашине	- мерење емисија укупних прашкастих материја -мерење емисија гасовитих продуката хемијске реакције у технолошким процесима и продуката сагоревања горива -мерење квалитета амбијенталног ваздуха
Земљиште	- заштита и одрживо коришћење земљишта - рационална употреба земљишта - смањење контаминације	% контаминираних површина квалитет узорака пољопривредног земљишта, - производња довољних количина здраве

	земљишта коришћењем вештачких ђубрива и пестицида - очување и заштита квалитета земљишта	хране, уз императив очувања плодности и виталности пољопривредног земљишта, као интегралног и ненадокнадивог природног ресурса.
Бука	Смањење изложености буци и вибрацијама	- изложеност буци/прекорачење дозвољеног нивоа буке у току дана и ноћи
Природни ресурси, биодиверзитет и предео	заштита, очување и унапређење природних ресурса, биодиверзитета и предела	Број, близина и врста активности које могу утицати на биодиверзитет
Институционални оквир	- јачање институционалне способности за заштиту животне средине - подизање квалитета простора и контролисање бесправне изградње, експлоатације и одвијања непланираних активности - унапређење служби за заштиту животне средине и јачање система мониторинга -Решавање проблематике одлагања и третмана свих врста отпада .	-Број информација о животној средини у средствима информисања, бр.постављених информација на сајтовима оператера , бр. урађених флајера и упутстава од стране оператера и надлежних органа . -Број мерних тачака у мониторинг систему који третирају локацију - Дефинисање правила уређења и грађења, урбанистичких параметара и мера заштите у планској документацији

Важно је истаћи да су наведени индикатори дефинисани у контексту реализације планских, а не технолошких решења. При томе, треба направити разлику између Стратешке процене утицаја (СПУ) и Процене утицаја (ПУ).

СПУ је плански оријентисана и разматра планска решења као основ за реализацију циљева одрживог развоја и заштите животне средине. Управо на оваквом схватању СПУ базирана је и предметна стратешка процена. Са друге стране, процене утицаја су технички и технолошки оријентисане са циљем да дефинишу мере заштите приликом израде главних пројеката (а не планова) како би се одређени негативни утицаји свели у законски дефинисане оквире.

3. ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА И ПРОГРАМА

Садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја дефинисан је чл. 14. Закона о стратешкој процени (Сл.гл.бр. 94/2024).

Процена могућих значајних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине дефинисана је чл. 17., и садржи следеће елементе:

1) детаљан опис, вредновање и процену значајних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине;

2) приказ вероватних значајних утицаја разумних варијантних решења која је разматрао орган надлежан за припрему плана и програма имајући у виду циљ, сврху и географски обухват плана и програма;

3) поређење разумних варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења са становишта циља, сврхе, географског обухвата плана и програма и процењених утицаја на животну средину;

4) начин на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине из члана 14. став 2. овог закона;

5) начин на који су при процени узете у обзир карактеристике утицаја: вероватноћа, интензитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија (трајање, учесталост, понављање), просторна димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја), као и кумулативна и заједничка природа утицаја;

6) приказ методологије и тешкоћа, техничких немогућности или недостатка одређених знања са којима се орган надлежан за припрему плана и програма сусрео како би спровео процену разумних варијантних решења.

3.1. Детаљан опис, вредновање и процена значајних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине;

Процена могућих непосредних, посредних, кумулативних, прекограничних, краткорочних, средњорочних и дугорочних, трајних и привремених, позитивних и негативних утицаја спровођења плана и програма на чиниоце животне средине на предметном подручју, дефинисана је предметним Планом, кроз циљеве плана и планска решења.

Мрежа насеља: Циљ: Сагледавање заједничких интереса и потенцијала функцијских веза са прекограничним центрима у БиХ и унапређење сарадње пољопривреде са насељима Сремске Митровице. Планска решења: Општина Богатић је део ФУП Шабац, као општина у четвртој хијерархијској равни као локални центар II реда који остварује локални утицај на насеља своје територије и поједина насеља суседних општина.

Воде: Циљ: Трајно обезбеђење квалитета свих водотока према захтевима из Уредбе о утврђивању Водопривредне основе РС што подразумева да река Дрина одржава у IIа класи квалитета а само у екстремно маловодним ситуацијама се може допустити IIб класа.

Планска решења: Заштита изворишта регионалних система за снабдевање водом и алувиона Подриња, Мачве и Посавине у I и I/II класи квалитета, као и свих локалних изворишта. Заштита загађења земљишта и подземних вода.

Геолошки ресурси: Циљ: Планско и одрживо коришћење геолошких ресурса уз предузимање свих мера заштите животне средине и окружења, За општину Богатић су карактеристичне одредбе коришћења подземних вода као фактора привредног развоја и планско коришћење хидро геотермалног потенцијала.

Планска решења: Избегавање инсталирања нових прерадних капацитета (флотације, топионице и слично) металичних руда у близини заштићених подручја природних вредности и непокретних културних добара и изворишта водоснабдевања. Истражна и експлоатациона поља подземних вода: Е-51, Извориште термалне ривијере, термоминерална вода, експлоатационо поље, Термална ривијера д.о.о; Е-02 лист 471, Извориште у Дубљу, бунар ИЕБСЗ-1/2002, термална вода, експлоатационо поље, ОД Еол Ивањица; Е-01 лист 473, Извориште термалне ривијере, термална вода, експлоатационо поље, бунар ББ-2, Бељиште, Ла Вердура д.о.о.

Привреда: Циљ: Привредни опоравак, повећање конкурентности привредних сектора (посебно индустрије и пољопривреде). Коришћење пољопривредног земљишта у сврху производње довољних количина здраве хране, уз императив очувања плодности и виталности пољопривредног земљишта, као интегралног и ненадокнадивог природног ресурса.

Планска решења: Концепт подразумева валоризацију и активирање територијалног капитала у мање развијеном подручју и стварање квалитетне привредне и социјалне инфраструктуре ради неравномерности у нивоу развијености, заостајања у развоју, сиромаштва, изолованости и слабе приступачности подручја. Пољопривреда, прерада пољопривредних производа и рибарство, засновани на ефикасној примарној производњи, изградњи мини фарми и малих погона за прераду меса, млека, воћа, поврћа, рибе, развоју сточарства, повртарства, воћарства, повећању величине поседа, брендирању поседа, удруживање произвођача и др. Интензивније коришћење хидроенергије и обновљивих извора енергије. Предвиђа се коришћење геотермалних вода.

Туризам: Циљ: Остваривање концепта одрживог развоја туризма, уз развој међуопштинске, међурегионалне, прекограничне и међународне сарадње.

Планска решења: Боље и одрживо коришћење расположивих потенцијала. Подрињско мачванска дестинација, претежно у оквиру општине Богатић, у склопу Дрине као националног транзитно пловног и турно туристичког правца са примарним ресурсима речне обале и секундарним туристичким простором у залеђу. Обухвата општински центар Богатић са

перспективним акватичким центром на бази геотермалних вода, планирани наутички камп са Марином на ушћу Дрине у Саву, мале планиране риболовне и рекреативне пунктове на Дрини и делу Засавице, као и гравитирајућа села и салаше, риболовне ревири, ловишта и друго. Предвиђен је развој туристичких производа: водног, сеоског и туризма специјалних интереса.

Водна инфраструктура: Циљ: Интегрално коришћење, уређење и заштита водних ресурса што подразумева два регионална система за снабдевање водом насеља (Колубарског и Мачванског) и три речна система за коришћење, уређење и заштиту вода (Дринског, Колубарског и Савско-сремског). Осим водоснабдевања и санитације свих насеља, посебан циљ је и стварање услова за развој система наводњавања у Мачви.

Планска решења: Мачвански регионални систем за снабдевање водом: Ослања се на богата изворишта подземних вода у алувиону Мачве. Омогућавају да се из њих потпуно подмире потребе за водом Шапца, Лознице и Богатића са вишковима који се могу усмерити према Срему. Уредбом о утврђивању водопривредне основе Србије, предвиђа се могућност да се вода усмерава према београдском конзумном подручју како би се спојили Савско-београдски и Мачвански систем. Речни систем Дрине и речни систем Сава-Срем се посматрају као једна функционална целина јер су водни режими површинских и подземних вода тесно повезани заштитним системима на подручју Мачве. Четири каскаде на доњој Дрини се предвиђају у близини ушћа Дрине у Саву, унутар насипа, у кориту за велику воду.

Саставни део речног система јесте и каналска мрежа као и објекти за одбрану од поплава. Као приоритет у реализацији одбране од поплава је наведено насеље Бадовинци. Планирана ППОВ у свим насељима са више од 5000 еквивалентних становника а развој локалних, групних и индивидуалних система и начин пречишћавања се утврђује ПП ЈЛС.

Енергетика и енергетска инфраструктура: Циљ: Одрживи развој енергетике усклађен са енергетским, економским, просторним, развојем животне средине и другим регионалним специфичностима. Планска решења: Могуће остварити производњу еколошки прихватљивих облика енергије из обновљивих извора и то: Геотермалне енергије, енергије биомасе и сунчеве енергије. Започињање активности на реализацији каскадног система проточних ХЕ у зони доње Дрине, изградом одговарајуће инвестиционо техничке документације којом ће се проверити потенцијали. Изградња гасовода “Јужни ток”.

Комунална инфраструктура: Циљ: Организовано сакупљање отпада у насељима и туристичким просторима, као и организовано уређење и одржавање објеката комуналне инфраструктуре у урбаним и руралним насељима.

Планска решења: Затварање, санација и рекултивација постојећих депонија и формирање регионалних депонија. Тенденције су да се трансфер станице лоцирају на земљишту некадашњих локалних депонија.

Изградња ППОВ и канализационе мреже у свим насељима општине Богатић, затварање непрописно урађених водопрпусних септичких јама.

Заштита животне средине: Циљ: Заштита, очување и унапређење квалитета животне средине на целој територији региона, унапређењем свих параметара животне средине заснованом на процени и мониторингу утицаја постојећих активности.

Планска решења: Зона интензивне пољопривреде у Мачви спада у подручје средњег степена загађености. Дефинисане су мере заштите земљишта, воде, ваздуха, јавног здравља и од екстремних ситуација.

Заштита природе и природних вредности: Циљ: Очување и унапређење биолошке и геолошке разноврсности, лепоте и разноликости природних и културних предела, објеката и феномена геонаслеђа и одрживо коришћење и презентација природних вредности. Строго контролисано, планско, одрживо и економично коришћење минералних сировина и подземних вода, уз адекватне мере заштите.

Планска решења: Споменик природе Стабло липе “Мира” и Специјални резерват природе “Засавица”. Објекти геонаслеђа: флувијални рељеф “Стари ток и рукавац Дрине”, Засавица у Мачви. Међународно значајна подручја: ИВА (Засавица и Доње Подриње), ИРА, РВА, Рамсарско и Емералд подручје (све Засавица).

3.2. Приказ значајних утицаја разумних варијантних решења плана и програма

Приказ вероватних значајних утицаја разумних варијантних решења која је разматрао орган надлежан за припрему плана и програма имајући у виду циљ, сврху и географски обухват плана и програма;

Циљ израде предметне Стратешке процене је сагледавање могућих негативних утицаја који су усмерени на деградацију животне средине и предвиђених мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве границе дефинисане законском регулативом.

Просторни план општине Богатић се ради са циљем:

- да се створе плански основи за утврђивање стратегије организованог просторног развоја, уређење и наменско коришћење простора,
- планирање нових зона развоја-припрема локација за инвестирање у инфраструктурне објекте и друге привредне садржаје,
- у циљу побољшања квалитета животне средине, тако да варијантна решења плана и програма нису разматрана.

Да би се постављени циљ остварио неопходно је сагледати планом предвиђене активности и мере за смањење потенцијално негативних утицаја. Олакшавајућа околност у овом контексту је што су израда плана и стратешке процене два документа која се раде паралелно.

У оквиру 3.1. детаљно су описани сви чиниоци животне средине и њихови значајни утицај спровођења плана и програма на чиниоце животне средине;

Просторним планом нису предвиђена варијантна решења. Усвојена решења која се на директан и индиректан начин односе на заштиту животне средине, разматрана су у Просторном плану и Извештају о стратешкој процени.

У случају нереализовања планских решења, досадашње негативне тенденције у уређењу и коришћењу простора на територији Просторног плана Општине Богатић, ће се вероватно одвијати према ранијем сценарију, у циљу даљег угрожавања животне средине и природних вредности предметног простора. Наставиће се са деградације водних ресурса и земљишта услед неадекватног третмана отпадних вода и нереализовања изградње капацитета инфраструктуре за одвођење комуналних и индустријских отпадних вода.

Најповољније решење са аспекта заштите животне средине односи се управо на **имплементацију планских решења** у складу са постојећим капацитетом животне средине, што има посебно позитиван утицај у областима управљања отпадом, у области коришћења односно фаворизације коришћења природних ресурса (изградња инфраструктурних објеката, планско и одрживо коришћење геолошких ресурса, коришћење геотермалних вода, подземних вода, унапређење заштите пољопривредног земљишта), као и планских решења у области заштите природних ресурса и природног наслеђа.

3.3. Поређење разумних варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења са становишта циља, сврхе, географског обухвата плана и програма и процењених утицаја на животну средину;

Варијантна решења плана представљају различите рационалне начине, средства и мере реализације циљева плана у појединим секторима развоја, кроз разматрање могућности коришћења одређеног простора за специфичне намене и активности, односно разматрање могућности коришћење различитих простора за реализацију конкретне активности која се планира.

Поред тога, треба узети у обзир и варијанте имплементације плана. Укупни ефекти плана, па и утицаји на животну средину, могу се утврдити само поређењем са постојећим стањем са циљевима плана.

Предметним ППО Богатић, анализирано је варијантно решење најповољније са становишта заштите животне средине.

а) Реализовањем плана оствариће се предвиђене активности као и мере за смањење потенцијалних негативних утицаја на животну средину које се односе на заштиту земљишта, воде, ваздуха, буке, вибрација.

Постојеће стање у општини Богатић када су у питању основни чиниоци животне средине уочени проблеми и предлози за њихово решавање:

3.3.1. Водоснабдевање

Водоводни систем општине Богатић снабдевање се водом из постојећег изворишта у Богатићу и будућег изворишта „Црна Бара“, црпљењем воде из подземља чији квалитет је добар, тако да се пре упуштања у водоводну мрежу вода само хлорише како би се остварила и бактериолошка исправност.

Варијантна решења водоводног система

Планом је детаљно описано предложено решење са техничким и економским показатељима, хидрауличким анализама и коментарима о предностима и манама свих варијанти које могу бити од користи каснијем спровођењу просторног плана кроз евентуалну разраду планским документима нижег реда или урбанистичко техничком документацијом. Претходно се даје анализа постојећег стања водоснабдевања Богатића, чије се извориште користи за цео водоводни систем, а сам дистрибутивни систем Богатића биће основни водоводни систем.

Конзумно подручје потрошача воде представља целу Општину Богатић са свим насељима на том подручју. Терен је типичан равничарски са денивелацијом од неколико метара у смеру тока реке Дрине. Сама насеља су типично равничарска са малом спратношћу, малом густином становања, са стамбеним објектима поред главних саобраћајница и са приземним кућама са пољопривредном окућницом. Насеља су на малом међусобном размаку тако да ненасељени простор између два насеља је око 500-1500m. Ово је важно из разлога што дистрибутивни водоводни систем међусобно морају бити повезани.

Сама конфигурација терена, локација изворишта и распоред корисника воде условљавају могућа варијантна решења дистрибуције санитарне воде. Иако, на први поглед систем водоснабдевања изгледа једноставан, он је врло компликован и недефинисан. Наиме, извориште водоснабдевања је лоцирано приближно у центар потрошње воде.

Вода се на изворишту хлорише и дистрибуира потрошачима. Постоје две основне могућности дистрибуције воде и то:

- Да се вода посебном мрежом ниског притиска одведе до свих потрошача где би се формирао посебан дистрибутивни систем за свако насеље понаособ. Овај дистрибутивни систем би обухватио резервоар (укопан или водоторањ) црпну станицу са фреквентном регулацијом или хидрофорима и разводну мрежу насеља.

- Да се вода са изворишта потискује директно у водоторњеве појединих насеља око Богатића, као и у самом Богатићу. Ова међумесна водоводна мрежа би била и транзитна и дистрибутивна.

Ове основне две могућности имају већи број алтернатива које се такође морају размотрити (да ли за поједина насеља предвидети заједничке водоводне системе, или индивидуалне и слично). Из наведених разлога одабране су четири варијанте, од којих ће две имати по три алтернативе.

а) Прва варијанта обрађује решење предложено у Генералном пројекту из 1999. године, уз одређене модификације и побољшања. На заједничком изворишту водоснабдевања „Богатић“ се предвиђа изградња шест бунара (три постојећа и још три нова) капацитета 28-30l/s воде. Вода се на самом изворишту хлорише и директно потискује у међумесну разводну мрежу (међумесни регионални систем) која искључиво служи као транзитна мрежа. Значи, ови цевоводи имају намену транспорта воде до дистрибутивних центара сваког насеља. Свако насеље индивидуално решава дистрибуцију воде својим корисницима. Ова варијанта има три алтернативе које се односе на сваки дистрибутивни центар. Дистрибутивни центар је лоциран приближно у центар потрошње воде. Прва алтернатива обухвата решење са укопаним резервоаром и хидрофорском станицом, друга алтернатива је решење са укопаним резервоаром и црпном станицом са фреквентном регулацијом и трећа алтернатива са бустер станицом и водоторњем у самом насељу.

б) Друга варијанта обрађује заједнички водоводни систем високог притиска, који ће уједно бити и транзитни и дистрибутивни. Вода се из бунара потискује у четири водоторња (два у Богатићу, један у Клењу и један у Дубљу) који представљају основни водоводни систем општине.

Поред овог система има још четири бустер станице које потискују воде у још четири водоторња за периферна насеља. Ова варијанта је повољна са аспекта минималне потрошње електричне енергије и једноставног начина руковања.

ц) Трећа варијанта је слична првој с том разликом што се предвиђа потискивање подземне воде у водоторањ на самом изворишту висине око 20-25mm. Међумесна разводна мрежа је врло ниског притиска (2-2,5 бара) и она не може бити дистрибутивна. Диспозиција ове мреже је дата мало другачије у односу на прву варијанту. С друге стране је предвиђено и груписање појединих насеља у групне системе. И ова варијанта има по три алтернативе слично првој варијанти.

д) Четврта варијанта је слична другој уз одређене модификације. По овој варијанти међумесна водоводна мрежа је уједно и дистрибутивна.

Овим просторним планом је обухваћена и у њега „уграђена“ Прва варијанта водоснабдевања са Извориштем „Црна Бара“ интегрисаним у њега за који је израђен и посебан Генерални пројекат. У случају касније одлуке да се мрежа изводи по утврђеном начину неке друге варијанте, неопходно је у зонама значајних измена приступити изradi ПДР-а.

Потребно је наставити са инфраструктурним опремањем свих насеља у Општини, изградњом општинског водовода.

3.3.2. Подземне воде

Општина Богатић је, као и цела Мачва, богата подземним водама изузетног квалитета. На подручју општине постоји више типова изданских вода, са великим резервама, у различитим геолошким срединама. Храњење издани у Мачви врши се инфилтрацијом вода реке Дрине и падавинама.

На подручју Мачве, постоје реални предуслови за интензивну експлоатацију и коришћење термалних вода: у пољопривреди, за загревање стакленика и интензивну производњу поврћа, воћа, цвећа, др. биља; загревање објеката у сточарству; за сушење биљних производа; у топловодним рибањацима за производњу конзумне рибе и рибље млађи; за спортско - рекреативне, туристичке и др. сврхе.

Истраживања геотермалних ресурса нису завршена, као ни оцена резерви геотермалне енергије, али експлоатација и коришћење може да започне на локацијама индивидуалних потрошача, за потребе интензивне производње хране, цвећа, сушење биљних производа др. сврхе. Наставити са геотермалним истраживањима у складу са Условима Министарства рударства и енергетике РС (бр.000484618/2023 од 20.03.2024.године),

3.3.3. Изградња канализационе мреже и постројења за пречишћавање отпадних вода

На подручју општине Богатић не постоји ни један систем за пречишћавање и одвођење отпадних вода. Данас проблем упуштања отпадних вода у насељима општине Богатић решава се путем индивидуалних пропусних и водонепропусних септичких јама, малог капацитета чиме се загађује тло и подземне воде.

За део насеља општине Богатић: Богатић, Белотић, Клење, Дубље, Глоговац, Совљак, Црна Бара и Баново Поље, предвиђена је изградња потисног цевовода од црпне станице «Богатић» до реципијента реке Саве и секундарне канализационе мреже, канализационог система насеља Богатић, као и изградња општинског канализационог система са ППОВ у КО Црна Бара, реципијент река Сава.

Пречишћавање отпадних вода пре испуштања у реципијент, реку Саву, проистекло је из потребе да се допринесе побољшању квалитета животне средине општине Богатић, као и квалитету воде самог водотока.

Непостојање канализационе мреже директно су условила два фактора: релативно висок ниво подземних вода у целом Мачванском басену, као и већа удаљеност речних токова (Дрине и Саве). Активности на решавању овог проблема су у току, тако да је за насеље Богатић урађена комплетна пројектна документација за фекалну канализациону мрежу како на нивоу примарне, тако и на нивоу секундарне канализационе мреже и постројење за пречишћавање отпадних вода.

Што се тиче индустријских отпадних вода у насељу Богатић и у селима општине Богатић, нема значајнијих загађивача, а у перспективи евентуалне отпадне воде индустрије, мораће претходно, пре упуштања у регионалну канализациону мрежу да се третирају до квалитета отпадне воде који је прописан у регионалној канализационој мрежи. Фекалном канализационом мрежом, на којој ће бити серија црпних станица, моћи ће да се евакуишу само мање количине отпадних вода. Уколико се буду изградили капацитети који ће имати значајније количине отпадних вода, морају се тражити друга решења за евакуацију и третман таквих вода

Општина Богатић је укључена у пројекат из области животне средине „Чиста Србија“, којим је предвиђена изградња канализационе мреже а подручју општине Богатић и постројења за пречишћавање отпадних вода.

Усвојена је варијанта са три канализациона система:

1) Канализациони систем “Богатић”

- Обухвата поред насеља Богатић и следећа сеоска насеља: Клење, Дубље, Белотић, Глоговац, Црну Бару, Совљак и Баново Поље са ППОВ у КО Црна Бара, реципијент река Сава.

2) Канализациони систем “Бадовинци и Салаш Црнобарски”

- Овај канализациони систем обухвата насеља Очаге, Бадовинце и Салаш Црнобарски са око 7000 становника, са ППОВ у КО Салаш Црнобарски, реципијент река Дрина .

3) Канализациони систем “Глушци – Дреновац”

- Овај канализациони систем обухвата насеља Метковић, Глушци и Узвеће и он се прикључује на канализациони систем “Дреновац” – Општина Шабац. Главни сабирни колектор полази из насеља Глушци, пролази кроз Узвеће и одводи отпадне воде до главне црпне станице “Узвеће”. У ову црпну станицу се упумпавају и отпадне воде из Метковића. Реципијент пречишћених вода је река Сава.

3.3.4. Земљиште

Највећи потенцијал општине Богатић представља плодно пољопривредно земљиште, које уз друге погодности (богатство воде и повољну климу) омогућује интензивну пољопривредну производњу. Земљиште као природни потенцијал претрпело је у целини измене, како у начину коришћења тако и у начину деградације.

Узроци деградације земљишта су разноврсни: биолошки, хемијски или механички, са различитом дужином трајања и интензитетом деградације. Најчешћи облици деградације земљишта настају деловањем водне и еолске ерозије и услед хемијских загађења, чији су главни извори: хемијска средства која се користе у пољопривреди; отпадне воде; и загађујуће материје из ваздуха, које се таложу на земљишту.

У циљу заштите плодних ораница општине Богатић од поплавних вода река Саве и Дрине, неопходно је предузети мере на реконструкцији и одржавању постојећих насипа. Подручје општине Богатић обухваћено је Републичким оперативним планом одбране од поплава за воде I реда у оквиру Сектора С.4.4. Касета Сава-Дрина (десна обала Саве од ушћа Церског ободног канала до ушћа Дрине, Дрина до Бадовинаца.

Зато је веома битна заштита земљишта и његово планско коришћење.

На територији општине Богатић је одавно констатован висок ниво подземне воде, а у одређеним периодима године, у пролеће и јесен, појављују се и велике количине придошних површинских вода са Цера. Решавању овог проблема приступило се седамдесетих година прошлог века када су и урађени замашни радови на изградњи мреже водопривредних канала, којима су се сувишне воде евакуисале гравитационим путем до реке Саве а затим препумпавале системом црпних станица у исту. Постојећи природни водотоци, као и водопривредни канали у општини Богатић, користи се искључиво за одводњавање земљишта.

Подручје општине Богатић подељено је, у геодетском смислу, на више и ниже подручје. У циљу заштите постојеће каналске мреже, неопходно је примењивати следеће заштитне мере:

- не деловима изграђене каналске мреже са обе стране корита канала неопходно је поставити заштити појас минималне ширине по 5m, од горњих ивица протицајног профила (за потребе инспекцијских стаза) на којима се не сме ништа градити;

- код укрштања инфраструктурних објеката са водотоцима, потоцима и каналима, морају се испоштовати;
- горња ивица заштитне цеви објекта мора бити на минимално 1,5m испод нивелете дна нерегулисаних водотока и минимално 1m, испод нивелете дна регулисаних корита водотока и канала, уз прописно обележавање ових места и примену техничких мера заштите;
- код укрштања инфраструктурних објеката са водотоцима и каналима у зони мостова, преко носећих конструкција, ДИК, мора имати сигурносу висину – зазор од минимум 0,8m до 1m у односу на коту велике меродавне воде водотока;
- нивелете планираних мостова и прелаза преко водотока и канала, морају бити тако одређене до доње ивице конструкција објеката (ДИК) имају потребан зазор од минимум 0,8 m до 1m у односу на велику меродавну воду водотока.

3.3.5. Депоније комуналног отпада

На подручју општине Богатић не постоји ни једна санитарна депонија. За депоновање смећа на подручју општине Богатић одређена је Централна јавна депонија „Нишно Поље“ у Богатићу. Све поступке у прикупљању и одлагању отпада обавља ЈКП „Богатић“ из Богатића и то са целе територије општине Богатића са 14 насељених места. Од 2019. године, већа количина сакупљеног отпада одвози се на регионалну депонију „Срем-Мачва“ у Сремској Митровици, а одређене количине пре свега кабастог и зеленог отпада и даље се депонују на Централној јавној депонији „Нишно Поље“.

3.3.6. Клима

Општина Богатић припада мачванској равници коју карактерише умерено континентална клима. Опште климатске прилике модификују специфични локални утицаји, пре свега морфолошке одлике (амфитеатрална отвореност према северу, мале висине). Са севера преко сремске равнице продиру утицаји сувље панонске континенталне климе, тако да ово подручје има сличне климатске карактеристике као суседни Срем. Падавине су углавном равномерно распоређене током године са максимумом крајем пролећа и почетком лета.

3.4. Начин на који су при процени утицаја узети у обзир чиниоци животне средине

Планом предвиђене активности и мере за смањење потенцијалних негативних утицаја на чиниоце животне средине (из чл. 14.став 2 Закона) односе се на; становништво и здравље људи; геолошка, предеона и биолошка разноврсност, посебно врсте, станишта и њихова функционална повезаност, подручја и друга природна добра заштићена посебним прописом којим се уређује заштита природе; еколошка мрежа, еколошки значајна подручја и еколошки коридори; екосистеми и екосистемске услуге; земљиште, вода и ваздух; клима, климатске промене; материјална добра, материјално и нематеријално културно наслеђе у складу са законом којим се уређује област заштите културног наслеђа, посебно археолошко и архитектонско културно наслеђе и археолошка налазишта; изложеност становништва и животне средине великим удесима или природним катастрофама; и интеракцију између чиниоца наведених овим ставом.

Циљ израде стратешке процене је сагледавање могућих негативних утицаја на чиниоце животне средине и предвиђених мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве границе дефинисане законском регулативом.

Да би се постављени циљ остварио неопходно је сагледати планом предвиђене активности и мере за смањење потенцијалних негативних утицаја на животну средину.

Израда плана и стратешке процене су два процеса која су се одвијала паралелно, међусобно се допуњавајући, чиме се планска решења у току израде коригују са аспекта заштите животне средине.

3.4.1. Мере заштите становништва и здравља људи

Као мера заштите становништва и здравља људи предметним планом анализирани су следећи аспекти:

- спречавање даљег одлива становништа, обезбеђењем просторних услова за развој стабилне привредне структуре, на тај начин омогућити одрживо коришћење постојећих ресурса и компаративних предности Општине;
- постизање оптималне густине насељености у насељима у зависности од укупних природних и створених потенцијала;

Веома је важна веза здравља људи и животне средине. Исправно управљање животном средином је кључни фактор у сузбијању бројних болести чији су директни изазивачи фактори животне средине, пре свега антропогени и њихово синергијско дејство. Утицај услова животне средине на здравље људи је велико, јер је становништво свакодневно изложено низу физичких, хемијских и биолошких агенаса, природног и антропогеног порекла.

Јавно здравље подстиче одговорност државе и друштва у обезбеђењу добробити за све грађане путем унапређења здравља и очувања здраве животне средине. Темељи се на промоцији здравља и примарној превенцији, а инструментализује кроз тимски и интердисциплинарни рад, мултисекторску сарадњу, као и све облике партнерства.

Здравствени проблеми у оквиру јавног здравља у Републици Србији решавају се на свим нивоима, али најефикасније решавање проблема постиже се у јединицама локалне самоуправе.

Формулисање политике и стратегије у овој области усклађено је са препознатим функцијама јавног здравља, у складу са препорукама Светске здравствене организације.

Активности које се спроводе у области јавног здравља, обухватају:

- праћење, евалуацију и анализу здравственог стања популације;
- здравствени надзор, истраживање и контролу ризика и претњи по јавно здравље;
- промоцију здравља;
- друштвено учешће у здрављу;
- развој политика за здравље путем партиципаторних процеса у оквиру постојећих друштвено-економских односа;
- јачање институционалних капацитета за планирање и менаџмент у јавном здрављу;
- подршку обезбеђивању једнаке доступности неопходној здравственој заштити;
- развој и обуку људских ресурса у јавном здрављу;
- обезбеђивање квалитета здравствених услуга на индивидуалном и популационом нивоу;
- истраживања у јавном здрављу;
- смањивање ефеката ванредних ситуација и несрећа по здравље становништва, укључујући превенцију, ублажавање, спремност, одговор и рехабилитацију.

На квалитет живота и здравља људи у позитивним смислу, може имати привредни и економски развој подручја, кроз нове могућности запошљавања, промовисање економског напретка, стварање услова који поправљају животни стандард и позитивно утичу на социјални и емотивни живот појединаца.

3.4.2. Подручја и друга природна добра заштићена посебним прописом којим се уређује заштита природе

Активности и мере за смањење потенцијалних негативних утицаја на чиниоце животне средине на геолошка, предеоно и биолошка разноврсност, посебно врсте, станишта и њихова функционална повезаност, подручја и друга природна добра заштићена посебним прописом којим се уређује заштита природе; еколошка мрежа, еколошки значајна подручја и еколошки коридори; екосистеми и екосистемске услуге предвиђене су условима Завода за заштиту природе Србије.

Увидом у централни регистар заштићених природних добара и документацију Завода за заштиту природе Србије, констатовано је да у обухват Просторног плана општине Богатић, улази део Специјалног резервата природе “Засавица”, (К.О. Банов поље и К.О. Црна бара) заштићено природно добро I прве категорије, (Уредба о проглашењу Специјалног резервата природе „Засавица“, (Сл. гл. РС, бр.54/2019) и Меморијални природни споменик „Бубања“ (Решење о стављању под заштиту Меморијалног природног споменика „Бубања“, СО

Богатић, бр. 163/76). Предметним ПП Општине Богатић, предвиђено је очување подручја посебне намене СРП „Засавица”.

Поред националног аспекта заштите СРП „Засавица“, Засавица са ширим подручјем је заштићена и на међународном нивоу као: заштићени међународно значајни центри биодиверзитета – станишта заштићених врста од међународног значаја (IBA, IPA и PBA); Засавица са својим окружењем представља редак преостали очувани кутак природе у Европи и једно од најбоље очуваних станишта за птице мочварице и грабљивице у овом делу Европе.

Због својих орнитолошких вредности, Засавица је 2000. године према IBA пројекту (Important Bird Areas – IBA), увршћена у регистар подручја од међународног значаја за птице Европе (RS022 IBA). Одређене су границе IBA подручја које обухватају просторе значајне за фауну птица у површини од 4.670 ha. Засавица представља најбоље очувано станиште барских птица у Мачви и северозападној Србији (мали гњурац, мали вранац, чапљица, гак, мала бела чапља бела рода, црна рода, лабуд грбац и др.).

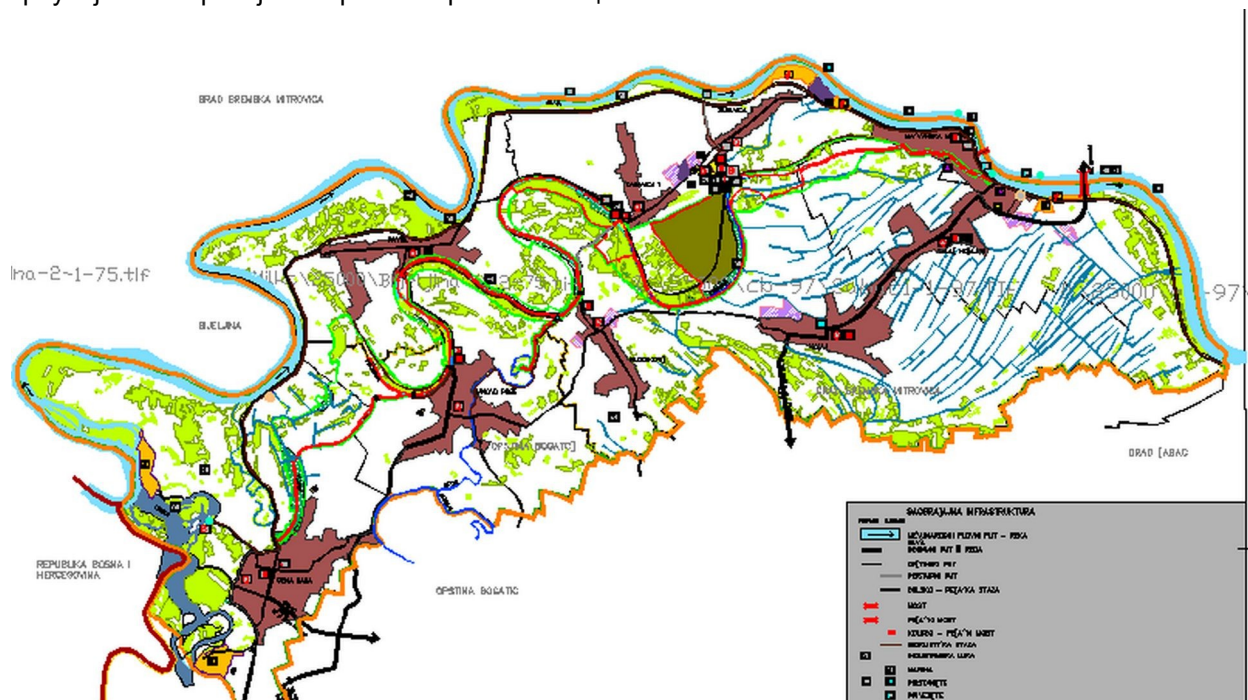
Уредбом о заштити Специјалног резервата природе „Засавица“, подручје водотока Засавице је стављено под заштиту, као природно добро од изузетног значаја. Сврстан је у I категорију заштите као специјални резерват природе, који са својом заштитном зоном чини јединствену целину. СРП „Засавица“ се налази под заштитом у циљу очувања природног водотока Засавица, карактеристичног за равничарске пределе и влажних станишта који се одликују значајном разноврсношћу врста и природних реткости.

Површина резервата обухвата површину од 670,99ha на којој је установљен режим II степена заштите а његова заштитна зона је на 1.150 ha. Простором доминира речни биотоп кога чини речица Засавица укупној дужини од 33,1km и притока Батар.

Уредбом о утврђивању ППППН Специјалног резервата природе “Засавица” обухваћен је део територије општине Богатић, површине око 6.008 ha (КО Баново Поље и КО Црна Бара). Засавица обезбеђује опстанак значајном броју рањивих, угрожених и крајње угрожених врста и угрожених екосистема (према класификацији IUCN из 1994. и 2007. године).

У обухвату ППППН се налазе подручја очуваних природних целина која представљају станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја. Дивље врсте биљака и животиња на овим локалитетима су заштићене на основу Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС”, број 5/10).

Доње Подриње је на просторима уз реку Дрину између Мачве и Семберије, од ушћа Јадра у Дрину код Лешнице до ушћа Дрине у Саву код Црне Баре, са површином од 4.706ha, такође уврштено у регистар подручја од међународног значаја за птице (RS023 IBA). Део овог подручја се налази у обухвату ППППН и представља комплекс јединствених станишта насталих флувијалном ерозијом са ретким врстама птица.

Извод из просторног плана Посебна намена простора СРП "Засавица"

3.4.3. Заштита земљишта и вода

Мачва је богата површинским и подземним водама. Најзначајнији водотоци на подручју општине Богатић су реке Дрина и Сава. Мањи водотоци, који делом протичу територијом општине су Засавица, Јерез, Батар и Битва. Површинска хидрографија Мачве је значајно измењена мелиорацијама.

Вода и водотоци као добра од општег интереса, под посебном су заштитом и користе се под условима и на начин који одређује Закон о водама. У складу са Законом о водама, воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и животињски свет, природне вредности и непокретна културна добра. Водно земљиште у смислу Закона о водама, јесте земљиште на коме стално или повремено има воде (корито за велику воду и приобално земљиште).

У границама обухвата Просторног плана налазе се водопривредни објекти општег значаја, мелиорациони канали за прихватање и одвођење сувишних унутрашњих вода, као и канали са функцијом доводника воде за системе за наводњавање. Сви постојећи водопривредни објекти задржаће се и у будућим плановима као водно земљиште, како су унети у катастар, с тим да се обезбеди њихова сигурност, заштита и услови за одржавање.

Земљишта у мањој или већој мери су деградирана различитим природним и антропогеним процесима. Као основи фактори деградације земљишта могу се издвојити:

1. **Природни:** водна и еолска ерозија, честе суше, самопаљење тресетишта;

2. **Антропогени:**

– **Инфраструктура** (заузимање земљишта изградњом инфраструктурних објеката, првенствено саобраћајница; неадекватно канализација отпадних вода, непречишћавање отпадних вода и велики број несанитарних септичких јама),

– **Пољопривреда** (нестручна и често неконтролисана примена вештачких ђубрива и хемијских средстава).

Заштита вода и земљишта спроводи се са циљем спречавања загађења која могу настати као последица продирања непречишћаване отпадних вода из несанитарних септичких јама, атмосферских вода отеклих са површина загађених полутантима, а односе се на мере заштите које се морају предузети како у фази планирања и пројектовања тако и током изградње и експлоатације.

Највећи потенцијал општине Богатић представља **плодно пољопривредно земљиште**, које уз друге погодности (богатство воде и повољну климу) омогућује интензивну пољопривредну производњу.

На територији општине Богатић је одавно констатован **висок ниво подземне воде**, а у одређеним периодима године, у пролеће и јесен, појављују се и велике количине придошних површинских вода са Цера.

У циљу заштите плодних ораница општине Богатић од поплавних вода река Саве и Дрине, неопходно је предузети мере на реконструкцији и одржавању постојећих насипа.

Зато је веома битна заштита земљишта и његово планско коришћење.

3.4.4. Заштита ваздуха

Смањење загађења ваздуха се односи на смањење сумпордиоксида, азотних оксида и угљен монооксида и других полутаната у ваздуху. Да би урбанистичке мере биле ефикасније неопходне су и административне мере заштите, које се утврђују одговарајућим прописима чијом применом је могуће утицати на побољшање стања.

Мере и услови се односе на:

– обезбеђивање централизованог начина контроле ваздуха и постављање мерних станица за контролу ваздуха,

– коришћење расположивих видова обновљиве енергије за загревање/ хлађење објеката, као што су соларна енергија, постојећи хидрогеотермални ресурси и слично.

3.4.5. Заштита од буке и вибрација

Бука је посебан облик физичког загађења. Као звучно таласно кретање, она изазива штетне ефекте на слушни апарат и психу људи. Звук се преноси ваздухом у отвореном простору или кроз непрекинуте зрачне пролазе као што су отворени прозори, ходници, системи цевовода и канала. Дозвољени ниво буке који не ремети здравље људи је 45 dB. Гласни разговори, музика, вика и сл. може бити и до 90 dB, колико се региструје и у неким пословним просторима. Праг бола износи 120 dB. Константна бука угрожава рад срчаног мишића, крвни притисак, сан.

У циљу смањења нивоа буке потребно је:

– примена одговарајућих грађевинских и техничких мера за заштиту од буке, у радној средини и околини планираних објеката, којом се обезбеђује да бука емитована из техничких и других делова објеката не прелази прописане граничне вредности, у складу са *Законом о заштити од буке у животној средини („Сл. Гласник РС“, број 96/21)* и *Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. Гласник РС“, број 75/10)*.

3.4.6. Начин на који су при процени утицаја анализирани археолошко и архитектонско културно наслеђе и археолошка налазишта

Законом о културним добрима ("Sl. glasnik RS", br. 71/94, 52/2011 - dr. zakoni, 99/2011 - dr. zakon, 6/2020 - dr. zakon, 35/2021 - dr. zakon, 129/2021 - dr. zakon i 76/2023 - dr. Zakon), као и новим прописима попут Закона о културном наслеђу (2021), дефинише шта су културна добра (споменици, археолошка налазишта, целине, знаменита места), утврђује мере заштите, забрањује нелегално ископавање и дозвољава га само овлашћеним установама (институти, музеји) како би се спречила нелегална трговина и уништавање наслеђа. Заштићено културно добро не може се износити из земље без дозволе и спада у државну својину ако нема утврђеног власника.

Циљ заштита непокретних културних добара је очување, презентација и интерпретација културног наслеђа ради укључивања у туристичку понуду и успостављања регионалног и локалног културног идентитета. Планска решења: Ревитализација споменичког наслеђа, шест непокретних културних добара на територији општине Богатић.

Циљ и специјална намена простора и ванредне ситуације је утврђивање зона заштите и режима коришћења дуж граничног појаса, доношење планова за одбрану од бујичних поплава и заштиту од ерозије, дефинисање мера заштите и спасавања становништва, културних добара и животне средине, организовање служби. Планска решења: У појасу ширине 300m од државне границе се не предвиђа изградња објеката који би могли да доведу у питање видљивост граничне линије и примењују се ограничења кретања људи у зони од 100m на територији Републике Србије. Локалне самоуправе су дужне да донесу планове за одбрану од поплава и одлуке о проглашењу ерозивних подручја. Просторним плановима јединица локалне самоуправе и урб. плановима предвидети режиме коришћења простора и мере заштите од поплава.

3.5. Начин на који су при процени узете у обзир карактеристике утицаја

Карактеристике утицаја: вероватноћа, интензитет, сложеност/реверзибилност, временска димензија (трајање, учесталост, понављање), просторна димензија (локација, географска област, број изложених становника, прекогранична природа утицаја), као и кумулативна и заједничка природа утицаја; анализиране су кроз разне сценарије.

Вредновање карактеристика утицаја Просторног плана

Врста утицаја	Вероватноћа утицаја	Природа утицаја	Интензитет активности у простору	Трајање (Временска димензија)	Просторна димензија
Позитиван (+) Негативан (-) Неутралан (Н)	Известан (И) Могућ (М) Није могућ (НМ)	Кумулативан (К) Кумулативан Синергијски (КС) Синергијски (СИ) Појединачан-спорадичан (ПС)	Јак позитиван (ЈП) Позитиван (П) Мањи негативан (МН) Негативан (НГ)	Краткорочан (Кр) Средњорочан (Ср) Дугорочан (Др)	Локални (Л) Регионални (Рег) Национални (Нац) Међународни (Међ)

У складу са Законом о стратешкој процени (члан 17.) стратешка процена треба да обухвати и процену кумулативних и синергетских ефеката. Ови ефекти могу настати као резултат интеракције између бројних мањих утицаја. Кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат. Као пример се може навести загађивање ваздуха, вода или пораст нивоа буке.

Синергетски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од простог збира појединачних утицаја. Синергетски ефекти се најчешће манифестују код људских заједница и природних станишта.

Табела бр.3. Анализа утицаја планских решења у односу на циљеве Стратешке процене

Циљеви стратешке процене			
Планска решења по секторима		Одрживо коришћење и заштита ваздуха, воде и земљишта	
1. Активности на заштити квалитета ваздуха			
Израда локалних регистара загађивача	+	И	КС
	П	Др	Рег
Обезбеђивање редовног рада аутоматских мониторинга станица у саставу државне мреже	+	И	К
	П	Др	Нац
2. Активности на заштити квалитета вод е			
Адекватна заштита квалитета вода	+	И	КС
	ЈП	Др	Рег
Адекватна заштита од вода	+	И	КС
	ЈП	Др	Нац
Успостављање мреже мониторинга емисије отпадних вода	+	И	К
	ЈП	Др	Рег
Континуирано праћење квалитета површинских и подземних вода	+	+	КС
	ЈП	ЈП	Међ
3. Активности на заштити квалитета земљишта			
Израда катастра деградираних и контаминираних локалитета	+	И	СИ
	ЈП	Др	Рег
Изградња комуналне инфраструктуре	+	И	КС
	ЈП	Др	Рег
Контролисана примена хемијских препарата у пољопривреди	+	И	КС
	П	Др	Рег
Евидентирање ерозионих подручја и примена антиерозивних мера заштите	+	М	СИ
	П	Др	Рег
Успостављање ефикасних механизма заштите плодних ораничних земљишта и предузимање мера за спречавање еколошких и здравствених ризика	+	М	К
	П	Др	Л
Успостављање еколошки оптималних односа између пољопривредног и шумског земљишта (изградња ветрозаштитних појасева)	+	И	КС
	ЈП	Др	Рег

4. Активности на заштити и коришћењу минералних сировина			
Истраживања и експлоатација нафте и гаса у складу са принципима одрживог развоја	+	И	КС
	ЈП	Др	Per
Експлоатација и прерада опекарских и геолошких ресурса по принципима БАТ технологија	+	И	К
	П	Ср	Л
5. Активности на смањењу нивоа буке			
Смањивање нивоа буке поред саобраћајница и индустрија које угрожавају становање	+	И	Пс
	МН	Кр	Л
6. Заштита природних добара, заштита биљног и животињског света, станишта и биодиверзитета, предела			
Заштита и адекватно управљање свим заступљеним типовима предела (природним и културним) Заштита и очување биодиверзитета и природног генофонда	+	М	К
	П	Др	Нац
Заштита и очување биодиверзитета и природног генофонда	+	М	К
	П	Др	Л
7. Активности и развојни програми за развој привреде			
Заустављање прекомерног ширења индустријских локалитета на рачун квалитетног пољопривредног земљишта	+	И	КС
	П	Др	Per
Рационално коришћење земљишног фонда	+	И	К
	П	Др	Per
Развој и фаворизација еколошке (органске) пољопривреде	+	И	К
	П	Др	Per
8. Активности и развојни програми у области водопривредне инфраструктуре			
Идентификација загађивача површинских и подземних вода	+	И	К
	ЈП	Ср	Per
Формирање микрорегионалних система водоснабдевања	+	М	К
	П	Др	Per
Каналисање сепарационим системом и пречишћавање отпадних вода (ППОВ) свих насеља већих од 5.000 ЕС, и мањих насеља која се налазе у зони заштите изворишта	+	И	КС
	ЈП	Др	Per
Одбрана од поплава	+	И	К
	П	Др	Нац
9. Активности и приоритетни развојни програми у области саобраћајне инфраструктуре			
Активности на реализацији (пројектовање и изградња) путне мреже насеља, ревитализација, модернизација и допуна мреже.	+	И	КС
	ЈП	Др	Л
10. Активности и приоритетни развојни програми у области управљања отпадом			
Сепарација отпада на месту настајања и рециклажа	+	И	К
	П	Др	Л
Адекватно управљање опасним отпадом и отпадом животињског порекла	+	И	КС
	ЈП	Др	Per
Изградња регионалних депонија комуналног отпада којима гравитирају општине у обухвату Плана	+	И	К
	ЈП	Др	Per
Санација и рекултивација локалитета напуштених, неуређених депонија и депонија индустријског отпада	+	И	КС
	ЈП	Др	Per

3.6. Приказ методологије и тешкоће, техничких немогућности или недостатка одређених знања са којима се орган надлежан за примену плана и програма сусрео како ни спровео процену разумних варијантних решења

Орган надлежан за просторно планирање се суочава са методолошким изазовима попут недостатка адекватних података, комплексности процеса (посебно код стратешких процена), неусклађености законске регулативе и недостатка специјализованих знања (нпр. у инжењерској геологији за дубље анализе или коришћењу модерних алата попут вештачке интелигенције), што отежава свеобухватну процену варијантних решења и интеграцију еколошких и развојних циљева.

Методолошке тешкоће и недостаци

- **Приказ методологије:** Потребан је детаљан приказ како се бирају и вреднују варијанте (нпр. кроз SWOT анализе, multicriteria decision analysis - MCDA), што је често недовољно разрађено.
- **Недостатак података:** Често фали детаљних, ажурних и компатибилних података о стању животне средине, друштвено-економским условима, што отежава прецизну процену утицаја.
- **Техничке немогућности:** Недостатак софтверских алата за моделовање комплексних сценарија и интеграцију различитих модела (нпр. саобраћајни, еколошки).
- **Недостатак знања:** Мањак експертизе у специфичним областима, попут енергетске ефикасности, климатских промена, или коришћења напредних ГИС (Geographic Information Systems) алата.
- **Неусклађеност система:** Честе промене закона и процедура стварају конфузију и дисконтинуитет у пракси.

4. ПРЕДЛОГ МЕРА ПРЕДВИЂЕНИХ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И/ИЛИ СМАЊЕЊЕ ПРОЦЕЊЕНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Предлози мера за спречавање, смањење и/ или ограничавање негативних, односно увећање позитивних утицаја на чиниоце животне средине подразумевају идентификовање потенцијалних негативних утицаја на чиниоце животне средине (вода, ваздух, земљиште, биодиверзитет, људи) пре него што се усвоји план,

Основне активности везане за развој и уређење предела Општине Богатић, као механизма одрживог развоја, заштите и идентитета интеракције културних и природних вредности, груписане су и представљене као три основне активности:

1. успостављање контролисаног и селективног развоја активности, начина и интензитета коришћења простора који могу да имају негативан утицај на очување и унапређење слике (доживљаја) предела;
2. стварање информативне инфраструктуре (инфо-пунктови, дигиталне апликације, натписи и др.) у циљу презентације (интерпретације), развоја свести и анимирања јавности о значају очувања карактеристичних елемената простора који представљају значајан чинилац у стварању колективног идентитета локалног становништва;
3. умањење и превенција даље деградације карактера предела и праћење ефеката предузетих мера на очувању и унапређењу предела.

Приоритет имају следеће активности:

1. очување природних вредности водотока и еколошких коридора и њихова промоција кроз увођење нових активности које ће побољшати економију подручја;
2. очување, ревитализација, реконструкција и регенерација постојећих структура и вредности насеља и њихових атара и унапређење природних простора унутар урбаних и перииурбаних структура насеља;

3. ревитализација и рекултивација деградираних природних елемената предела.

За очување еколошки значајних подручја еколошке мреже и међународно значајних подручја за биодиверзитет која се налазе у просторном обухвату Плана, утврђују се следеће мере заштите:

- Планирањем намене површина (кроз условљену израду Плана генералне регулације за подручје приобаља ван обухвата ППППН „Засавица“), као и активним мерама заштите очувати и унапредити природне елементе коридора у складу са предеоним и вегетацијским карактеристикама подручја;
- Предузети мере којима се обезбеђују спречавање, односно смањење, контролаи санација свих облика загађења;

4.1. Праћење квалитета ваздуха

Праћење квалитета ваздуха има за циљ контролу утврђивање степена загађености ваздуха, као и утврђивања тренда загађења како би се правовремено деловало ка смањењу садржаја штетних супстанци до нивоа који неће битно утицати на квалитет животне средине (ваздуха, земљишта, вода).

Закон о заштити ваздуха од загађивања (Сл.гласник РС, 36/09, 10/2013 и 26/2021 - др.закон) дефинише основне одредбе, права, обавезе и интересе које су усмерене у правцу очувања квалитета ваздуха.

Законом о заштити ваздуха ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 10/2013 и 26/2021 - др.закон); чланом 8. предвиђено је да се оцењивање квалитета ваздуха врши обавезно у погледу концентрација сумпор диоксида, азот диоксида и оксида азота, суспендованих честица олова, бензена и угљенмоноксида, а може и за друге загађујуће материје, које су као такве утврђене релевантним међународним прописима.

За праћење квалитета ваздуха неопходни су улазни подаци који се читавају са аутоматске метеоролошке станице:

- температура (°C),
- релативна влажност ваздуха (%),
- ваздушни притисак (мбар),
- биланс Сунчевог зрачења (W/m²),
- брзина ветра (м/с) и
- правац ветра (O).

Потребна је и база података опасних материја која садржи следеће елементе:

- хемијски елемент,
- формула,
- физичко-хемијске особине,
- ниво концентрације по класама угрожености,
- синоними,
- запаљивост.

Циљеви Програма контроле квалитета ваздуха су:

- Утврђивање нивоа загађености ваздуха
- Праћење трендова загађености ваздуха у току више година
- Оцењивање квалитета ваздуха на основу поређења са нормама
- Утврђивање мера за санацију у циљу побољшања квалитета ваздуха
- Утврђивање критичних ситуација и алармних стања у циљу упозорења јавности и предузимања неопходних мера
- Оцена утицаја загађеног ваздуха на здравље људи, климу и шумске екосистеме.

Контрола квалитета ваздуха се остварује системским мерењем имисије, праћењем и истраживањем утицаја квалитета ваздуха на животну средину и извештавањем о резултатима мерења, праћења и истраживања.

Резултати мерења концентрација загађујућих материја пореде се са граничним вредностима имисија (ГВИ), те се на основу обављених анализа утврђују стање и трендови, на основу којих се предузимају одговарајуће мере заштите ваздуха.

4.2. Праћење квалитета вода

Према Закону о водама ("Сл. гласник РС", бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 – др закон) у циљу праћења стања загађености вода врши се систематско испитивање квалитета површинских и подземних вода, на прописан начин, на одговарајућим местима сагласно Правилнику о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и њиховог утицаја на реципијент и садржини извештаја о извршеним мерењима ("Сл. гласник РС", бр. 18/2024). Овим правилником ближе се прописују начин, услови и место за постављање уређаја за мерење количина, узимање узорка и испитивање квалитета отпадних вода и њиховог утицаја на реципијент, као и садржина извештаја о извршеним мерењима количина и испитивања квалитета отпадних вода и њиховог утицаја на реципијент и начин и рокови његовог достављања.

Комунална и друга предузећа која испуштају отпадне воде у реципијенте и јавну канализацију дужна су да поставе уређаје за мерење, да мере и региструју количине отпадних вода и да податке о томе достављају јавном водопривредном предузећу.

Предузећа и друга правна лица која имају уређаје за пречишћавање отпадних вода и мерне уређаје дужна су да ове уређаје одржавају у исправном стању, обезбеде њихово редовно функционисање и воде дневник рада уређаја за пречишћавање вода, као и да, уколико испуштају отпадне воде у пријемнике и јавну канализацију, обезбеде испитивање квалитета воде које испуштају и њихов утицај на пријемник и то преко овлашћених организација за вршење ових испитивања.

Предузећа која врше испитивање квалитета површинских и подземних вода, као и испитивање квалитета отпадних вода дужна су да резултате испитивања доставе Републичком хидрометеоролошком заводу и јавном водопривредном предузећу месечно, а у случају хаваријског загађења воде у току истог дана.

4.3. Мониторинг земљишта

Квалитет земљишта контролише се сходно следећој законској регулативи:

- Закона о заштити земљишта („Сл. гл. РС” бр. 112 /15) дефинише системско праћење квалитета земљишта, праћењем индикатора за оцену ризика од деградације земљишта, као и спровођењем ремедијационих програма за отклањање последица контаминације и деградације земљишног простора што је ближе дефинисано у Уредби о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма .

- Уредбе о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту ("Сл. гласник РС", број 30/2018 и 64/2019)

- Уредбе о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма ("Службени гласник РС", бр. 88/10, 30/18 – др.уредба) и Према Уредби о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту ("Сл. гласник РС", број 30/2018 и 64/2019) утврђене су граничне вредности загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту.

Пре извођења радова потребно је утврдити стање и стабилност терена истражним геомеханичким радовима.

Према Закону о пољопривредном земљишту, у циљу утврђивања количина опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање, врши се испитивање пољопривредног земљишта и воде за наводњавање, и то у складу са Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама за њихово испитивање (Сл.гласник РС бр. 23/94) и по програму који доноси Влада.

Испитивање опасних и штетних материја у пољопривредном земљишту и води за наводњавање обавља организација коју овласти министарство надлежно за послове пољопривреде. Овлашћена организација дужна је да обавештава то министарство о резултатима испитивања.

Испитивање плодности земљишта и утврђивање квалитета вештачких ђубрива врши под условима, на начин и по методама утврђеним посебним прописом који доноси министарство надлежно за послове пољопривреде. Плодност земљишта испитује се сваке пете године. Ова испитивања организација коју за то овласти министарство надлежно за послове пољопривреде.

Генералне мере заштите и очувања земљишта

1. Израда катастра загађивача

2. Законска регулатива из области емисије неорганских и органских загађивача
3. Употреба чистих технологија
4. Примена Система контроле плодности земљишта и рационалне употребе ђубрива

4.4. Мониторинг буке

Мониторинг буке врши се систематским мерењем, оцењивањем или прорачуном одређеног индикатора буке у животној средини, којој су изложени људи, посебно у изграђеним подручјима, у јавним објектима, у близини школа, болница и других зона осетљивих на буку.

Правно или физичко лице које је власник, односно корисник извора буке дужно је да на прописан начин обезбеди појединачно мерење буке, изради извештаја о мерењу буке и сноси трошкове мерења буке у зони утицаја, у складу са наведеним законом.

Мерење буке у животној средини може да врши овлашћена стручна организација ако испуњава прописане услове за мерење буке у складу са овим законом.

Бука не сме да пређе граничне вредности буке на отвореном простору у зони са којом се граничи, према намени простора, сагласно важећој Уредби, („Сл.гласник РС“, бр. 75/2010).

4.5. Јонизујућа зрачења

Према Закону о заштити од јонизујућих зрачења ради откривања присуства, утврђивања опасности, обавештавања и предузимања мера заштите од јонизујућих зрачења, врши се, по прописаним условима и на прописан начин, систематско испитивање садржаја радионуклеида у животној средини (ваздуху, боровишним просторијама, земљишту, рекама, језерима, мору, чврстим и течним падавинама, биљном и животињском свету, грађевинском материјалу, предметима опште употребе, води за пиће, животним намирницама и сточној храни), и то у редовним условима, у случају сумње на ванредни догађај и у току ванредног догађаја

4.6. Процена ризика

Национална методологија за процену ризика.

Национална стратегија за управљање ризиком има три основна дела:

- Анализа опасности од акцидента
- Планирање мера превенције, приправности и одговора на акцидент
- Планирање мера отклањања последица од акцидента (санација)

Анализа опасности од акцидента садржи:

- Идентификовање опасности (припрема, сакупљање података, идентификација и промена идентификације)
- Анализа последица (припрема, приказ могућег развоја догађаја, моделирање ефекта и анализа повредивости)
- Процена ризика (процена вероватноће настанка акцидента, процена могућих последица и оцена ризика)

Планирање мера отклањања последица од акцидента (санација) садржи:

- План санације (циљеви и обим санације, снаге и средства на санацији, редослед коришћења, програм постстудијског мониторинга животне средине, трошкови санације, начин обавештавања јавности о протеклом акциденту)

- Извештај о акциденту (анализа узрока и последица акцидента, развој и ток акцидент и одговор на акцидент, процена величине акцидента и анализа тренутног стања)

Неочекивани негативни утицаји могу настати услед:

- непридржавања прописаних мера заштите од пожара
- у случају удеса због хаварије на инсталацијама и опреми
- у случају неконтролисаног изливања горива, масти, угља и хемикалија,
- у случају неадекватног одлагања отпада и поступања са њим
- елементарних непогода (поплава, бујица и сл.)

Због тога је од изузетне важности у склопу методологије за процену ризика донети план мера превенције, приправности и одговора на акцидент.

Под превентивним мерама подразумева се све оно што се предузима са циљем:

- да се спречи настајање удеса
- да се осигура брзо опажање ситуације која се разликује од очекиване
- да се у случају настанка удеса адекватно реагује
- као и да се обезбеди брзо алармирање надлежних и одговорних служби и лица

која организују акцију ефикасног локализовања и санирања последица

Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде извештаја о безбедности и плана заштите од удеса ("Сл. гласник РС", бр. 41/2010), прописана је садржина Политике превенције удеса и садржина методологија израде извештаја о безбедности.

5. ОДЛУКА НАДЛЕЖНОГ ОРГАНА

Одлука надлежног органа донета у поступку главне оцене прихватљивости за планове и програме који самостално или заједно са другим планом и програмом, пројектом, радовима или активностима, могу да имају утицаја на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже;

На основу Одлуке о изради Просторног плана општине Богатић ("Сл лист Града Шапца и општина: Богатић, Владимирци и Коцељева", број 4/23) приступило се изради Просторног плана општине Богатић. Саставни део ове Одлуке је и Одлука о изради Стратешке процене утицаја Просторног плана општине Богатић на животну средину ("Сл лист Града Шапца и општина: Богатић, Владимирци и Коцељева", број 4/23).

Доношењем просторног плана општине Богатић, ствара се основ за уређење и изградњу грађевинског земљишта у грађевинском подручју насеља: Бадовинци, Баново Поље, Белотић, Глоговац, Глушци, Дубље, Клење, Метковић, Очаге, Салаш Црнобарски, Совљак, Узвеће и Црна Бара и грађевинског земљишта ван грађевинског подручја насеља, као и услови за даљу разраду планом обухваћеног простора, а све у складу са важећом законском регулативом. Просторни план је основа како за директно спровођење, тако и за даљу урбанистичку разраду.

Одлуку о спровођењу поступка стратешке процене доноси орган надлежан за припрему плана и програма по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација.

6. СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ

Смернице за спровођење стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину;

Стратешка процена утицаја на животну средину је урађена за потребе израде Просторног плана општине Богатић, паралелно са њим, односно у фази планирања.

Извештај о стратешкој процени према члану 16. Закона о стратешкој процени садржи разрађене смернице за планове или програме на нижим хијерархијским нивоима које обухватају дефинисање потребе за израдом стратешких процена и процена утицаја на животну средину, одређују аспекти заштите животне средине и друга питања од значаја за процену утицаја на животну средину планова и програма нижег хијерархијског нивоа.

Имајући у виду ову чињеницу, као и чињеницу да се стратешке процене утицаја на животну средину израђују за просторни план, нема потребе давати смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима.

Плански документи су просторни и урбанистички планови.

Просторни планови су:

1. Просторни план Републике Србије

2. Регионални просторни план
3. **Просторни план јединице локалне самоуправе**
4. Просторни план подручја посебне намене.

Урбанистички планови су:

1. Генерални урбанистички план,
2. План генералне регулације,
3. План детаљне регулације.

За све просторне и урбанистичке планове Стратешка процена утицаја на животну средину је саставни део плана.

У том контексту, сходно пропозицијама и одредбама Закона о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", број 94/2024), може се тражити израда Студије о процени утицаја на нивоу израде пројектно-техничке документације за појединачне објекте. У тим случајевима, носилац пројекта је, у складу са Законом о процени утицаја, у обавези да се обрати надлежном органу са захтевом о одређивању потребе израде Студије процене утицаја на животну средину, у складу са Законом о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018 и 95/2018, 94/2024), Законом о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 94/2024), Важећим Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину, и Уредбом о утврђивању Листе пројекта за које је обавезна процена утицаја и Листе пројекта за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 114/08).

Међутим, стратешка процена је делимично интегрисана у планове и програме уколико се израђују у одвојеним фазама. Да би биле потпуно компатибилне, процедура израде стратешке процене утицаја треба да се преплиће са процедуром израде планова или програма.

Циљеви Стратешке процене су, с обзиром на паралелну израду ова два документа, у потпуности усаглашени са циљевима Нацрта Просторног плана.

Шема 1. приказује принцип, којим су се стручњаци -обрађивачи руководили при изради ова два елабората, односно приказана је веза између фаза израде Плана и Стратешке процене.

Шема 1. Везе између фаза израде Просторног плана и Стратешке процене

У обухвату просторног плана се налазе:

Заштићена подручја:

1. Специјални резерват природе „Засавица“ (КО Баново Поље и КО Црна Бара), природно добро I категорије, подручје са режимима I, II и III степена заштите.
 - 1.1. У режиму I степена заштите су локалитети: „Ваљевац I“, „Пачија бара“, „Батар I“ и „Баново Поље-изворишта“;
 - 1.2. У режиму II степена заштите су локалитети: „Санџак“, „Пашњак Вањевац“, „Река Засавица“, „Врбовац – шуме“, „Батар II“, „Прекопац“, „Јовача“ и „Бара Рибњача“;
 - 1.3. У режиму III степена заштите је остали део обухваћеног простора.
2. Меморијални природни споменик „Бубања“.

Еколошки значајна подручја:

1. „Засавица“,
2. „Босутске шуме“
3. „Доње Подриње“.

У оквиру еколошки значајних подручја се налазе:

- IPA (*Important Plants Area*) подручје, међународно значајно подручје за биљке под називом „Засавица“;
- PBA (*Prime butterfly Area*) подручје, одабрано подручје за дневне лептире под називом „Засавица“;
- IBA (*Important Birds Area*) подручје, међународно значајно подручје за птице под називима „Засавица“, „Босутске шуме“ и „Доње Подриње“;
- Емералд подручје „Засавица“ и
- Рамсарско подручје „Засавица“

Подручја од значаја за Заједницу (*proposed Sites of Community Importance, pSCIs*):

- „Сава – Сремска Митровица“,
- „Засавица“,
- „Босутске шуме“,
- „Доње Подриње“, „Дринско – Савске аде“, све у саставу еколошке мреже Натура 2000, у складу са прописом ЕУ – Директивом о стаништима.

Потенцијална подручја посебне заштите (*proposed Sspecial Protection Areas, pSPA*):

- „Засавица“,
- „Босутске шуме“;
- Доње Подриње“ све у саставу еколошке мреже Натура 2000, у складу са прописом ЕУ – Директивом о птицама.

Министарство заштите животне средине је издало Решење о условима заштите природе број 148634 2024 14850 004 000 000 001 од 20.03.2024. године. Утврђују се следећи услови:

1. Обезбедити очување и несметано функционисање заштићених подручја од стране управљача природним добром;

2. У случају промене планиране намене површина овог плана кроз процедуру израде планских докумената, исте се морају ускладити са наменама ППППН СРП „Засавица“ и на исте прибавити услови Завода за заштиту природе;

3. Обезбедити заштиту и коришћење вода интегралним управљањем водама, спровођењем мера за очување површинских и подземних вода и њихових резерви, квалитета и количина – Закон о водама („Сл. гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18-др.закон);

4. Забрањује се упуштање у водотоке и каналску мрежу непречишћених отпадних вода у зонама заштићених подручја;

5. Извршити инфраструктурно опремање насеља у складу са овим планом;

6. Забрањено је отварања проширивање грађевинских подручја у зонама заштите природних добара, високог зеленила и вреднијих примерака дендрофлоре (појединачних стабала), шумских екосистема и комплекса, ливада и пашњака, као и природних целина које су повезане водотоцима и крајречном вегетацијом и вегетацијом поред путева и сл.

7. Планирати максимално очување и заштитити високо зеленило. Уколико је неопходно, сечу стабала свести на најмању могућу меру, уз предходно прибављену сагласност и дозакну надлежне службе;

8. За озелењавање планирати претежно аутохтоне, брзорастуће врсте, које имају изражене естетске вредности. Избегавати врсте које су идентификоване као алергене (тополе и сл), као и инвазивне, алохтоне, врсте у Србији *Acer negundo* (јасенолисни јавор или негундовац), *Amorpha fruticosa* (багремац), *Robinia pseudoacacia* (багрем), *Ailantus altissima* (кисело дрво), *Fraxinus americana* (амерички јасен), *Fraxinus pennsylvanica* (пенсилвански јасен), *Celtis occidentalis* (амерички копривић), *Ulmus pumila* (ситнолисни или сибирски брест), *Prunus padus* (сремза), *Prunus serotina* (касна сремза) и др.

9. Уколико се у току радова наиђе на геолошко-палеонтолошке или минерално-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, извођач радова је дужан да, у складу са чланом 99. Закона о заштити природе, у року од 8 дана обавести Министарство заштите животне средине, као и да предузме све мере заштите од уништења, оштећења или крађе до доласка овлашћеног лица;

10. На просторима на којима је утврђен режим заштите II степена забрањују се све активности које утичу на нагло или велико смањење и/или осциловање нивоа вода (осим у случајевима ванредне одбране од поплава) као и активности које су потенцијални извор повишеног нивоа буке, вибрација, осветљења и/или другог узнемиравања живог света;

11. На подручју СРП „Засавица“, на површинама на којима је утврђен режим заштите I степена дозвољени су само радови и активности који се односе на научна истраживања и праћење природних процеса као и спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса уз сагласност министарства надлежног за послове заштите природе;

12. На подручју СРП „Засавица“ није дозвољено:

12.1. Проширење грађевинског подручја насеља и формирање грађевинског земљишта ван зоне насеља;

12.2. обављање радова и активности којима се угрожавају проходност и функционалност обале и који имају трајни неповољни утицај на геоморфолошке, хидролошке и педолошке карактеристике, живи свет, животну средину, аколошки интегритети естетска обележја предела;

12.3. Уништавање и нарушавање станишта као и уништавање и узнемиравање дивљих врста;

12.4. Промена намене површина под природном и полуприродном вегетацијом (ливаде, пашњаци, тршњаци итд);

12.5. Уношење и коришћење алохтоних инвазивних врста и генетски модификованих организама;

За очување еколошки значајних подручја еколошке мреже и међународно значајних подручја за биодиверзитет која се налазе у просторном обухвату Плана, утврђују се следеће мере заштите:

- Планирањем намене површина (кроз условљену израду Плана генералне регулације за подручје приобаља ван обухвата ППППН „Засавица“), као и активним мерама заштите очувати и унапредити природне елементе коридора у складу са предеоним и вегетацијским карактеристикама подручја;

- Предузети мере којима се обезбеђују спречавање, односно смањење, контролаи санација свих облика загађења;

Обавезно је очување свих подручја издвојених као станишта птица. На овим подручјима није дозвољено:

- Вађење речног наноса дуж целог тока Дрине у границама плана у периоду од 15. априла до 15. јула у циљу очувања фауне птица које се гнезде на речним спрудовима и уз реку;

- Уклањање стубова и објеката на којима се налазе гнезда беле роде *Ciconia ciconia*. За евентуално измештање гнезда, неопходни су услови заштите природе у складу са чланом 9 Закона о заштити природе;

- Уништавање и сеча крајречне вегетације уз корито реке Дрине;

- Уклањање и уништавање међа, живица и жбунасте вегетације који представљају линијске еколошке коридоре за дивље врсте у границама плана;

- Промене морфолошких и хидролошких особина подручја од којих зависи функционалност коридора;

- У влажним и воденим екосистемима, у складу са чланом 18 Закона о заштити природе, забрањене су радње, активности и делатности којима се угрожава хидролошка појава или опстанак и очување биолошке разноврсности.

7. ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ТОКУ СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА И ПРОГРАМА (МОНИТОРИНГ)

Праћење стања животне средине врши се мерењем., испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине и то: **ваздуха, воде, земљишта и буке.**

Табела бр.4.- Индикатори за праћење стања животне средине

Циљеви СПУ -	Индикатори	Орган надлежан за праћење
Смањење загађења ваздуха	-основни параметри загађености ваздуха	Агенција за заштиту животне средине
-Смањење загађења земљишта	-квалитет узорак земљишта	Овлашћене лабораторије за земљиште Агенција за заштиту животне средине
-Управљање водама, подземним, површинским, отпадним водама, у складу са прописима	- квалитет површинских вода - квалитет подземних вода - квалитет термалних вода - квалитет пречишћених вода	Оператери, локалне самоуправе, референтне лабораторије Агенција за заштиту животне средине
- Управљање отпадом у складу са прописима (комунални, индустријски, амбалажни..отад који настаје у оквиру производних комплекса)	- бр. постављених канти и контејнера на локацијама постојећих и будућих -склопљени уговори са овлашћеним оператерима за управљање отпадом	Локална самоуправа , оператери, Министарство надлежно за послове жс, Агенција за заштиту животне средине
Смањење изложености буци и вибрацијама	- прекорачење дозвољеног нивоа буке у току дана и ноћи	Локална самоуправа, оператери, Министарство надлежно за послове зашт-жив.сред.,

Програм праћења стања животне средине из става 1. овог члана је саставни део плана и програма и може да укључи податке из постојећег програма праћења који обезбеђује орган надлежан за послове заштите животне средине у циљу избегавања двоструког праћења.

Програм праћења стања животне средине подразумева праћење промене ваздуха, воде, земљишта, биодиверзитета, што указује на потребу за корекцијама, обухвата индикаторе, обавезе, методологију, варијанте и интегрисање питања животне средине.

Сврха мониторинга је:

- провера ефеката
- рано упозорење
- корекција мера,
- информисање јавности.

Правни оквир програма праћења стања животне средине, су:

- Закон о стратешкој процени (Сл.гл. РС, бр. 94/2024),
- Закон о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018 и 95/2018, 94/2024),

којим су створене основне законске одредбе о неопходности израде посебних студијских истраживања које се односе на проблематику заштите животне средине.

- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања, ("Сл. гласник РС", бр. 32/2019 и 47/2025) .

8. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Основни стратешки правци система заштите животне средине треба да буду усмерени на она превентивна деловања која треба да обезбеде или да допринесу стварању здраве животне средине.

Принципи заштите животне средине се дефинишу, спроводе и уграђују кроз три фазе:

- фаза планирања и пројектовања
- фаза изградње и
- фаза експлоатације.

У фази планирања и пројектовања остварује се права суштина појма заштите животне средине јер се још у фази израде просторних и урбанистичких планова сагледава, а пројектом заштите животне средине обезбеђује превентивна заштита.

Стратешка процена утицаја на животну средину има циљ да детаљно истражи карактеристике плана, да детектује све могуће негативне утицаје реализације тог плана и да дефинише мере којима се остварује контрола ових утицаја и њихово свођење у еколошки прихватљиве границе. Из тог разлога је потребно да постоји јединствена методолошка основа са јасно дефинисаним корацима за анализу.

Приликом израде предметне Стратешке процене анализиране су и разматране следеће области:

1. Циљеви и садржаји Просторног плана општине Богатић,
2. Плански основ и услови Јавних предузећа,
3. Размотрена су питања заштите животне средине од интереса за предметни план,
4. Дати су разлози за изостављање појединих питања и проблема из стратешке процене
5. Дате су основне геоморфолошке, хидролошке, климатске и метеоролошке карактеристике подручја, као и преглед заштићених непокретних и природних добара
6. Приказано је постојеће и планирано стање инфраструктуре
7. Дат је преглед постојећег стања и квалитета животне средине на подручју плана
8. Објашњени су општи и посебни циљеви стратешке процене и начин на који су изабрани одговарајући индикатори који представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица.
9. Процењени су могући утицаји предметног плана на животну средину, и дат је преглед мера које су предвиђене за смањење негативних утицаја односно повећање позитивних утицаја на животну средину.
10. Предложени су индикатори за праћење стања као и мониторинг систем за контролу квалитета земљишта, подземних вода.

Највећи проблем и тешкоћа која се јавља приликом израде Стратешке процене јесте чињеница да код нас постоји стални недостатак података о стању животне средине, те је веома тешко анализирати квалитет животне средине.

Не постоји јединствена и комплетна база података нити информациони систем о животној средини. Не постоји разрађена методологија избора и коришћења индикатора (показатеља) параметара животне средине, тј еколошких показатеља у области просторног и урбанистичког планирања.

Проблем и тешкоћу представља и чињеница да у нашој земљи није посебно законски регулисано питање специфичних производних постројења у домену заштите животне средине, осим у склопу Уредби о граничним вредностима емисија.

Услед недостатка потребних информација о животној средини у обухвату Плана, за израду Извештаја коришћени су расположиви подаци о стању животне средине ширег простора и

подаци добијени на основу вишегодишњег искуства обрађивача и коришћењем података до којих су дошли обрађивачи, са вероватноћом да се исти могу користити у изради Извештаја о стратешкој процени утицаја предметних планских докумената.

б) Нереализовање предметног плана

Доношењем овог просторног плана ствара се основ за уређење и изградњу грађевинског земљишта у грађевинском подручју насеља: Бадовинци, Баново Поље, Белотић, Глоговац, Глушци, Дубље, Клење, Метковић, Очаге, Салаш Црнобарски, Совљак, Узвеће и Црна Бара и грађевинског земљишта ван грађевинског подручја насеља, као и услови за даљу разраду планом обухваћеног простора општине Богатић. Просторни план је основа како за директно спровођење, тако и за даљу урбанистичку разраду.

Нереализовањем предметног плана продужиће се проблеми који постоје када је у питању стварање планске основе за реализацију започетих и планираних активности по питању заштите животне средине и наведених проблема чија је реализација планирана, или је започета.

9. ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА

Начин одлучивања подразумева опис разлога одлучујућих за избор датог плана и програма са аспекта разматраних варијантних решења и приказ начина на који су питања животне средине укључена у план и програм;

Одлуку о изради стратешке процене доноси орган надлежан за припрему плана и програма по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација.

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину предвиђено је учешће заинтересованих органа и организација, који могу да дају своје мишљење у року од 30 дана.

Пре упућивања захтева за добијање сагласности на извештај о стратешкој процени, орган надлежан за припрему плана обезбеђује учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени *Закон о стратешкој процени (Сл.гл.РС бр. 94/2024, након чега прави Извештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности (Члан 20).*

Орган надлежан за припрему плана обавештава јавност о начину и роковима увида у садржину извештаја и достављање мишљења, као и времену и месту одржавања јавне расправе у складу са законом којим се уређује поступак доношења плана. Учешће надлежних органа и организација обезбеђује се писменим путем и путем презентација и консултација у свим фазама израде и разматрања стратешке процене.

Учешће заинтересоване јавности и невладиних организација обезбеђује се путем средстава јавног информисања и у оквиру јавног излагања плана.

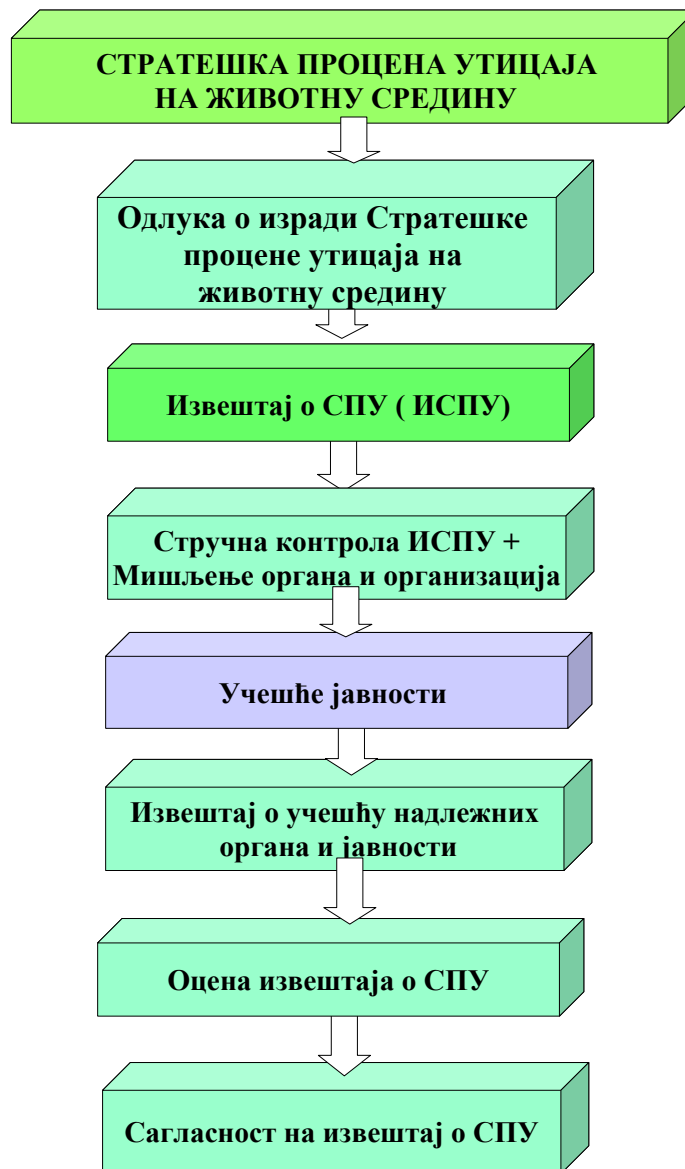
Специфичности конкретних услова који се односе на ово истраживање огледају се у чињеницама да се оно ради као Стратешка процена утицаја на животну средину са циљем да се детаљно истраже карактеристике плана, и дефинишу карактеристике свих могућих негативних утицаја, као и на основу таквог свеобухватног сагледавања дефинишу мере којима се остварује контрола утицаја, односно они се свде у еколошки прихватљиве границе.

Примењена методологија анализе заштите животне средине, са свим предвиђеним мерама за спречавање и ограничавање негативних утицаја на животну средину, даје полазне основе у циљу одабира делатности у предвиђеним зонама и критеријуме за праћење релевантних параметара.

Специфичности предметних планских докумената као и специфичности постојећег стања животне средине конкретног простора условили су да се примењена методологија у одређеној мери модификује и прилагоди основним карактеристикама плана.

У смислу општих методолошких начела Стратешка процена утицаја је урађена тако што су претходно дефинисани: полазни програмски елементи (садржај и циљ плана и програма), полазне основе, постојеће стање животне средине, захтеви економског развоја као и примена важеће законске регулативе.

ШЕМА ПОСТУПКА ОДЛУЧИВАЊА О ИЗВЕШТАЈУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА

Орган надлежан за заштиту животне средине врши оцену извештаја из става 1. овог члана на основу критеријума садржаних у Прилогу II који је одштампан уз закон и чини његов саставни део. Сагласност на извештај о стратешкој процени, према чл. 22.

На основу оцене из члана 22. Закона о стратешкој процени утицаја, орган надлежан за послове заштите животне средине даје мишљење на извештај о стратешкој процени или одбија захтев за давање сагласности.

Рок за одлучивање о давању сагласности из става 1. овог члана је 30 дана од дана пријема захтева органа надлежног за припрему плана и програма.

Размена информација о прекограничном утицају

Размену информација о прекограничном утицају плана и програма на животну средину врши министарство надлежно за послове заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство).

Ако имплементација плана и програма може имати значајан негативан утицај на животну средину друге државе или ако држава чија животна средина може бити значајно угрожена то затражи, Министарство, у поступку учешћа заинтересованих органа и организација и јавности доставља, у што краћем року, а најкасније када буде информисао своју јавност, другој држави на мишљење информације, и то: сагласно Закону о стратешкој процени утицаја на животну средину (Сл. Гласник РС бр. 94/2024).

Законом о културним добрима ("Сл. гласник РС", бр. 71/94, 52/2011 - др. закони, 99/2011 - др. закон, 6/2020 - др. закон, 35/2021 - др. закон, 129/2021 - др. закон и 76/2023 - др. Закон), и и новим прописима попут Закона о културном наслеђу (2021), дефинише шта су културна добра (споменици, археолошка налазишта, целине, знаменита места), утврђује мере заштите, забрањује нелегално ископавање и дозвољава га само овлашћеним установама (институти, музеји) како би се спречила нелегална трговина и уништавање наслеђа. Заштићено културно добро не може се износити из земље без дозволе и спада у државну својину ако нема утврђеног власника.

Учешће заинтересованих органа и организација у поступку одлучивања дефинисано је чл. 26. Стратешке процене утицаја. Орган надлежан за припрему плана и програма израђује извештај о учешћу заинтересованих органа и организација и јавности који садржи мишљења из чл. 22. Закона о Стратешкој процени.

Мишљења заинтересоване јавности су уграђена у стратешку процену плана.

10. НЕТЕХНИЧКИ РЕЗИМЕ И ЗАКЉУЧЦИ ДО КОЈИХ СЕ ДОШЛО ТОКОМ ИЗРАДЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Стратешка процена утицаја на животну средину је процес који треба да integriше циљеве и принципе одрживог развоја у просторним и урбанистичким плановима, уважавајући при томе потребу да се избегну или ограниче негативни утицаји на животну средину и на здравље и добробит становништва.

Током израде стратешке процене предметног плана на животну средину, која је текла паралелно са израдом плана, разматрана су питања везана за заштиту животне средине и услови под којима се планиране активности могу реализовати у областима за које постоји могућност да буду изложене значајном утицају.

Стратешка процена утицаја на животну средину има циљ да детаљно истражи карактеристике плана, да детектује све могуће негативне утицаје реализације тог плана и да дефинише мере којима се остварује контрола ових утицаја и њихово свођење у еколошки прихватљиве границе. Из тог разлога је потребно да постоји јединствена методолошка основа са јасно дефинисаним корацима за анализу.

Превасходни циљ стратешке процене утицаја ПП Општине Богатић, је поред осталих наведених циљева, унапређење следећих области:

- развој пољопривреде и прерађивачких активности на преради пољопривредних производа,
- развој туризма уз коришћење потенцијала реке Дрине, Специјалног резервоата природе „Засавица“, бањског туризма и етно туризма,
- развој и коришћење потенцијала геотермалне енергије којима ће се унапредити постављени циљеви.

Циљеви стратешке процене дефинисани су на основу сагледаних проблема и захтева за заштиту животне средине наведеним у плановима и стратегијама вишег реда, као и сугестијама и предлозима јавности, током јавног увида Плана и Стратешке процене.

Заштита животне средине подразумева поштовање свих општих мера заштите животне средине и природе као и свих техничко-технолошких мера и прописа утврђених законском регулативом и условима надлежних органа. Мере заштите животне средине дефинисане су у контексту заштите основних чинилаца животне средине (воде, ваздуха и земљишта), што је у фази стратешке процене утицало на избор релевантних показатеља (индикатора):

Да би се очувао квалитет животне средине потребно је усагласити решења инфраструктуре и потенцијалних извора загађења са свим постојећим прописима, како би се обезбедила заштита ваздуха, земљишта, површинских и подземних вода.

На основу резултата извршене стратешке процене на животну средину, уколико се буду спроводиле прописане мере заштите и праћење стања одабраних индикатора стања животне средине, обезбедиће се не само заштита животне средине него и унапређење постојећег стања животне средине.

Комплексност система заштите животне средине на подручју Просторног плана разматрана је у оквиру Нацрта плана али и у склопу предметног Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Методологија примењена у процесу вршења Стратешке процене је описана у претходном поглављу и сагласна је са претпоставкама које су дефинисане Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Резимирајући утицаје Просторног плана на животну средину и одрживост планских решења као и међусобне утицаје појединих планских решења, њихову координацију у простору и синергијско дејство, долази се до закључка да ће већина утицаја планских решења имати позитиван утицај на конкретан простор. Мањи негативни утицаји, које је могуће очекивати реализацијом планских решења су ограниченог интензитета и просторних размера. Да би се овакви утицаји свели у оквире који неће оптеретити капацитет простора, потребно је спроводити мере за спречавање и ограничавање негативних утицаја плана на животну средину.

У варијанти да се Просторни план не донесе и да се развој настави по досадашњем тренду могу се очекивати поједини негативни ефекти у појединим секторима у односу на циљеве стратешке процене утицаја.

У варијанти да се планска решења имплементирају, могу се очекивати бројни позитивни ефекти у кључним секторима, који отклањају већину негативних тенденција у развоју предметног простора ако се Просторни план не би имплементирао.

Стратешка процена не може дати експлицитне одговоре на прихватљивост појединих планских решења. Таква планска решења морају се разрађивати и детаљно оцењивати приликом израде планске документације нижих хијерархијских нивоа као и пројектно техничке документације.

Детаљнија анализа појединачних објеката и њихових утицаја на животну средину, разматраће се у оквиру стратешких процена утицаја планске документације на нижим хијерархијским нивоима и у оквиру процена утицаја појединачних објеката на животну средину.

Анализирајући Просторни план у целини, односно подручје њиме обухваћено, као јединствено такво подручје на територији Општине Богатић, на основу евалуације значајних утицаја може се закључити да имплементација Планских решења не изазива могуће стратешки значајне негативне утицаје на целом планском подручју, већ само на деловима (локалитетима, трасама) планског подручја на коме се реализују одређена планска решења која су дефинисана као приоритетна за развоја целог подручја Општине. У случајевима где је процењено да може доћи до значајног потенцијално негативног утицаја, потребно је предузети одговарајуће мере заштите прописане овом Стратешком проценом.

Целокупна територија општине географски припада Мачви, која је од Семберије одвојена реком Дрином, а од Срема реком Савом. Река Дрина протиче западним делом Општине, дужином од око 24km. Ерозивним дејством Дрине део земљишта у западном делу Општине нашао се на левој обали реке, због чега река Дрина не представља западну границу општине Богатић. Река Сава представља непосредно после ушћа Дрине, границу према АП Војводина у дужини од око 12km, а највећим делом протиче северно од општине Богатић, подручјем општине Сремска Митровица, којој припада крајњи северни део Мачве. Веза са Семберијом се остварује преко моста на Дрини, код Бадовинаца, а са Сремом преко друмског и пешачког моста код Сремске и Мачванске Митровице.

11. ДРУГИ ПОДАЦИ ОД ЗНАЧАЈА ЗА СТРАТЕШКУ ПРОЦЕНУ

Општина Богатић је, као и цела Мачва, богата подземним водама изузетног квалитета. На подручју општине постоји више типова изданских вода, са великим резервама, у различитим геолошким срединама. Храњење издани у Мачви врши се инфилтрацијом вода реке Дрине и падавинама.

Од минералних сировина на подручју обухвата просторног плана заступљене су подземне воде, подземне термалне воде, као и неметаличне сировине, оверене резерве и експлоатациона

поља шљунка и песка, који се користе као грађевински материјали.

Резултати досадашњих, основних геолошких истраживања су показали да су термалне воде доброг квалитета и да их има у довољним количинама. Термалне воде у неогеним седиментима, чија температура се креће од 18-29оС, су откривене на више десетина бушотина, тзк. «артерских» бунара, на неколико локалитета у Богатићу, Белотићу и Клењу.

На бази резултата прелиминарне оцене геотермалних ресурса на подручју Мачве, постоје реални предуслови за интензивну експлоатацију и коришћење термалних вода: у пољопривреди, за загревање стакленика и интензивну производњу поврћа, воћа, цвећа, др. биља; загревање објеката у сточарству; за сушење биљних производа; у топоводним рибањацима за производњу конзумне рибе и рибље млађи; за спортско - рекреативне, туристичке и др. сврхе. Истраживања геотермалних ресурса нису завршена, као ни оцена резерви геотермалне енергије, али експлоатација и коришћење може да започне на локацијама индивидуалних потрошача, за потребе интензивне производње хране, цвећа, сушење биљних производа др. сврхе.

Имајући у виду да се ради о пољопривредном земљишту највише класе, и да је основна делатност доминантног становништва пољопривреда, као и то да је за подручје предметног просторног плана карактеристично наводњавање и заливање пољопривредних производа, воћа и поврћа, то је квалитет воде која се користи за заливање веома битан.

На подручју општине Богатић, планира се праћење површинских и подземних вода ради потпунијег увида у квалитет вода и утврђивања потреба за предузимање мера у зависности од степена угрожености и врсте загађења. Зато је неопходно редовно праћење појединих параметара из састава воде, која се користи за пиће и заливање пољопривредних производа. Квалитет ових вода је дефинисан Правилником о хигијенској исправности воде за пиће, („Службени лист СРЈ”, бр. 42 од 28. августа 1998, 44 од 25. јуна 1999, 28 од 17. априла 2019.), и важећим Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја у земљишту и води за наводњавање и методама њиховог испитивања, „Службени гласник РС” број 23 од 18. марта 1994.

Приликом коришћења вода не смеју се угрозити прописани водни режими (квалитативне и количинске компоненте), довести у опасност здравље људи, угрозити животињски и биљни свет, природне и културне вредности и добра (естетске вредности вода и околине, археолошки, историјски, биолошки и геолошки ресурси, итд.), као и рационалне потребе низводних корисника и заинтересованих за воде.

Просторним Планом је предвиђено: Снабдевање насеља водом која су на простору који обухвата ППППН обезбедити из локалних водозахвата. Одвођење вода у насељима пројектовати и градити канализациону мрежу као сепаратну, тако да се посебно прихватају санитарне, а посебно атмосферске воде. Извршити предtretман отпадне воде индустрије до нивоа квалитета који задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију, па их тек онда упустити у насељску канализациону мрежу. Минимални пречник уличних канализационих колектора не сме бити мањи од $\varnothing 200$ mm.

Индустрија, мала и средња предузећа и предузетништво

Највећи привредни потенцијал у области индустрије постоји у насељима Богатић, Бадовинци, Клење и Дубље. Потенцијали осталих насеља у општини још увек су недовољно искоришћени да би могли да допринесе бржем и самосталнијем развоју активности у тим насељима.

У погледу индустријске производње водеће гране на територији општине су прехранбена индустрија, чији се развој углавном заснива на складиштењу житарица, воћа, производњи меса и сухомеснатих производа.

Развој индустрије грађевинског материјала заснован је на постојећем сировинском потенцијалу, пре свега шљунку и песку који се ваде из водотока реке Дрине.

Развој капацитета терцијарних делатности (трговине, угоститељства и занатства) у великој мери је условљен укупним привредним развојем и у директној је зависности са растом производње, животног стандарда и куповне моћи становништва. Присутна је стагнација мале привреде и услужног занатства, недостатак савремених трговинских капацитета и недовољан магацински простор. На територији општине постоји већи број трговина на мало у неспецијализованим продавницама, претежно храном, пићима и дуваном, затим фризерских и козметичких салона, делатности ресторана и угоститељских објекта. Концентрација трговине и складишта се последњих година одвија у насељу Бадовинци, непосредно у близини граничног прелаза.

Када су у питању права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине (ваздуха, воде, земљишта, опасне отпадне и штетне материје, бука, јонизујућа зрачења), она произилазе из следећих прописа:

1. Закон о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. закон и 94/2024)
2. Закон о процени утицаја на животну средину, (Сл. гл. РС бр. 94/2024.),
3. Закон о стратешкој процени утицаја (Сл. гл. РС бр. 94/2024.),
4. Закон о заштити природе ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр., 14/2016, 95/2018 - др. закон и 71/21)
5. Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/04, 25/15 и 109/21)
6. Закон о заштити од буке у животној средини (Службени гласник РС бр. 96/21)
7. Закон о заштити ваздуха ("Сл. гласник РС", бр. 36/09, 10/13 и 26/21 – др.закон);
8. Закон о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 – др.закон, 9/2020, 52/2021, 62/2023 и 91/2025)
9. Закон о комуналним делатностима ("Сл. гласник РС", бр. 88/2011, 104/2016 и 95/2018)
10. Закон о водама ("Сл. гласник РС", бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016, 95/2018 и 95/2018 - др. закон)
11. Закон о управљању отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 109/2025)
12. Закон о безбедности и здрављу на раду, ("Сл. гласник РС", бр. 35/2023)
13. Закон о путевима ("Сл. гласник РС", бр. 41/2018 и 95/2018 - др. закон)
14. Закон о заштити од пожара ("Сл. гласник РС", бр. 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 - др. закони)
15. Закон о амбалажи и амбалажном отпаду ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009 и 95/2018 - др. закон)
16. Закону о културним добрима ("Sl. glasnik RS", br. 71/94, 52/2011 - dr. zakoni, 99/2011 - dr. zakon, 6/2020 - dr. zakon, 35/2021 - dr. zakon, 129/2021 - dr. zakon i 76/2023 - dr. zakon)
17. Правилник о условима, начину и поступку управљања отпадним уљима ("Сл. гл. РС", бр. 71/10).
18. Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије ("Сл. гл. РС", бр. 98/10).
19. Правилник о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и њиховог утицаја на реципијент и садржини извештаја о извршеним мерењима ("сл. гласник РС", бр. 18//2024)
20. Уредба о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процене утицаја на животну средину (Сл. гласник. РС, бр. 114/2008).
21. Уредба о програму системског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма ("сл. гласник РС", бр. 88/2010 и 30/2018-др.уредба),
22. Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Сл. гласник РС", бр. 75/2010)
23. Уредба о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту ("Сл. гласник РС", број 30/2018 и 64/2019)

ЗАКЉУЧАК

Циљ стратешке процене просторних планова је да се раним укључивањем еколошких аспеката, сагледавањем потенцијално значајних негативних утицаја обезбеди одрживи развој. Она служи да се обезбеди да план не само да остварује своје циљеве, већ и да минимизира штетне ефекте на животну средину, усклађујући економски и друштвени развој са очувањем природе кроз предвиђање, спречавање и ублажавање проблема пре него што настану..

Стратешка процене утицаја на животну средину Просторног плана општине Богатић, урађена је у складу са *Законом о заштити животне средине (Сл. гласник РС бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, 43/11-одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18-др.закон и 95/18-др.закон и 94/2024)* и *Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину* (Сл. гласник РС бр. 94/2024).

Доношењем овог просторног плана ствара се основ за уређење и изградњу грађевинског земљишта у грађевинском подручју насеља: Бадовинци, Баново Поље, Белотић, Глоговац, Глушци, Дубље, Клење, Метковић, Очаге, Салаш Црнобарски, Совљак, Узвеће и Црна Бара и грађевинског земљишта ван грађевинског подручја насеља, као и услови за даљу разраду планом обухваћеног простора, изградњу планираних инфраструктурних активности, планско уређење и опремање обухваћеног планског подручја. Просторни план је основа како за директно спровођење, тако и за даљу урбанистичку разраду.

Кључни циљеви стратешке процене су:

- Интегрисање животне средине у просторни план,
- Рано откривање проблема: Идентификовање потенцијалних негативних утицаја на животну средину (вода, ваздух, земљиште, биодиверзитет, људи) пре него што се усвоји план,
- Обезбеђивање одрживости: Усклађивање развојних циљева плана са принципима одрживог развоја.
- Информисање јавности о одлучивању: Пружање релевантних података и анализа доносиоцима одлука како би изабрали најбољу варијанту плана.
- Јавно учешће: Омогућавање учешћа јавности и других заинтересованих страна у процесу.
- Смањење ризика: Смањење ризика од будућих еколошких проблема и трошкова њиховог решавања.
- Укратко, циљ је да се кроз процес стратешке процене обезбеди одговорније и одрживије планирање, које води ка квалитетнијем простору уз очување природних ресурса.

Према свему наведеном, **закључак** Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину је да су предвиђене све потребне мере како би планиране активности имале што мањи негативни утицај на квалитет животне средине, што је у функцији циљева одрживог развоја на предметном простору.

Сарадници на изради Извештаја:

Весна Мијаиловић, дипл. инж. техн.
лиценца број: 371 L 218 12

Весна Д. Мијаиловић

Миланка Гајчански, дипл. инж. техн.
лиценца број: 371 6802 04

М. Гајчански

Миленца Срећковић, дипл. инж. грађ.
лиценца број: 203 0078 03 : 314 1802 03

М. Срећковић

ГРАФИЧКИ И ОСТАЛИ ПРИЛОЗИ

- ПЛАН НАМЕНЕ ПОВРШИНА ППО Богатић
- ПЛАН НАМЕНЕ СРП „ЗАСАВИЦА“

ПРОСТОРНИ ПЛАН
ОПШТИНЕ БОГАТИЋ
ПЛАН НАМЕНЕ ПОВРШИНА

ЛЕГЕНДА:

ГРАНИЦЕ

- Државна граница
- Граница аутономне покрајине
- Граница катастарске општине

ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

- постојећи водопривредни канали
- водопривредни канали-низводни ток (на територији Шабац, Ср. Митровица)
- постојећи одбрамбени насип и обалоутврда

ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

- Шуме

ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

- Пољопривредно земљиште

ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ

- Грађевински рејони насеља

Гробље

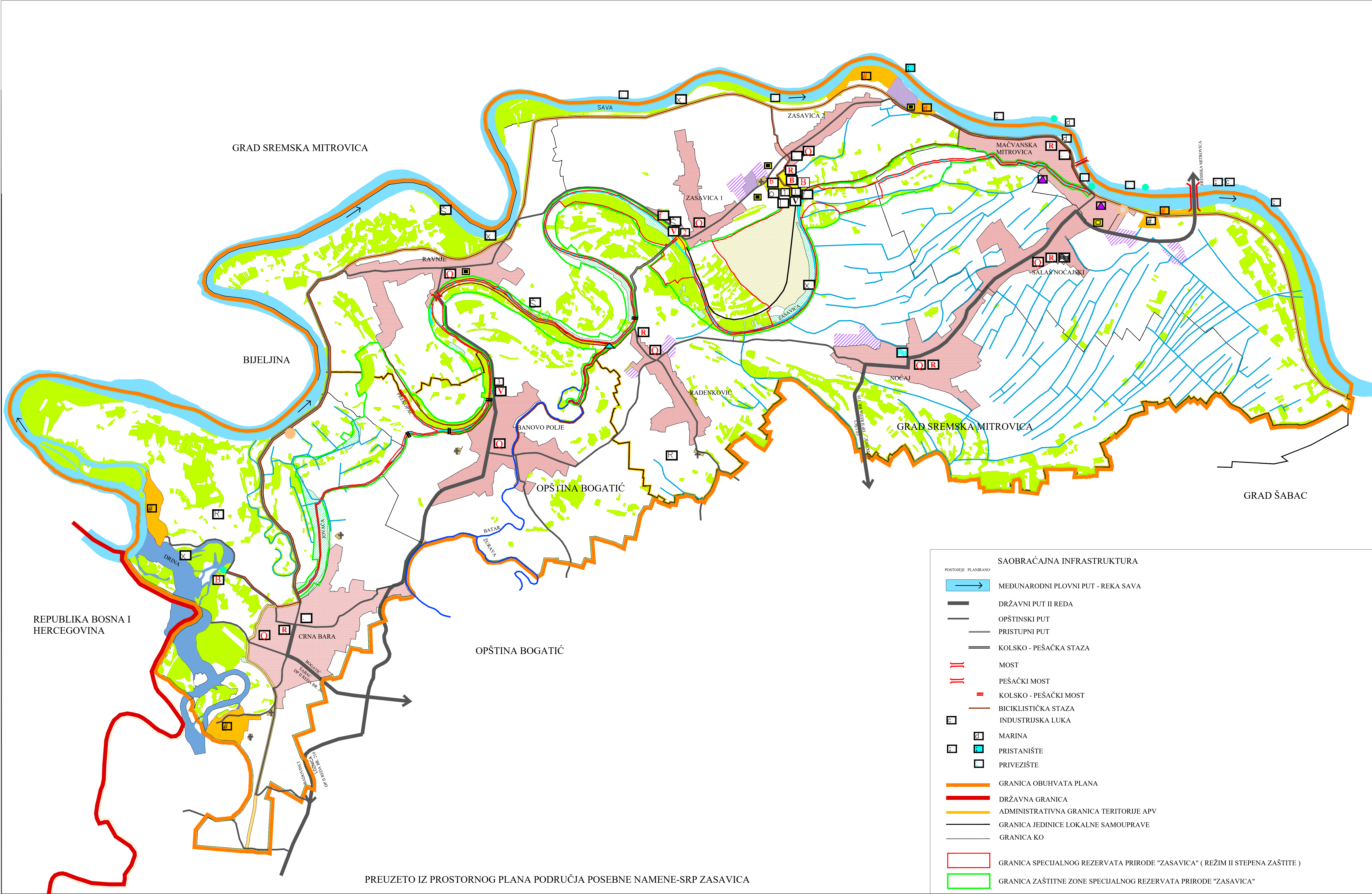
- Трансфер станица-регионална депонија
- Постојећи препумпни систем канализације "Водоторањ Богатић"
- Планирана (централна) фекална црна станица ГЦС "Црна Бара"
- Планирано постројење за пречишћавање отпадних вода
- Планирано постројење за прераду воде
- Планирана црна станица

САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

- Траса будуће брзе саобраћајнице
- Државни пут I реда
- Државни пут II реда
- Општински пут
- Регионална пруга
- Траса укинуте пруге
- Гранични прелаз

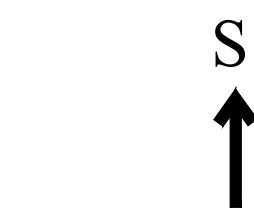
Одобрења Сектора за геологију и рударство при Министарству рударства и енергетике РС:

- истражна поља за термалну и термоминералну воду
- експлоатациона поља за термалну, термоминералну и питку воду
- оверене резерве - изворишта пијаће и термалне воде

PROSTORNI PLAN PODRUČJA POSEBNE NAMENE-IZVOD SRP "ZASAVICA"

R = 1 : 50000

REFERALNA KARTA POSEBNA NAMENA PROSTORA

- POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE**
- NJIVE, VOĆNJACI I VIŠNJICI
 - LIVADE I PAŠNJACI
 - MOČVARNO ZEMLJIŠTE
- ŠUMSKO ZEMLJIŠTE**
- ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE
- VODNO ZEMLJIŠTE**
- REKA SAVA
 - REKA DRINA SA REČNIM RUKAVCIMA
 - VODOTOK ZASAVICA
 - VODOTOCI BATAR I ŽURAVA
 - PLAŽA
 - VIKEND NASELJE
 - KANALSKA MREŽA I POTOCI
- GRAĐEVINSKO ZEMLJIŠTE**
- POSTOJEĆE / PLANIRANO
 - GRAĐEVINSKO PODRUČJE NASELJA
 - VIKEND NASELJE
 - RADNE ZONE VAN GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA (POSTOJEĆE / PLANIRANO)
 - NASIP
 - GROBLJA VAN GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA
 - PREČISTAČ OTPADNIH VODA
 - TRAFO STANICA
 - MRS
- TURISTIČKI LOKALITETI**
- POSTOJEĆE / PLANIRANO
 - TURISTIČKO - EDUKATIVNI CENTRI
 - LOKALITET "PAŠNJAK VALJEVAC"
 - LOKALITET "ŠUMAREVA ČUPRIJA"
 - LOKALITET "RAŠIĆEVA ČUPRIJA"
- TURISTIČKI SADRŽAJI**
- INFORMACIONI CENTAR
 - VIZITORSKI CENTAR
 - EKO-BUNGALOV
 - RESTORAN
 - KAMP NASELJE
 - SPORT I REKREACIJA
 - OBJEKAT ZA PREZENTACIJU GENETIČKIH RESURSA
 - SALAŠ ZA UZGOJ AUTOHTONIH RASA
 - PRIVEZ SA TURISTIČKIM BRODOM I ČAMCIMA
 - PEŠAČKA STAZA
 - DRVENI MOSTOVI
 - DABROVA BRANA
 - SMEŠTAJNI KAPACITETI U PRIVATNOM SEKTORU
 - BAZENI SA TERMALNOM VODOM
 - POSMATRANJE PTICA
 - RIBOLOV
 - LOV

- SAOBRAĆAJNA INFRASTRUKTURA**
- POSTOJEĆE / PLANIRANO
 - MEĐUNARODNI PLOVNI PUT - REKA SAVA
 - DRŽAVNI PUT II REDA
 - OPŠTINSKI PUT
 - PRISTUPNI PUT
 - KOLSKO - PEŠAČKA STAZA
 - MOST
 - PEŠAČKI MOST
 - KOLSKO - PEŠAČKI MOST
 - BICIKLISTIČKA STAZA
 - INDUSTRIJSKA LUKA
 - MARINA
 - PRISTANIŠTE
 - PRIVEZIŠTE
 - GRANICA OBUHVATA PLANA
 - DRŽAVNA GRANICA
 - ADMINISTRATIVNA GRANICA TERITORIJE APV
 - GRANICA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE
 - GRANICA KO
 - GRANICA SPECIJALNOG REZERVATA PRIRODE "ZASAVICA" (REŽIM II STEPENA ZAŠTITE)
 - GRANICA ZAŠTITNE ZONE SPECIJALNOG REZERVATA PRIRODE "ZASAVICA"

PREUZETO IZ PROSTORNOG PLANA PODRUČJA POSEBNE NAMENE-SRP ZASAVICA

Nosilac izrade plana:		REPUBLIKA SRBIJA REPUBLIČKA AGENCIJA ZA PROSTORNO PLANIRANJE Direktor: prof.dr BORISLAV STOJKOV	pečat i potpis:
Obradivač plana:		JP ZAVOD ZA URBANIZAM VOJVODINE NOVI SAD Direktor: VLADIMIR ZELENKOVIĆ, dipl.inž.maš.	pečat i potpis:
Naziv plana:	PROSTORNI PLAN PODRUČJA POSEBNE NAMENE SRP "ZASAVICA"	E-broj: 2366 Odgovorni planer: SLAVICA PIVNIČKI dipl. inž. pejz.arh.	pečat i potpis:
Naziv karte :	REFERALNA KARTA POSEBNA NAMENA PROSTORA	Karta broj: 1	Datum: 2011.